

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרו שהו'ף לפניו ק'עו'מי
עו'למים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת בהעלותך תשפ"ב

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

בני ברק

**רחוב הבעל שם טוב 7
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

**2623 State Route 52
Liberty, NY 12754**

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

1 שיאמרו דבר שמועה פני כעולם הזה - שיהיו שפתי נעות בקבר כאילו אני חי. וזכבות
 2 - נעות. לשון דבר שמרתיה ומבצבץ. כומר - כלי שמנחין בו עגבים עד שמתחממין,
 3 ויניח חוץ לצאת. כמו נמנר בישורא ד'תמיד נשטע' (פסחים נח.א). חובב - דהין רוחש וע
 4 ויצא למעלה. חובב - פ'רטיה. לא חולץ ולא מיביב - דלאו בר אוקימא שם לאחז
 5 הוא. אלמא כבוד חשיב ולא אמרינן קטן הוא
 6 ומתני לה. והוא שליו בו' - הא דקמינ
 7 דחשבינן ליה בגדול - כגון שגולדו לו סימני
 8 סריס. ומבואר מילתא דהיא דלא מייתי בשמ
 9 דסריס הוא. אבל כל במה דלא חולץ בידי סימני
 10 סריס - תלינן בידי קטנות, והיישני דלמא אתו.
 11 עד כמה - נידון כקטן, כי אתו לקימא דרבא -
 12 בן עשרים שלא הביא, למבדק אי משום קטנות
 13 אי משום סריסות. אבירוחו - האבילות
 14 והשקויה עד שיהא בריא ושמן.

הדרן עלך האשה רבה

15 משנה נשאין על האנוסה - לאור שאנס
 16 ופתח את האשה מותר לישא בתה
 17 ואחותה ואמה. רבי יודנה אוסר בו' - בגמרא
 18 מפרש טעמא. גמרא נמנען - ונתערב ריבא
 19 עליו קול. מדרבנן - משום גזירה. שמת לאור
 20 שישא את בתה הנה עם הראשונה, ודחה אנס
 21 ומפתח על הנשואה. הני נשאין לבתלה -
 22 בתמה. לאחרי מיתה - שמתה האנוסה
 23 הנשפחה, ודלו ליכא למננו מדי. בבבלי נאמר
 24 שכבה. בכל ערות מפרשה 'קדושים תויר'
 25 בכלתו ודודתו כבוד ובבהמה. ובאן - באשה
 26 ואמה וקרבנות הנאסרות לו ממתת אשתו.
 27 נאמרי קיה - איש כי יקח את אשה ואת
 28 אמה (ויקרא כג). ואשה אל אחותה לא תקח
 29 שם יח. דרך ליקוחין - שדחתה ראשונה
 30 ליקוחה. חייב על השניה כשבה עליה. רבשניה
 31 ליכא למננו ליקוחין, דהא לא הפסי בה
 32 קדושיה. הראוי לשכבה - היכא דליכא למננו
 33 ליקוחין ממש. ואיפוך אנו - בת בני רומעט
 34 לבת בתה בנושאוחו משעתי. ואדך קריא דאסר
 35 לבת בתה, ואף על גב דלאו מניה - באנוסה
 36 מוקמינן ליה. לאחרי מיתה - שמת אביו, דליכא
 37 לאו דיבבה לוקח. ואוקימא קרא עליה כלאו
 38 דכנה הראוי לאביו, ובלאו דודתו.
 א"ה

1 נושאין על האנוסה - אידי דחנא ב'ידיאשה רבד' (במנות נהא) דאין שכבת אחותה
 2 אסרתה נמי גמי בראי פירקא דאם אנס אשה מותר לישא קרובותיה.
 3 וכל היכא דאיכא איסורא דרבנן הני נשאין לבתלה - הוא דהין דוחה מיני למיפוך
 4 מברייאת דקמינ דמותה. אלא ודיתא ליה למיפוך ממונתיה.
 5 ה"ר
 6 ליקחה קיהו - מרלא כתיב בלשון
 7 שכבה. משמע דלדשה דרך
 8 ליקוחין הוא דאתא, לכך בא למעט אנטקין. אבל
 9 כ'ו יקח את אחותי - דהם ליכא למעטי שרעה
 10 לומר קיהו, אלא שכבה, דבדלי עלמא דיעו דאין
 11 קדושיה תופסין באחותו.

12 ואיפוך - אגא - דאנטקין יש לאסור יורה, כיון
 13 דעבר איסורא, ותרב על 'ומלאה
 14 הארץ נמרד' (ויקרא טו). אבל בנישואין, דלא עבר
 15 איסורא - אין לאסור בקרובותיה.
 16 עריות - שאר כתיב בהו - ואם תאמר: כיון
 17 דאיסור אשה ובתה מיערות אשה
 18 ובתה לא תגלה נפקא, אימא שלא אסר הכתוב
 19 אלא ודבא דגלי ערות שותוין, אבל נבסח לרופח
 20 ולא נבעלה מותר לגלות ערות האחרת ואומר
 21 רבנו יצחק. דסברא היא, כיון רכתב "שאר"
 22 אימא לאחרי מיתה - רבנא אבדי
 23 הוא, ודיעו כנה שראוי לאביו כדיו.
 א"ה

רבא: דיקא גמי, דקתני: והוא הפרים, שמע מינה. וכי לא נולדו לו סימני פרים עד כמה?
 תני דבי רבי תיאי: עד רוב שנתיו. כי אתו לקמייה דרבא, אי פחיש - אמר להו: זילו
 אבירוחו, ואי בריא - אמר להו: זילו אבחי'שדו. דהני סימני, ומנין דנתרי מחמת פחישותא
 ומנין דנתרי מחמת ברייחיה?

הדרן עלך האשה רבה

1 נושאין על האנוסה ועל המפוחת. האונס והמפוחת על הנשואה - תיבי. נושא אדם
 2 אנוסת אביו ומפוחת אביו, אנוסת בנו ומפוחת בנו. רבי יהודה אוסר באנוסת
 3 אביו ומפוחת אביו. גמרא תנינא להא דתני רבנן: אנס אשה - מותר לישא בתה. נשא
 4 אשה - אסור לישא בתה. ורמינהו: תפסעון מן האשה - אסור באמה ובבתה ובאחותיה!
 5 מדרבנן. וכל היכא דאיכא איסורא מדרבנן תני "נושאין" לבתלה? כי תנן מתניתין הלאחר
 6 מיתה. מאן הני מילי? דתני רבנן: בבבלי נאמר שכבה וכאן נאמר קיהו, לומר לך: דרך
 7 ליקוחין אקרה תורה. אמר ליה רב פפא לאביו: אלא מעתה גבי אחותי דכתיב: "איש אשר
 8 יקח את אחותו בת אביו או בת אמו", הכי נמי דרך קיהו הוא דאסור, דרך שכבה שרי? אמר ליה: ליקוחין מתיבי בתורה
 9 חסם, הראוי ליקחה - קיהו, הראוי לשכבה - שכבה. רבא אמר: אנס אשה - מותר לישא בתה, מוכא: מתיב 'ערות פת
 10 כנף או בת פתך לא תגלה', הא פת כנף דידה ובת פתה דידה - גלי, וכתיב 'ערות אשה ובתה לא תגלה את פת כנף ואת
 11 בת פתה לא תקח', הא כיצד? כאן באנוסין כאן בנישואין, איפוך אגא! עריות "שאר" כתיב בהו, בנישואין איכא שאר, באנוסין
 12 ליכא שאר. "דבי יהודה אוסר באנוסת אביו וכו'", אמר רב יגדל אמר רב: מאי טעמא דרבי יהודה - דכתיב: "לא יקח איש
 13 את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו" - כנף שראה אביו לא יגלה. ומאן דבאנוסת פתיב - דכתיב מעליה דקרא: "ותן האיש
 14 השוכב עמה לאבי הנערה המושב פסף" ורבנן: ואי הוה כמוד ליה - כדקאמר, השתא דלא כמוד ליה - מיעי ליה לכדבר ענן,
 15 דאמר רב ענן אמר שמואל: בשומרת יבם של אביו הפתוב כדבר, ומאי "כנף אביו" - כנף תרואי לאביו לא יגלה. ותפוס ליה
 16 משום דרתה! לעבור עליה בשני לאוין, ותפוס ליה משום יבמה לשוק! לעבור עליה בשלישה לאוין, ואיפיעית אילת: לאמר מיתה.

1 אח. הוא ברי הוא - כל אלו בדעושים לא משמעין לך מילא, אלא לתשובת דבנים.
2 דדלו - דולא - פירש בקנטוס: מפלגן התשקן שדות, ובערך פירש חבמים דולי מים
3 אחרת שמוקד; כלומר: הבל כרמבת. מן האם ולא מן האב כולי עלמא
4 לא פלגי אסירי - פירשו: דלמא אתי לאחילופי בישראל, אלא בעל פקש בני (כבאב) פירשנו.
5 והשני הורתי ולדות בקדשה אפילו הכי

6 אסור - ואם תאמר: מאי אפילו?
7 אודיה, כיון לדירתו של ראשון בקדשה - דהנה
8 שדוא אסור, שדומה יותר מבישראל ושו
9 לומר: דמכל טמא דמיא כשתי אמהות, ולכך הוה
10 סלקא דעתך דשרי שפי, לויכא למימר דלשמעוני
11 רבותא שפי ואפילו הורתי ולדות של ראשון
12 שלא בקדשה - דהתם יכול להיות דשרי על

8 אחיה - משפחת לה בכנרי הקא על פת בגו. "בייא בייא מאח והוא אב, והוא פעל
9 והוא בר בעל, והוא פעלה דאם ואנא ברתה דאיתיה ולא יהוב פומא לאחיה וימי בני
10 ברתיה" - משפחת לה בכנרי הקא על אמו, והוליד ממנה בת, ויתור ובא על אחיה בת,
11 ויתור וכן ובא עליה והוליד ממנה בנים. "אנא ואת אחי, אנא ואבדך אחי, אנא ואמך אחי" -
12 משפחת לה בכנרי הקא על אמו והוליד ממנה שתי בנות, ויתור ובא על אחת מהן, והוליד
13 ממנה בת, וקריא לה אחיה דאימא קאמרה לה הכי. "אנא ואת בני אחי, אנא ואבדך
14 בני אחי, אנא ואמך בני אחי" - הא ברתיה ואימי בני משפחת לה, כגון ראיובן שיש לו שתי
15 בנות ואמא שמעון ונסב תרא מיניה, ואמא בר לוי ונסב חד מיניה, וקאמר ליה בריה
16 דשמעון לכר בריה דלוי. משנה הניגרת שנתגירו בניה עמה - לא חולצין ולא מיבמין,
17 אפלו הורתי של ראשון שלא בקדושה ולדתו בקדושה והשני הורתי ולדתו בקדושה, וכן
18 שפחה שגשגתהו בניה עמה. גמרא בני ירון אמא אשתתרו, שרא ליה רב אחא בר
19 עקב למינסב נשי דהרדי. אמר ליה רבא: והא רב ששת אסר! אמר ליה: הוא אסר ואנא
20 שרינא. מן האב ולא מן האם - פולגי עלמאם אי פלגי דשרי. מן האם ולא מן האב - פולגי
21 לעלמא לא פלגי דאסרי. כי פלגי - מן האב ומן האם; מאן דשרי - בתרא אבא דשרי

22 דאך "בני פלגי" קרו להו. רב ששת: קרו להו נמי "בני פלוגתי". ואיבא דאמר: פלגי רב
23 אחא בר יעקב אפילו באחין מן האם, וכאי מעמא - רב שנתגיר כקטן שגולד דמי. תנן:
24 הניגרת שנתגירו בניה עמה לא חולצין ולא מיבמין, מאי מעמא, לאו משום דאסרי? לא,
25 דאינה בתורת הלצה ויבום, ושרא לעלמא. ואינה נמי שרו. והא קתני "אפילו" אי אמרת
26 בשלמא אסרי, תיני דקתני "אפילו", דאף על גב דראשון הורתי שלא בקדושה ולדתו
27 בקדושה, והשני הורתי ולדתו בקדושה, וכשתי אמהות דמו, אפילו הכי אסרי. אלא אי
28 אמרת שרו, מאי "אפילו"? דאף על גב דתרויהו ולדתן בקדושה, ואתי לאחילופי בישראל
29 אפילו הכי שרי. איבא דאמר: הכי נמי מסתברא דשרי, דקתני "אפילו", אי אמרת
30 בשלמא שרי - תיני דקתני "אפילו", דאף על גב דתרויהו ולדתן בקדושה, דאית לאחילופי
31 בישראל, אפילו הכי שרי. אלא אי אמרת אסרי - מאי "אפילו"? דאף על גב דראשון
32 הורתי שלא בקדושה ולדתו בקדושה, והשני הורתי ולדתו בקדושה, וכשתי אמהות דמי
33 אפילו הכי אסרי. הא שמעון: שני אחים תאומים גרים, וכן משותפים - לא חולצין
34 ולא מיבמין, ואין תיבין משום אשת אח. היתה הורתי שלא בקדושה ולדתן בקדושה
35 - לא חולצין ולא מיבמין, אבל תיבין משום אשת אח. היתה הורתי ולדתן בקדושה -
36 הרי תן בישראלים לכל דבריהן, קתני מיהת: אין תיבין משום אשת אח, ותיבא - ליבא,

1 אח מאב ב' - משלתו, והגילוי בני אדם לאומרן, והוא בעלה דאם - אזי מאבי
2 נשא את אמי. היינו דיעבב אנס את אשה והוליד בה, ונשא ראובן את אנוסח אביו, ובה
3 יעקב אמרתן. מן וברי חוא - בני חוא, שילום עלך כרי - שילום לך בני. בת אחותך אני
4 - בכנרי אבא על בת בתי והוליד כן, ונמצאת ואזי ובת אחותך, שואמא על בת אחותך
5 מן האב. ולי דדלו ודלא - ולי דדלו ודלא - לכני פעולין

6 לשבן אחת השדות אני שואלה חידה זו. לישול
7 הכי סתר פתר - הרי נפלה חסד חידה סתומה
8 ומסתורית לפתור. הכי גרסינן. בר חוא ואנא בת
9 אחות משכבת לה בכנרי האב על בת בנו. בימי
10 פאה - קובלת אני על איז שדוא אבי ובעלי
11 וכן בעלי, והוא בעלה דאם, שהולידני מאמי,
12 והינו נמי דהוא אב, אלא לאפשרי מילי הוא.
13 וחור חוקי - אביו של זה, וקאמרה חך בת של
14 אביה הכי. דהוא אחות מן האם, וגם אביה הוא,
15 ובעלה - שחור הוא בעליה, וכן בעלה - שחור
16 חוקן ובא עליה והוליד בנים, לאחות יתמי בני
17 ברתיה - אלו בני חוקן שהוליד ממנה, דהו
18 אחין מאבי ובני ברתיה. והוליד ממנה בן -
19 וקאמרה ליה אחות אמא אנא ואת אדא מאב
20 אחא, ואזי ואמך אדא מן אב אחא, ואנא ואבך
21 אדא מן האם. וקאמר ליה בריה ששמעון לכר
22 בריה דלוי - אנא ואת בני אחי - בני שתי
23 אחותי, ואנא ואבך בני שני אדמס, אנא ואבך בני
24 שני אדמס. משנה לא חולצין בני - דאחיה
25 מן האב בעתן, וגר אין לו שאר האב, דריתנא
26 אפריה. כדרי בריה, שגמא (חוקקא) כגו,
27 וזרעו מסיס וריתנא. גמרא - שני דהדין -
28 אשת אחיו, ולסו משום יבום, אלא אפילו
29 בשלום בנים, דקסבר אין קורבה לה, דכקטן
30 שגולד דמי. מן האם ולא מן האב דבולי עלמא
31 אביר - דאית לאחילופי בישראל. בתרא אבי
32 שיעון ליה דהא בני פלגי קרו להו - ולכך לא
33 מסקי אינשי אדעתיהו שוק אחין מן האם.
34 ומידי דיעב, דהיא דשרקן להו - משום דאין
35 אחות מן האב לה, דסתם בכריה זונה היא,
36 ומנאי אתר הוא. קרו להו בני בני פלגיתא -
37 ואבדרי אינשי: הני דבא אדא אחי נקח שרתי
38 להו באשת אחיו, ואתי למשרי נמי בישראל כי
39 היא זונה. מאי קממא לאו משום דאסרי -
40 משום אחרת, ואשמעין מתניתין דלא יסיבא
41 ברו יבום, דקממא עליה באשת אח. אי אבית
42 בשלמא - לא מיבמין דקתני מתניתין, הכי
43 אשמעין, דאסרא לייבם - היינו דקתני
44 "אפילו", דאף על גב כר, ואביא למימר דתירו
45 עליה בכנריה, ואי בעי ליבום מיבם - אפילו
46 הכי אסרא, אלא אי אבית - מתניתין קמי
47 אתא לאשמעין אלא שריא לעלמא. מאי
48 "אפילו", דשמעון אף על גב דכשתי אמהות דמו
49 - שרי לעלמא. ויבא נביח לשובק לא איתפלג בן
50 אי בני אם אחת נערו לא לא, אף על גב
51 דתרויהו ולדתן בקדשה - דאית לאחילופי
52 בישראל, ובימשי יבמה בלא לשוק בלא חליצה -

אבל לידדה מודי בר אחא דאפילו כרת דאשת אח איכא, כיון דליתין בקדשה - הרי
כאן אחוה מן האם. ודקא משיב בר אחא ולדידהו נמי שרין - אירשא קאמו ולא אסיפא. שני אחים תאומים - דהני וריא אחים נערו מן האב, דקמטן לן (כמותן צאנא) טיפא אתר
היא, ומתחלקת לשתיים - אפילו הכי לא חולצין ולא מיבמין, ואין תיבין משום אשת אח - אפילו קודשו לאתר שנתגירו, דרג שנתגיר כקטן שגולד דמי, ולכך אין לו אחוה ואפילו
מן האם. לא חולצין ולא מיבמין - דרגי יבום מן האב הוא, והני אין להם אב, דרועי מצרי בכמהם. אבל חייבין - כרת משום אשת אח מן האם, שדרי היא שריא שילתא בנים.

אחיה - משפחת לה בכנרי הקא על פת בגו. "בייא בייא מאח והוא אב, והוא פעל והוא בר בעל, והוא פעלה דאם ואנא ברתה דאיתיה ולא יהוב פומא לאחיה וימי בני ברתיה" - משפחת לה בכנרי הקא על אמו, והוליד ממנה בת, ויתור ובא על אחיה בת, ויתור וכן ובא עליה והוליד ממנה בנים. "אנא ואת אחי, אנא ואבדך אחי, אנא ואמך אחי" - משפחת לה בכנרי הקא על אמו והוליד ממנה שתי בנות, ויתור ובא על אחת מהן, והוליד ממנה בת, וקריא לה אחיה דאימא קאמרה לה הכי. "אנא ואת בני אחי, אנא ואבדך בני אחי, אנא ואמך בני אחי" - הא ברתיה ואימי בני משפחת לה, כגון ראיובן שיש לו שתי בנות ואמא שמעון ונסב תרא מיניה, ואמא בר לוי ונסב חד מיניה, וקאמר ליה בריה דשמעון לכר בריה דלוי. משנה הניגרת שנתגירו בניה עמה - לא חולצין ולא מיבמין, אפלו הורתי של ראשון שלא בקדושה ולדתו בקדושה והשני הורתי ולדתו בקדושה, וכן שפחה שגשגתהו בניה עמה. גמרא בני ירון אמא אשתתרו, שרא ליה רב אחא בר עקב למינסב נשי דהרדי. אמר ליה רבא: והא רב ששת אסר! אמר ליה: הוא אסר ואנא שרינא. מן האב ולא מן האם - פולגי עלמאם אי פלגי דשרי. מן האם ולא מן האב - פולגי לעלמא לא פלגי דאסרי. כי פלגי - מן האב ומן האם; מאן דשרי - בתרא אבא דשרי

דאך "בני פלגי" קרו להו. רב ששת: קרו להו נמי "בני פלוגתי". ואיבא דאמר: פלגי רב אחא בר יעקב אפילו באחין מן האם, וכאי מעמא - רב שנתגיר כקטן שגולד דמי. תנן: הניגרת שנתגירו בניה עמה לא חולצין ולא מיבמין, מאי מעמא, לאו משום דאסרי? לא, דאינה בתורת הלצה ויבום, ושרא לעלמא. ואינה נמי שרו. והא קתני "אפילו" אי אמרת בשלמא אסרי, תיני דקתני "אפילו", דאף על גב דראשון הורתי שלא בקדושה ולדתו בקדושה, והשני הורתי ולדתו בקדושה, וכשתי אמהות דמו, אפילו הכי אסרי. אלא אי אמרת שרו, מאי "אפילו"? דאף על גב דתרויהו ולדתן בקדושה, ואתי לאחילופי בישראל אפילו הכי שרי. איבא דאמר: הכי נמי מסתברא דשרי, דקתני "אפילו", אי אמרת בשלמא שרי - תיני דקתני "אפילו", דאף על גב דתרויהו ולדתן בקדושה, דאית לאחילופי בישראל, אפילו הכי שרי. אלא אי אמרת אסרי - מאי "אפילו"? דאף על גב דראשון הורתי שלא בקדושה ולדתו בקדושה, והשני הורתי ולדתו בקדושה, וכשתי אמהות דמי אפילו הכי אסרי. הא שמעון: שני אחים תאומים גרים, וכן משותפים - לא חולצין ולא מיבמין, ואין תיבין משום אשת אח. היתה הורתי שלא בקדושה ולדתן בקדושה - לא חולצין ולא מיבמין, אבל תיבין משום אשת אח. היתה הורתי ולדתן בקדושה - הרי תן בישראלים לכל דבריהן, קתני מיהת: אין תיבין משום אשת אח, ותיבא - ליבא,

אחיה - משפחת לה בכנרי הקא על פת בגו. "בייא בייא מאח והוא אב, והוא פעל והוא בר בעל, והוא פעלה דאם ואנא ברתה דאיתיה ולא יהוב פומא לאחיה וימי בני ברתיה" - משפחת לה בכנרי הקא על אמו, והוליד ממנה בת, ויתור ובא על אחיה בת, ויתור וכן ובא עליה והוליד ממנה בנים. "אנא ואת אחי, אנא ואבדך אחי, אנא ואמך אחי" - משפחת לה בכנרי הקא על אמו והוליד ממנה שתי בנות, ויתור ובא על אחת מהן, והוליד ממנה בת, וקריא לה אחיה דאימא קאמרה לה הכי. "אנא ואת בני אחי, אנא ואבדך בני אחי, אנא ואמך בני אחי" - הא ברתיה ואימי בני משפחת לה, כגון ראיובן שיש לו שתי בנות ואמא שמעון ונסב תרא מיניה, ואמא בר לוי ונסב חד מיניה, וקאמר ליה בריה דשמעון לכר בריה דלוי. משנה הניגרת שנתגירו בניה עמה - לא חולצין ולא מיבמין, אפלו הורתי של ראשון שלא בקדושה ולדתו בקדושה והשני הורתי ולדתו בקדושה, וכן שפחה שגשגתהו בניה עמה. גמרא בני ירון אמא אשתתרו, שרא ליה רב אחא בר עקב למינסב נשי דהרדי. אמר ליה רבא: והא רב ששת אסר! אמר ליה: הוא אסר ואנא שרינא. מן האב ולא מן האם - פולגי עלמאם אי פלגי דשרי. מן האם ולא מן האב - פולגי לעלמא לא פלגי דאסרי. כי פלגי - מן האב ומן האם; מאן דשרי - בתרא אבא דשרי

דאך "בני פלגי" קרו להו. רב ששת: קרו להו נמי "בני פלוגתי". ואיבא דאמר: פלגי רב אחא בר יעקב אפילו באחין מן האם, וכאי מעמא - רב שנתגיר כקטן שגולד דמי. תנן: הניגרת שנתגירו בניה עמה לא חולצין ולא מיבמין, מאי מעמא, לאו משום דאסרי? לא, דאינה בתורת הלצה ויבום, ושרא לעלמא. ואינה נמי שרו. והא קתני "אפילו" אי אמרת בשלמא אסרי, תיני דקתני "אפילו", דאף על גב דראשון הורתי שלא בקדושה ולדתו בקדושה, והשני הורתי ולדתו בקדושה, וכשתי אמהות דמו, אפילו הכי אסרי. אלא אי אמרת שרו, מאי "אפילו"? דאף על גב דתרויהו ולדתן בקדושה, ואתי לאחילופי בישראל אפילו הכי שרי. איבא דאמר: הכי נמי מסתברא דשרי, דקתני "אפילו", אי אמרת בשלמא שרי - תיני דקתני "אפילו", דאף על גב דתרויהו ולדתן בקדושה, דאית לאחילופי בישראל, אפילו הכי שרי. אלא אי אמרת אסרי - מאי "אפילו"? דאף על גב דראשון הורתי שלא בקדושה ולדתו בקדושה, והשני הורתי ולדתו בקדושה, וכשתי אמהות דמי אפילו הכי אסרי. הא שמעון: שני אחים תאומים גרים, וכן משותפים - לא חולצין ולא מיבמין, ואין תיבין משום אשת אח. היתה הורתי שלא בקדושה ולדתן בקדושה - לא חולצין ולא מיבמין, אבל תיבין משום אשת אח. היתה הורתי ולדתן בקדושה - הרי תן בישראלים לכל דבריהן, קתני מיהת: אין תיבין משום אשת אח, ותיבא - ליבא,

ימנות. נושאין על גוהוסה - פרק אחד עשר דף עז עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" רכז רש"י

1 **הא אימרא אימא - מדרבנא**, דלא ליהי איחלוףי בישראל, וקשיא לרב אמר. **הא דאמר**
 2 **רבנן אין אמ לבני -** חזקיהו הובא לליכא למימר בקטן שנולד דמי, כגון דהרתו שלא
 3 בקדושה וליתרו בקדושה - דיש לו שאר מן האם כשאר ישראל גמור, ואין לו שאר מן
 4 האב. אל תימא משום דשמיני ישיב הוא לאו ירענן - אמה מנה. אבל הובא ארבעה, כגון
 5 לא אהבו אמר בנשיב בבית הארומים, דלא

6 נבעלה לאתר - חיישינן. ואי נולד בקדושה,
 7 דליכא למימר בקטן שנולד ליהוי ליה נמי שאר
 8 אב, דהא דאב איהו הוא. **הא שני אחין**
 9 **תאמינן בו -** הכי גרסינן וקאמי ר' חולצין
 10 ולא מיבנינן - ומסיפא ליהף טעמא. **דאי מרשע**
 11 - לא מצי למיילך דאפילו שאר האם אין לו.

12 **דעמא ואי בישום דורמת סוסיא הוא**, אלא
 13 משום דבקטן שנולד דמי. ויבית - דיע, שהוא
 14 יורח כורח ביום מותו ומתקבל בכת. **בנשיבין אתי**
 15 **דנפסא אחוי -** המת נשכחא גר. **דחייא קודשיש**
 16 קודשיש, ושריא לאחוי, דאין לו אחוה, דבקטן
 17 שנולד דמי. כשהוא גברי - ומתגחתינן
 18 ידעה, דלא היה לה בקדושה, הלכך שרי

19 לאחיה. **היי אשה -** גיורת ושבעה בניה שהיו
 20 לתן רבי עקיבא לישא איש את אשת אחיו, ומתן
 21 למרתו. **אם קורם -** שבא מעשה ליהוה רגיל
 22 לשנות ולתלמידיו - משמעין לו, ואם אלא -
 23 האילו רובא חדוש הוא, שבא כשביל מעשה

24 שבא ליהו אומר. **היי אשה ושבעה בניה**
 25 **ראה של קודם לכן הובא**, ואי בבית אימא שאר
 26 **הבא דקאמי מילתא -** דיונה כן אמתי בהדה
 27 ומנו ומדוכין הוא, מחיטין נמי אהי, ודיכרין
 28 דברי אמת שבויה קבלו, **חיה חשיב -** וירבעם
 29 כן יזאעל. **על עסקי ניעה קאמי -** דלא דברה

30 עמו על עסקי ניעה אלא שתי פעמים. הכי
 31 רסיקין כן שריתה חרותי שלא בקדושה ליתו
 32 בקדושה. **נשא אחותו מן האם -** שנולדה
 33 בחיותה כבתיא יוציא, ואף על גב דלאו אחותו
 34 היא, דבקטן שנולד דמי - גיוריה דלמא אתי

35 למנכס ולתלמידיו - שנולדה אחיו. **בדחייא אחוי**
 36 כרה. **ליתיה שנינא בקדושה**, ואחותו מגוריה מן
 37 האם אחי, כשראיתו שילדה מן רות. **מן האב**
 38 **יקיים -** שחבל יודענן דאין אב לבדו, ואי נמי
 39 אתי למנכס בת אביו שילדה מאשה אחרת

40 משתגביר - לא איפתל לו, דהא גיוריה הוא.
 41 **אחות האב מן האב יוציא -** גיוריה משום
 42 אחותו מן האב, כדאמרין.

1 **אימא: משום דקאמי הרי אשה ושבעה בניה**,
 2 **אחתינא כנדרה**, אמר מר **יורו דבר ה' אל יונה** שנית לאמר" שנית דברה עמו שכינה,
 3 **שלישית לא דברה עמו**, והוא פתחי: **"הוא השיב [את] גבול ישראל מלבוה המת עד ים**
 4 **העקבה דברה ה' אשר דבר ביד עבדו יונה בן אמתי תנביא! אמר רבינא: על עסקי ניעה**
 5 **קאמי. רב נתמן פר יצחק אמר, הכי קאמי: "דברה ה' אשר דבר ביד עבדו תנביא - בשם**
 6 **שנפדף לניגיה מיעה למובה, כך בימי ירבעם בן וואש נתפדף להם לישראל מיעה למובה.**
 7 **הא שמע: גר שותיה ליתיה בקדושה והותרו שלא בקדושה - יש לו שאר האם, ואין לו שאר**
 8 **האב. כיצד? נשא אחותו מן האם - יוציא, מן האב - יקיים. אחות האב מן האם - יוציא,**

9 **הא קרא לאחות אב ואחות אם**, והיינו כרבנן דרבתם. ועוד: **דעמא דאחות אב מן האם יוציא משמע בפרק "ארכע מיתות"** (סנהדרין תנא) **דחיי משום שמא אימור באו**, דאילו טעמא
 10 **דאיחלוףי ליתיה אב בקרבת אב**, אם כן משמע דבדאי גר ליתיה בקדושה שתיך שפיר טעמא שמא אימור, אף על פי שלא ראה עצמו שעה אחת כנפתי. **הוה חזק למר דאחות אב מן**
 11 **האם לאו אתי דרישא**, אלא מיידי בליתיה שלא בקדושה, כי דיכוי לא קאי נמי סיפא דקתינא נשא אשה ובהא אירשא, כדפריש אשמועטא. **דהבא שמע דקאי אר דרישא**, **אחות**, **האב**
 12 **האם לאו אתי -** פריש בקוטרסו. **דגורנין משום אחותו מן האם**, וכן ראה. **בדחייא משמע בפרק "ארכע מיתות"** (שם) **דעמא משום שמא אימור**, דמוקי דהוה גר ברישא כירי אלישע.

13 **הא אימרא אימא -** מדרבנא, דלא ליהי איחלוףי בישראל, וקשיא לרב אמר. **הא דאמר**
 14 **רבנן אין אמ לבני -** חזקיהו הובא לליכא למימר בקטן שנולד דמי, כגון דהרתו שלא
 15 בקדושה וליתרו בקדושה - דיש לו שאר מן האם כשאר ישראל גמור, ואין לו שאר מן
 16 האב. אל תימא משום דשמיני ישיב הוא לאו ירענן - אמה מנה. אבל הובא ארבעה, כגון
 17 לא אהבו אמר בנשיב בבית הארומים, דלא

18 נבעלה לאתר - חיישינן. ואי נולד בקדושה,
 19 דליכא למימר בקטן שנולד ליהוי ליה נמי שאר
 20 אב, דהא דאב איהו הוא. **הא שני אחין**
 21 **תאמינן בו -** הכי גרסינן וקאמי ר' חולצין
 22 ולא מיבנינן - ומסיפא ליהף טעמא. **דאי מרשע**
 23 - לא מצי למיילך דאפילו שאר האם אין לו.

24 **דעמא ואי בישום דורמת סוסיא הוא**, אלא
 25 משום דבקטן שנולד דמי. ויבית - דיע, שהוא
 26 יורח כורח ביום מותו ומתקבל בכת. **בנשיבין אתי**
 27 **דנפסא אחוי -** המת נשכחא גר. **דחייא קודשיש**
 28 קודשיש, ושריא לאחוי, דאין לו אחוה, דבקטן
 29 שנולד דמי. כשהוא גברי - ומתגחתינן
 30 ידעה, דלא היה לה בקדושה, הלכך שרי

31 לאחיה. **היי אשה -** גיורת ושבעה בניה שהיו
 32 לתן רבי עקיבא לישא איש את אשת אחיו, ומתן
 33 למרתו. **אם קורם -** שבא מעשה ליהוה רגיל
 34 לשנות ולתלמידיו - משמעין לו, ואם אלא -
 35 האילו רובא חדוש הוא, שבא כשביל מעשה

36 שבא ליהו אומר. **היי אשה ושבעה בניה**
 37 **ראה של קודם לכן הובא**, ואי בבית אימא שאר
 38 **הבא דקאמי מילתא -** דיונה כן אמתי בהדה
 39 ומנו ומדוכין הוא, מחיטין נמי אהי, ודיכרין
 40 דברי אמת שבויה קבלו, **חיה חשיב -** וירבעם
 41 כן יזאעל. **על עסקי ניעה קאמי -** דלא דברה

42 עמו על עסקי ניעה אלא שתי פעמים. הכי
 43 רסיקין כן שריתה חרותי שלא בקדושה ליתו
 44 בקדושה. **נשא אחותו מן האם -** שנולדה
 45 בחיותה כבתיא יוציא, ואף על גב דלאו אחותו
 46 היא, דבקטן שנולד דמי - גיוריה דלמא אתי

47 למנכס ולתלמידיו - שנולדה אחיו. **בדחייא אחוי**
 48 כרה. **ליתיה שנינא בקדושה**, ואחותו מגוריה מן
 49 האם אחי, כשראיתו שילדה מן רות. **מן האב**
 50 **יקיים -** שחבל יודענן דאין אב לבדו, ואי נמי
 51 אתי למנכס בת אביו שילדה מאשה אחרת

52 משתגביר - לא איפתל לו, דהא גיוריה הוא.
 53 **אחות האב מן האב יוציא -** גיוריה משום
 54 אחותו מן האב, כדאמרין.

1 **אימא: משום דקאמי הרי אשה ושבעה בניה**,
 2 **אחתינא כנדרה**, אמר מר **יורו דבר ה' אל יונה** שנית לאמר" שנית דברה עמו שכינה,
 3 **שלישית לא דברה עמו**, והוא פתחי: **"הוא השיב [את] גבול ישראל מלבוה המת עד ים**
 4 **העקבה דברה ה' אשר דבר ביד עבדו יונה בן אמתי תנביא! אמר רבינא: על עסקי ניעה**
 5 **קאמי. רב נתמן פר יצחק אמר, הכי קאמי: "דברה ה' אשר דבר ביד עבדו תנביא - בשם**
 6 **שנפדף לניגיה מיעה למובה, כך בימי ירבעם בן וואש נתפדף להם לישראל מיעה למובה.**
 7 **הא שמע: גר שותיה ליתיה בקדושה והותרו שלא בקדושה - יש לו שאר האם, ואין לו שאר**
 8 **האב. כיצד? נשא אחותו מן האם - יוציא, מן האב - יקיים. אחות האב מן האם - יוציא,**

9 **הא קרא לאחות אב ואחות אם**, והיינו כרבנן דרבתם. ועוד: **דעמא דאחות אב מן האם יוציא משמע בפרק "ארכע מיתות"** (סנהדרין תנא) **דחיי משום שמא אימור באו**, דאילו טעמא
 10 **דאיחלוףי ליתיה אב בקרבת אב**, אם כן משמע דבדאי גר ליתיה בקדושה שתיך שפיר טעמא שמא אימור, אף על פי שלא ראה עצמו שעה אחת כנפתי. **הוה חזק למר דאחות אב מן**
 11 **האם לאו אתי דרישא**, אלא מיידי בליתיה שלא בקדושה, כי דיכוי לא קאי נמי סיפא דקתינא נשא אשה ובהא אירשא, כדפריש אשמועטא. **דהבא שמע דקאי אר דרישא**, **אחות**, **האב**
 12 **האם לאו אתי -** פריש בקוטרסו. **דגורנין משום אחותו מן האם**, וכן ראה. **בדחייא משמע בפרק "ארכע מיתות"** (שם) **דעמא משום שמא אימור**, דמוקי דהוה גר ברישא כירי אלישע.
 13 **הא אימרא אימא -** מדרבנא, דלא ליהי איחלוףי בישראל, וקשיא לרב אמר. **הא דאמר**
 14 **רבנן אין אמ לבני -** חזקיהו הובא לליכא למימר בקטן שנולד דמי, כגון דהרתו שלא
 15 בקדושה וליתרו בקדושה - דיש לו שאר מן האם כשאר ישראל גמור, ואין לו שאר מן
 16 האב. אל תימא משום דשמיני ישיב הוא לאו ירענן - אמה מנה. אבל הובא ארבעה, כגון
 17 לא אהבו אמר בנשיב בבית הארומים, דלא

יבמות ושואלי על האנוסה - פרק אחד עשר דף צח עמוד ב - מותר מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" תוספות

1 אשת אביו - דך ברייתא כרבי אליעזר, אבל רבי עקיבא פליג עליו ואמר, אשת אביו
2 ועיר אחות אביו. וחלבת גורלות פוסקין כרבי עקיבא. דרבי אליעזר שמותי הוא.
3 ומדוי יש לחדר כרבי אליעזר.

4 נשא אשה ובתה - בנשאן כשהוא חזן בנבריות איירי, כמו שמוקדם בקונטרס. ועוד יש
5 לדרוק, בנתיב: כנסת אחת, ואי בירשאל

6 איירי - דיה ליה למישר: יקיים אחת.
7 אשה ובתה - והוא חזן אשה ואחותה מן האם
8 או אשה ובת בתה. אבל אשה ובת בנה או
9 אשה ואחותה מן האב דהיינו שאר האב פשיטא
10 שאין מוציא ושמת לבתה לאל יכנסו וא שמת
11 כיון שאך האיסור בא גאל על ידי קידושין - אף
12 לבתה לא יכנסו, כדאמרין שמוחר באשת אחיו
13 מנמו, ולא גורין משום אחיו הנולד אדריי, -
14 לפרוש הקונטרס.

15 מותר באשת אחיו מני לאו דנסבה כשהוא
16 גר - תמה לרבינו יצחק: יאמנו
17 שרין כשהוא גר ולא לעיל גורין באחותו מאמו
18 משום דאחי לאחלוף, דאב נמי וכו' תנא: כיון
19 שהוא על ידי קידושין לא גורין - והא חמות
20 דעל ידי קידושין, וקנין דאסורין ויש לומר: דשמי
21 חמות, ועל ידי קידושין עצמו, אבל אשת אחיו -
22 דעל ידי קידושין אחיו הוא. ועד: דאשת אחיו כי
23 אחיו לא שכיחא, אבל אמה ובתה שכיחי אדריי,
24 אי נמי חמות וקנין על שמו, דקרו לה בתה
25 דפלוגיא. אבל אשת אחיו - לא מקרייא אשת אח
26 פלוגי.

27 קלש לה אסורא - תימה: דמכל מקום מאי
28 משני אבתי איכא ברית, דלא מיטעה
29 הכתוב אלא משריפה כדאמרין ריעל (ג.כ.ג.) וש
30 לומר: דמכל מקום, כיון דקלש אסורא - לא
31 רעו חכמים לגזור בנרסין לאחר מיתה, כיון דאף
32 מדיחי שריא מן חזין, ואם תאמר: לאבי, דאמר
33 ביראשה מיהו (שם) שריא על רבי עקיבא חמותו,
34 לאחר מיתה מאי אכא למישר? ויש לומר: דלאבי
35 ודאי ליכא מאן דרני מותר בחמותו.
36 מקצתן אחין - ברייתא היא. ורבינו גונאל
37 גריס: תנו רבנן

1 לאחת? הלא תימא ליבמינה חד לכולהו, אלא כל חד וחד מיביב הרא, הלא מותרמיא
2 ליה דידיה. "מקצתן אחין ומקצתן שאין אחין - האחין חולצין, ושאין אחין מיביבין". מאי
3 קאמר? אמר רב ספריא, הכי קאמר: מקצתן אחין מן האב ומקצתן אחין מן האם - אחין מן
4 האם חולצין, ואחין מן האב מיביבין. פתנים ומקצתן שאין פתנים; פתנים - חולצין,
5 שאין פתנים - מיביבין. מקצתן פתנים ומקצתן אחין מן האם - אלו ואלו חולצין ולא מיביבין.
6 חת

7 רחל את יוסף גירשה לרחל ונשאה בעו ולו מן מאשה אחרת, ותעברה רחל וילדה היא וזנה, אשתו של ראובן, ושלש נשים אחרות תמשה וזכרים במחבאי. ותעברה. נמצא שיש לו
8 ליוסף בתערובת הללו שני אחין, אחין מן האב וא' מן האם. בנה של תגה - אחין מן האם. אחין מן האב חולצין - יוסף ודו שיש לו בתערובת
9 אח מן האם - וחלץ לבולן לפנות את אשת אחו מאת מן האב, ואיש רשע ליביב אתה מן אפילו לאחד חליצתה מארבעה זכריו, שמא יפגע באשת אחיו מאמו שהיא כהרת. ואחין מן
10 האב - ארבעה אחתים שאין להם בתערובת אלא אחין מן האם - מיביבין כל אחת ואחת אחיו שחלעה מן הארבעה שחמישי. נמצא אחד מיביב שתיים, אי ידוי לאחת
11 תגה חליצתו. והכי מיתקנתא לשנא קמייתא דשמעתא: מקצתן אחין של רחל אחין מן האם לאחד מן התערובת. ומקצתן שאין להם אחין מן האם אלא מן האב. (אחין חולצין)
12 - אחין שחן אחין מן האם חולצין לכולם, ושאין אחין לך מן האם אלא מן האב - מיביבין. מקצתן - של רחל ותערובת כתיב. ומקצתן שאין כתיב. כתיב חולצין לכולן, ואי
13 אפשר להם לייבם, והואיל חלעה ארבע חליצות שמת האחד חולצין רחל וזנה, והואיל חליצתו חליצה, וכן אסור בה.

1 מן האב רבי מאיר אומר ויציא - והאיל ואיכא עד אם. וחכמים אומרים יקיים - דלא
2 דמיא לאחות האב מן האם. דבהודיא איכא למגור משום אחותו מן האם דמיא לה, אבל
3 אחות האב מן האב - לא דמיא לאחותו מן האם. ומותר באשת אחיו - ואפילו מאמו,
4 שנולד בנבריותו, ולא גזור רבנן משום אשת אחיו הנולד אדריי. דבקרבה גזור רבנן, אבל
5 אלא על אחי אחיו על ידי קידושין - לא

6 מן האב - וקיים, אחות האם מן האם - ויציא. מן
7 האב - רבי מאיר אומר: ויציא, ותכמים אומרים:
8 יקיים. שהיה רבי מאיר אומר: כל ערוה שהיא משום
9 שאר האם - ויציא, משום האב - יקיים. ומותר באשת
10 אחיו מאמו, ובאשת אחי אביו, ושאר כל הערוות
11 ומקורות לו, לאיתוי אשת האב. נשא אשה ובתה -
12 כונס אחת ומוציא אחרת, לכתחלה לא יכנס. מתה
13 אשתו - מותר בקמותו. ואיכא דתני: אסור בקמותו.
14 קנינו מיתה: מותר באשת אחיו, מאי לאו - דנסבה
15 איתוי כשהוא גר? הלא, דנסבה כשהוא נכרי. מאי
16 למימרא? מהו דתימא: ליגזור כשהוא נכרי אמו
17 כשהוא גר, קא משמע לן. אמר מר: נשא אשה ובתה
18 כונס אחת ומוציא אחרת, לכתחלה לא יכנס.
19 השתא אפיקי פסיק - לכתחלה מיביבין? הלא קאי,
20 והכי קאמר: תוך דאמרו רבנן יקיים - לכתחלה לא
21 יכנס. מתה אשתו - מותר בקמותו. ואיכא דתני:
22 אסור בקמותו. תדא כרבי ישמעאל ודא כרבי

23 עקיבא. מאי דאמר - כרבי ישמעאל, דאמר: חמותו
24 לאחד מיתה באפסורא קניא, ונבי גר גורו ביה רבנן.
25 ובאן דשרי - כרבי עקיבא, דאמר: חמותו לאחד
26 מיתה קלש ליה איתוי, ונבי גר - לא גורו ביה רבנן.
27 משנה חמש נשים שנתערבו ונדהויהו, הגדילו
28 התערבות ונשאו נשים ומתו - ארבעת חולצין לאחת,
29 ואחד מיביב אותה. הוא ושלשה חולצין לאחת, ואחד
30 מיביב. נמצאו ארבע חליצות ויביבם לכל אחת ואחת.
31 גמרא ודוקא מחלין וחדר יבומי, אבל יבומי ברישא
32 לא, דקפגע ביביבא לשוק. מאי "הוא ושלשה חולצין

33 אחת? הלא תימא ליבמינה חד לכולהו, אלא כל חד וחד מיביב הרא, הלא מותרמיא
34 ליה דידיה. "מקצתן אחין ומקצתן שאין אחין - האחין חולצין, ושאין אחין מיביבין". מאי
35 קאמר? אמר רב ספריא, הכי קאמר: מקצתן אחין מן האב ומקצתן אחין מן האם - אחין מן
36 האם חולצין, ואחין מן האב מיביבין. פתנים ומקצתן שאין פתנים; פתנים - חולצין,
37 שאין פתנים - מיביבין. מקצתן פתנים ומקצתן אחין מן האם - אלו ואלו חולצין ולא מיביבין.
38 חת

39 רחל את יוסף גירשה לרחל ונשאה בעו ולו מן מאשה אחרת, ותעברה רחל וילדה היא וזנה, אשתו של ראובן, ושלש נשים אחרות תמשה וזכרים במחבאי. ותעברה. נמצא שיש לו
40 ליוסף בתערובת הללו שני אחין, אחין מן האב וא' מן האם. בנה של תגה - אחין מן האם. אחין מן האב חולצין - יוסף ודו שיש לו בתערובת
41 אח מן האם - וחלץ לבולן לפנות את אשת אחו מאת מן האב, ואיש רשע ליביב אתה מן אפילו לאחד חליצתה מארבעה זכריו, שמא יפגע באשת אחיו מאמו שהיא כהרת. ואחין מן
42 האב - ארבעה אחתים שאין להם בתערובת אלא אחין מן האם - מיביבין כל אחת ואחת אחיו שחלעה מן הארבעה שחמישי. נמצא אחד מיביב שתיים, אי ידוי לאחת
43 תגה חליצתו. והכי מיתקנתא לשנא קמייתא דשמעתא: מקצתן אחין של רחל אחין מן האם לאחד מן התערובת. ומקצתן שאין להם אחין מן האם אלא מן האב. (אחין חולצין)
44 - אחין שחן אחין מן האם חולצין לכולם, ושאין אחין לך מן האם אלא מן האב - מיביבין. מקצתן - של רחל ותערובת כתיב. ומקצתן שאין כתיב. כתיב חולצין לכולן, ואי
45 אפשר להם לייבם, והואיל חלעה ארבע חליצות שמת האחד חולצין רחל וזנה, והואיל חליצתו חליצה, וכן אסור בה.

46 רחל את יוסף גירשה לרחל ונשאה בעו ולו מן מאשה אחרת, ותעברה רחל וילדה היא וזנה, אשתו של ראובן, ושלש נשים אחרות תמשה וזכרים במחבאי. ותעברה. נמצא שיש לו
47 ליוסף בתערובת הללו שני אחין, אחין מן האב וא' מן האם. בנה של תגה - אחין מן האם. אחין מן האב חולצין - יוסף ודו שיש לו בתערובת
48 אח מן האם - וחלץ לבולן לפנות את אשת אחו מאת מן האב, ואיש רשע ליביב אתה מן אפילו לאחד חליצתה מארבעה זכריו, שמא יפגע באשת אחיו מאמו שהיא כהרת. ואחין מן
49 האב - ארבעה אחתים שאין להם בתערובת אלא אחין מן האם - מיביבין כל אחת ואחת אחיו שחלעה מן הארבעה שחמישי. נמצא אחד מיביב שתיים, אי ידוי לאחת
50 תגה חליצתו. והכי מיתקנתא לשנא קמייתא דשמעתא: מקצתן אחין של רחל אחין מן האם לאחד מן התערובת. ומקצתן שאין להם אחין מן האם אלא מן האב. (אחין חולצין)
51 - אחין שחן אחין מן האם חולצין לכולם, ושאין אחין לך מן האם אלא מן האב - מיביבין. מקצתן - של רחל ותערובת כתיב. ומקצתן שאין כתיב. כתיב חולצין לכולן, ואי
52 אפשר להם לייבם, והואיל חלעה ארבע חליצות שמת האחד חולצין רחל וזנה, והואיל חליצתו חליצה, וכן אסור בה.

יבמות. ושאין על האנוסה – פרק אחד עשר דף עץ עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קפסז
 רש"י
 תוספת

כתב כל נכסיו לבנה כו – בסמוך מוקף לה כרבי מאיר, דאמר מטלטלי משתעבד לכתובה. תימה לרבינו חם: דבכל דוכתא משמע דבמיתני פלוגי ב"האמר" בקדושין (סהג.) גבי שנים שכאו מנהיגת דהם ודכילה עמוק כו, דקאמר. אשה גובה כתובתה מן הדכילה, ומוקי לה כרבי מאיר, וכן בגרדים (סהג.) דאפילו אתה מומר בעי ראשך חייב אתה ליתן לה כתובה, שבעי מנה מטלטלי לה

1 **כתב** כל נכסיו לבנה כו – בסמוך מוקף לה כרבי מאיר, דאמר מטלטלי משתעבד
 2 לכתובה. תימה לרבינו חם: דבכל דוכתא משמע דבמיתני פלוגי ב"האמר" בקדושין
 3 (סהג.) גבי שנים שכאו מנהיגת דהם ודכילה עמוק כו, דקאמר. אשה גובה כתובתה מן
 4 הדכילה, ומוקי לה כרבי מאיר, וכן בגרדים (סהג.) דאפילו אתה מומר בעי ראשך חייב
 5 אתה ליתן לה כתובה, שבעי מנה מטלטלי לה
 6 משתעבדי לכתובה, הוא עיקר פלוגתייהו
 7 בדיאשה שפיר' (כתובות פג.) ובג דתיח ארוז
 8 בעת כו דפלוגי' התם רבי מאיר ורבנן אי
 9 משתעבדי לכתובה או לא, ומשמע דבימימי פלוגי
 10 אלא מניה מדור רבנן דמשתעבדי, אמר בבבלי חוב.
 11 דאפילו כגמלא דעל תפוחי' ואמר רבינו עוב
 12 דיבם במקום ארוז קאי, חזי מביית. אבל מימימי
 13 – אפילו רבי מאיר מודה דלא משתעבדי, וכן
 14 נראה לרבינו יעקב, דאי לרבי מאיר מימימי נמי
 15 אית ליה דמשתעבדי, אם כן כרבי רבי מאיר
 16 הפוכה מדרבנן, דלרבנן כתובה גרועה מבעל חוב.
 17 דטלטלי לא משתעבדי לכתובה אפילו מיתה
 18 ובעל חוב אפילו כגמלא דעל תפוחי'. ולרבי
 19 מאיר עדיפא, דאפילו מטלטלי דימימי משתעבדי
 20 לה, ולבעל חוב לא משתעבדי, אלא דאי לכולי
 21 עלמא טעיה' אית תימאי לא משתעבדי לכתובה.
 22 ומיהו קשה ליה דוכא משמע דטלטלי דתנה
 23 משתעבדי לרבי מאיר, ותנהא אלימא מיתמי,
 24 דשטרא שאין כו אדחית' ולא גבי מנקבל מנהג.
 25 ברומשעם פפר קמא דבבא מציעא (יבג.) דהנן
 26 מצא שטר שאין כו אדחית' בסבס – תיחיה, ולא
 27 הישקין שטאי יעשה קעניא על מקבל מנהג, ואילו
 28 מימימי – אפילו מלה על פה קימט' לן (בבבא
 29 בתרא קטא,) דבג' ואמר רבינו יעקב: דוכא
 30 מנתנת שכר מימימי איתיי, וירועה. חזי דישת
 31 אבל מנתנת בריא – אל בגבא. וכן משמע ביש
 32 נחלין' דקאמר: מה ירועה דאורייתא אלמנתו
 33 גונית מנסביו – מתנת שכיב מרע דרבנן אל כו
 34 שכו, ולפי מה שתקנו רועה אביה לכתובתה
 35 מטלטלי דתנה, כל שכו גבא מטלטלי
 36 דמתנת שכיב מרע, אבל מנתנת בריא, עדיפא,
 37 אלא תקעי תשתבג.
 38 **מני** רבי מאיר היא דאמר מטלטלי משתעבדי
 39 לכתובה – אף על גב דבכל דוכתא
 40 אמרינן חוקשו עבדים לקרקעות – האי יש
 41 לדחשבם ממטלטלי, ודלא סמכה דעתה עליו, ויהו
 42 לפי שמתים ובורחים. וללשנא דחשיב להו
 43 מקרקעי – סבר דסמכה דעתה עליו, כמו
 44 קרקעות.
 45 **ספק** אשת אדוהי ואשת בן אדוהי – אמרינן
 46 בירושלמי: ואת אשתה: חזי לרס
 47 לישא בתרין בן אדוהי. פירושי: אף על פי שילוב כל
 48 לדי ביטול מצות יבמין אם ימות ותפול לפי
 49 האתי – אפילו הכי מותר. מנאן ביול לית
 50 ראיא לפירושי רבינו יודנה בן נתן שפירא בירבא
 51 על יבמות (יבמות סב.) ונרשע אשת אדוהי –
 52 דוקא בן אדוהי, אבל בן אדוהי – אין עשה כל
 53 כן, כדמזהר דנמשל מצות יבמה.

1 יש חולץ לאחותו ספק – אף על פי שהיא מומש עשרה גשים הפסודות צרוחתי, וכן
 2 לבתו ואמו, אמו ואשה אחות – שילדו שני זכרים במחבא, והוא אחד מןן, ולכן שני
 3 זכרים וראין, כגון דאל שתי יעקב שהיה לה יוסף ממנו, ודעה אשת ראובן שהיה לה
 4 חצרון ממנו, וחזרו ילדו שני זכרים במחבא, ומתו יוסף וראובן, ובא יוסף מבל לה רחל
 5 ונשא לה אמו של חצרון, וחצרון נשא את רחל,
 6 ומתו יוסף וחצרון, ונפלו ולי התערבות: רחל
 7 נשאה לבן של דעה, שהיה אדוהי חצרון, ודעה נשאה
 8 בנה של רחל, שהיה אדוהי יוסף, ומתוך שאין יודע
 9 מי בנה ומי יבמה – צריכה חליצה משנתן,
 10 נמצא כל אחד ואחד חולץ לאמו מספק, הכי
 11 גרסינן: לאחותו ספק כיצד אמו ואשה אחות
 12 שילדו שתי נקבות במחבא ועקרו שני אחים מן
 13 האב ונשאם חולץ לשתיהן נמצא חולץ לאחותו
 14 ספק – כך שניה בתוספתא (יבמות פ"ב יב)
 15 אמו שילדה מאיש אחד ראובן שנשאה לאתר ונשאם
 16 אביו, וילדה עם אשה אחרה, שתיהן שתי
 17 נקבות, ואין יודע איו בת לאימו אם, ומעורר שני
 18 אחין שהיו לזה נמאיו שלא נמאמו ונשאם
 19 לשתי הנקבות הללו המערבות, ונפלו שתיהן
 20 לפני ה' לזיבום, ונחת מןן אחותו נמאמו, ואילו
 21 היה מבידה – לא היה צריכה חליצה, ונכשיו
 22 שאין מבידה – שתיהן צריכות חליצה, ליטא
 23 אחרת: ואזו אחתן שלא נאדחה האם
 24 ונשאם: ואזו שראובן נשא אתה, ואדוהי האם
 25 חצרון נשא אתה, ראובן חולץ לאשת אדוהי –
 26 ושנא אחותו היא, וכן חצרון, וזו שנתעבד:
 27 ולבני ממגמים ביה' דהא שטא לא אחותו היא,
 28 והכי איבער ליה למימה: זה חולץ לספק אחותו
 29 וזה חולץ לספק אחותו, אבל לאחותו ספק –
 30 משמע שחלץ דהיא לאחותו מחמת ספק שבדיו,
 31 אחת ואשה אחות – אשת ראובן ואשת כלב
 32 שילדו שתי נקבות במחבא, נמצאת האחת בתו,
 33 ובא (אחיתן אל הנבעלים הם) שני אחין ראובן
 34 ונשאם, ומצא אחת חולץ לבתו מספק –
 35 שתיהן צריכות חליצה, ואם אחד מבידו –
 36 הדחת פסודה, ואם שני אחי כלב נשאם – הרי
 37 כלב חולץ לבתו מספק ולשון מוריי' אדוהי של
 38 ראובן נשאה אחותו, ואדוהי של כלב נשא אתה,
 39 ראובן חולץ לאשת אדוהי – ואף על פי שספק
 40 בתו היא, וכן כלב, ולא היה נשוי מןן חולץ לבתו
 41 מספק, אלא חולץ לספק בתו, אחי נכרי ואח
 42 נר – דבגים שילדה בעדה תחת ידי הנכרי
 43 המורחב – אינן בעדים, דקיימא לן ב"דחולץ"
 44 (יבמות מא.) "ימים תקבר" – אתם קונים מכם
 45 ולא הם מכם, ולא הם קונים הן מזה, שחרי את
 46 השפחה – ודעה היא בישראליות, ובא עליה
 47 הנכרי, חולץ ומיהו, ולתם בן – ולא קנה את
 48 הבן, ויבטל לו כל נכסיו – ומת, והרי אמו
 49 תובעת כתובתה מן הנכסים, כולל רבי מאיר
 50 היא – הא מנתניא כבתייתאי דיש מומר – רבי
 51 מאיר אמרה, ויטפא דקמייתא היא, ומשום הכי
 52 קתני עבד ששועבד לכתובה, ורבי מאיר סבר
 53 מטלטלים משתעבדי לכתובה במסכת כתובות
 54 בפ"ק 'דאשה שפלה' (פג.) דקתני רבי פירוש
 55 התלושם מן הקרקע כו, **משנה** לבני הבחל
 56 – לאשת בן הבחל ודאי, אחד – מן התערבות חולץ תולתה, ואחר כך מיביב השני, ממה נפשך, אם יבמתו היא – הרי טוב, אם אשת בן אדוהי היא – הרי חלץ ליה יבמה, ומותרת
 57 לו, אוכלין כתיבתי – אחד כהן ואחד עבד כהן, וחולץ חלק אחד – מפרש בגמרא.

אינן

1 ואיני ממטאין למתים - תימה לרבינו יתחקי. דאמאי לא קתני נמי ואן סומנין את
2 הארבעים, כדקתני כסיפאי? איני משום דנתון כסיפאי אל שח לשנתו - הא קתני
3 ואן סמטאין למתים ואף על גב דנתא כסיפאי? אמר אבולו אין משלמין קרן וחומש - נד
4 דאין שולמין, מכל מקום צריכין להפרישו, משום כבוד.

5 ואיני חולקין על הגורן - ואפילו יבא גורן
6 על הגורן ונתנה אם בתן אני - תנו לי
7 בשבילי, ואם חברי כתיב - תנו לי בשבילי. אפילו
8 הכי אין חולקין, כן כדאן אובלין? - דלמא את
9 לדיד תקלה. ואיני מוציאין - פירש בקונטרס
10 בלשון אתר: אם היו חייבין עולה או משתא ואוש
11 אין סופין אפילו לתתם לאנשי משתא ליהוה
12 עבודה ועורם שלהם. רכל דח אמר ר' יאנא אין בתן
13 אבאי, ואם שתי יקריב בכל שעה שירעה ואפילו
14 במשעו וכן שייא? אלא לא יקריב להם קרנות
15 ויחזור להם דבשר חיה כמי שירעה, או אכל
16 יעשו שלח כל בתן שירעה להקריב בקרבן.
17 הקשה על זה בקונטרס: דהא אמרין בהיגדלו
18 קמאי? (בבא קמא ק"א) הדיבאי דלא מצי עבדי
19 עבודה שלח נמי לא מצי משעו ואומר רבינו
20 יתחקי: דאין זה עשה קמאי, ושמיא הבאי: אם יבאי
21 אפילו וקמאי שחזו בתן - דהיא ראו לעבד
22 עבודה, כמו חולה חוק שנתון לאיזה משער
23 שירעה, הואיל ועל ידי החזק ראו לעבודת
24 כדמפרש "ביהמ"ל, ומאן עבד רבי אר ליה
25 בהדיא בירושלמי, דקאמרי: חק הון או חלה -
26 נתנה לכל משער שירעה. היה נטמא ובעל מום -
27 נתנה לאתרו משער. ומסקי התרומה עדיין
28 ליה בתולה וכו'. ודקתני: אין מוציאין שלח
29 מיהיה. ועל גבי שני, שפירש ואן נתתן להם
30 קרשים? בכבור דתרמיס קאמר, קשה לרבינו יצחק
31 מדותי בכבור רבינו יתחקי: דאין קתני, על שלא בא
32 ליה בתן דיהם בהקדש, משבאו ליה בתן דיהן וכו'
33 חולין לכל יבדויהם. אם כן, אין מוציאין אותם
34 ביבדו ואמר רבינו יתחקי: שמינה ליה חלה, ויהוה
35 ביניהם. חלק אחד פשיטא - פירושו: פשיטא
36 שאין להם אלא חלק אחד.
37 ואם שבת כותן בני חנוה לי בשבילי בדי - הקשה
38 דרבי ר' אלחנן: למאן דאמר לקמן אין
39 חולקין תרומה לאשה משום גרושה - הכי נמי
40 נבי עבר נישח שבמי ישאל לחדש ששנתחד
41 תניבד ואמר רבינו יתחקי: דאין קתני לרבי, שכל
42 חזוק עצמו בעבד. והיינו נמי לא הישגיני שמא
43 ומכרו רבו לישראל ושלח, דכין מונחתי על
44 רבו לא איהו? ויחזא ליה לו. אין קשה דמסקינן
45 בפרק קמא דישין (ב"א) שיכול הרב לומר לעבד
46 ועש עמי ואניו קרן. ואמאי לא הישגיני שמא
47 ישאל את כתיב שאן רבו מפרנסוה ושמא את רבו
48 שבת.

49 סלקא - דעתך השתא ביהותן של צדיקים -
50 דהיא רבא נרטינן ליה, ולא שייך דח
51 מירכא אלא במקום שחזכום עצמו כשכל באבילת איסור. ואין להאריך כאן.
52 ואלו חן חרש שחטן - דהינו דוקא בתן שאניו יודע לישא כפי, ובסוף לילב
53 הגויל? (סוכה מב"א) גניאי: יודע לישא את כפיו - חולקין לו תרומה, ואקטן קאי
54 מדת, קטן חירוד לישא את כפיו עולה עם הגדולים - אבל בפני עצמו - עד שיבאי שתי
55 שערות. דבארמא בפרק שליש דבגולה (ב"ד, א.) לישא כביעשת - עד שיתמלא וקטן.
56 וכולן משערין לתרותן - ואם האמר: ולמה משערין לחדש ושטה? הלא לא ישמרהו
57 במהרה ויש לומר: שיהיו שלן משטרופים וימלא מקום אין חולקין להם, פן
58 יבאו לחלק אפילו אין להם אפטרופוס.

1 כין כשרות - משום עבד, כין פסולות - בגון פסחה, משום כתיב. הראיות לבתנה -
2 ולא גרושה וחלוצה, משום כתיב. אין מופנין ב' - דכל דח אמר אבאי לאו כתיב אבא
3 (והרתא ספק דהיא). אין משלמין - דכל דח אמר אבא כתיב. ואין חולקין על הגורן -
4 אין ונתתן להם תרומה על הגורן, שהמשורר דייקא ישראל הוא. ומוכרין את התרומה -
5 תרומת הבנותא, כשמשפירי שותתא, אין צריכין
6 לתתה לבתן, דכל דח אמר לבתן: אייתי איהא
7 דלאו כתיב כתיב אבא. וישקול. ומכל מקום, לאובדלא ב'
8 אפשר, אלא מוכרין אותה לבתנים ודמיס
9 שלהן. הכי נרטינן? ואין חולקין בקדש המקדש
10 - בגון ערות קרשים. ואין ונתתן להם קרשים
11 - להקריב. ואין מוציאין שלחן מידם - אם היו
12 צריכין חטאת או אשם או עולה - אין כופין
13 אותם לתתן לאנשי משמר וליהוה עבודתם
14 ועורם לאנשי משמר, רכל דח אמר אבא כתיב.
15 ונתאי (בבא קמא קט"ז). מנין לבתן שבא ומקריב
16 קרבנותיו כל שעה שירעה ואפילו במשער
17 שאין שלו - תלמוד לומר: ויבא בכל אתא נפשו
18 ושרת. ונתתן עבודתם ועורם שלו - תלמוד
19 לומר: וישא את קדשו לו יהוה. ותשרבת
20 הללו, הואיל והאחד כותן בן כתיב - אין בית דין
21 ויכלי לרצויצא מידן בעל כרחם ולתתם לאנשי
22 משמר, אלא יקריבו קרבנותיהן ויחזור ליהן
23 הבשר והעור ויכללו ממי שירעה, או הללו
24 יעשו שלח כל בתן שירעה להקריב את קרבנם.
25 או ישוה את קרבנם עד שיתרעה הם לתתן
26 לאנשי משמר. ולא שרת, ועיקר: ואין נתתם
27 להם קרשים - בכבור דתרמיס קאמר. וכו'.
28 מוציאין את שלהם מידם - דאמר: יאנא כתיב.
29 וגבי תרמיס נמי נתן (וערפן כ"א). ודמיס אין
30 מקריבין, שהתרמיס שלהן, וחדר אורי מלא
31 חקריבן בכבור רוח - ריעה עד שישתאב, ולא
32 יקריבום הם - דאם כן לא יאכל את בשרו,
33 שהמקריב יעצבנו. וללשון רשקן קשה לי,
34 דאמרין ב' ביתהו"ל (בבא קמא ק"א) ודיבא עלי
35 מצי עבד עבודה - שלח נמי לא מצי משעו.
36 ובכורו יתקע עד שישתאב - אפילו בזמן הבית
37 דהא לא מצי למכפנתו למתן לבתנים ולתתם
38 ולאבוא לבשרו. ואינהו נמי לא מצי למתבדי
39 לכתן ולחזרוי לתן הבשר, דבכור הם אינו נאכל
40 אלא לבתנים, דבתיב ביה: "ויפרש את ידך
41 בחוה הנהמה", בכבורות חוה. "עד כהה" (א.
42 כ"א). הילכך, ריעה עד שישתאב, ומותר
43 לשחוטו ממדינה, ויאבולוהם, דבכור בעל מום
44 אין בו משום זרות, אלא משום גול המדמת
45 כהונה, והבא גול ליבא, ודמדינא מתבדי עליו
46 הדיאיה חוסיי ישראלים וחוסיי בתנים -
47 נפטר בגמרא. גמרא (חלק א) סלקא
48 דעתך - חלק אחד משמע של כל אחד. חלק
49 באחד - אם באו שניהם על הגורן ונתתם להם
50 אבל כל חלא זה - אין חולקין ליה. דקסבר אין
51 חולקין תרומה לעבד אלא אם כן רבו עמו, דלמא אתי לאסוקי ליוחסין, וסברי כתיב הוא
52 אם בתן אני ב' - אספק בתן וספק עבד קאי, כי מנתחיתן. היו מליץין תרומתן ליוחסין
53 לאז מאבילתה, אלא מחלוקה. הלכך אין חולקין לו, דלא ליתי לאסוקי ליוחסין.
54 במתנתן של צדיקים - גמורו של רבי פנחס בן יאיר. עשרה אין חולקין - כולוהו פירש
55 טעמא. והאשה - אשת כתיב. והערל - כתיב משהו אחיזי מלחה. שאינה הונתה -
56 פסולה לבתונה. משערין לתן לבתיות - ואובלין, וערל שאסור לאבול - מאבילי לנשי
57 ועבדיו. חוץ ספסא ב' - לקמיה דתוספתא. רלאו נבי ריעה יתנו - הילוחת תרומתה לחלק
58 לתן בגורן כתיב לכו.

59 חלק בגורן כתיב לכו.

60 חלק בגורן כתיב לכו.

61 חלק בגורן כתיב לכו.

62 חלק בגורן כתיב לכו.

63 חלק בגורן כתיב לכו.

64 חלק בגורן כתיב לכו.

65 חלק בגורן כתיב לכו.

יבמות. נושאין על האנוסה - פרק אחד עשר דף ק עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" קצאא
 רש"י תוספת

1 בריה בפני עצמה ניתו - והיא יולדת וקדישם. משום גרושה - שמת יורשנה בעלה,
 2 והיא זרה, ולא ידע אינשי מפלגי לה. וקריב לטמא - משום גרושה ליבא. והא סמוך
 3 למתא הוא יודע לה אי גרושה היא. ומשום יתור איבא. והואיל דלא שכחו ביה אינשי.
 4 אי נמי דמרחק - משום גרושה איבא. משום יתור ליבא. חזן ספסא - קסא הוא דלא
 5 אודרה. נפש אונסה - שנתה אהו. מאי

6 קאמר - קתיני אין חולקין, ודור קתני במקום
 7 שחולקין. הכי קאמר - האי "במקום שחולקין"
 8 לא אתרומה קאי. והכי קאמר: דבר שחולקין
 9 נמי לנשים, בןן מעשר עני שהוא מתחלק בתוך
 10 הבית בעיר, ואין כאן משום יתור, ודכתיב אינשי
 11 - נתנן לאשה תחלה, משום הדילא בה מילתא
 12 למיקם. מעשר עני אין מתחלק בבןן אלא בתוך
 13 הבית, דכתיב: "לגר ליתום ולאלמנה" וכו'
 14 (דברים טו), ועד, משום דלא ליכספ עניי. **בניא**
 15 **ואתחא** - זה תובע בעל דינו, וזה תובע
 16 בעל דינה. ואן דרין בין שניהם. מדינא תירא
 17 דבאי ברישא - הייתי נזקק לאיש תחלה
 18 למור את דינו, ואחר כך הייתי נזקק לדון בין
 19 אשה ובן בעל דינה. לא שיתירא לא - כלומר
 20 לא כפינן לדו לשטרתי זה את זה? בתמיה, והא
 21 לישא שפחה אפוי, ותן גבי מי שחצוי עבד
 22 וחצוי בן חורין. כופין את רבו ועושה אותו בן
 23 חורין משום האי ענימא מנחת ישראל יקבעת
 24 ושיריה נאכלים. דכתיב: (ויקרא כ) וזקמן
 25 (הבן) וחתורת ממנה יאכלו אהרן ובניו (שם)
 26 (ו) ומנחת בןן אין נקמטת. לפי שכולה כליל,
 27 שנאמר (שם): "כל מנחת בןן כליל תהיה."
 28 ואחר שנתרבות הללו שמתרבו רבתי -
 29 עריכה קמיעה, שמת ישראל הוא, ומנחה שלא
 30 נקמטת ספולה כובח שלא נשתח; ושיריה אין
 31 נאכלין. (דכתיב: "לא תקטירו מנטי אשה לה" זול'
 32 הכי בני מקטירי להו לשירימ? ודלמא מנחת
 33 ישראל היא, שיריים מגוריים וק, ודרי וכן בכל
 34 תקטירו, דכתיב (שם): "לא תקטירו מנטי אשה
 35 לה" - כל שמנטי לאישים, שנקטר הימנו דבר
 36 הראוי לתקטור, דרי שיריים בכל תקטירו
 37 (דכתיב: "לא תקטירו מנטי אשה לה" זול'
 38 המובח לא יעלו לירח ניווח" בתריה דהאי קרא
 39 ד"לא תקטירו" בתבי. ומילתיה דרבי אלעזר
 40 בדיכסב בעשר "דירחי ניווח" אי אמה קרבי אלעזר,
 41 וטאת שעתרבו באברו ערבי - רבי אלעזר
 42 אומר: עתו כולם למעלה, ורואה אני בית כשר
 43 התטאת שוק שיריים ויבכל תקטירו" כאילו כן
 44 עציים, דכין דלא מבין לאקטור - לאו קתרי'
 45 היא, ומורה לעשות כן מפני תקנת עילה.
 46 וחכמי אמריים: שעתיר צרחה ויצאו לבית
 47 השופר, רבי אלעזר כרבי שמעון אומר - בני
 48 בןן דמנמא הקדש ברלי דלות, שמביא מנחת
 49 חטאת (מנחת עול), וכתב בה במנחת חטאת
 50 וזוהיה כיון במנחתה, כלומר: אם חטאת זה בןן הוא -
 51 אף זה שיריה נאכלין - תלמוד זומר: יבמת בןן כליל תהיה. הא כיצד? הקומץ קרב בעצמו,
 52 קרב לעצמו, והשיריים מתפרזין אבות הרשן, למטה, מקום שנתונים שם תרומת הרשן ותרצה, היינו אצל המזבח, ועד כאן לא פליגי רבנן עליה אמורו שיריים קריבים אלא במנחת
 53 חטאת בןן, ודכתיב להו כולה בת הקרבה היא במנחת נרבות. אבל הכא, דלא מצי לאקריב משום שמת וז הוא, שיריים מגוריים הם, וכל תקטירו - אפילו רבנן מודו דמתפרזין.
 54 **משנה** חולצין ולא מייבמין - לאשתי שן ספק זה. בני דרשון ורצלצן - שמת בן אבהים הייה, ולא מייבמין - שמת בן האחרון הוא, והיו רואו אחיון מן האם ולא מן האב, וזו
 55 עליהם בברית. כן בני הארזון, וכן הוא לתלמודים.

1 **מעשר** עני - המתחלק בתוך הבית. ואמר רבנו חמו: דתרי עוני מעשר עני הוא, כאומר
 2 בפירי בתרא נודרים (פ"ב). כאן במעשר עני המתחלק בתוך הבית, כאן במעשר
 3 עני המתחלק בתוך הגרנות. ומעשר עני המתחלק בתוך הבית - דתי עובי ספסא, כדתיא
 4 בספירי: כתוב אחד אומר (דברים יד): "ומקצה שלש שנים תוציא וגו' והנחת בשעריך" -
 5 ומעשר שעריך לתתו בבןן רבין עניי שמטילין
 6 אותו. וכתוב אחד אומר (שם ב'): "כי תבילה לעשר
 7 את כל מעשר תבואתך בענה השלישית שנת
 8 המעשר ונתת וגו'" - ומעשר בעל הבית
 9 מולקו, מדכתיב: "ונתת" הא כיצד? עד הפסח,
 10 שהוא זמן נגמשים ואם מניחו בחורן נפסד, מחלק
 11 בתוך ביתו, חדו מעשר עני המתחלק בתוך הבית,
 12 דכתיב ביה נתינה. ומפסח, שהוא זמן ביטור, היה
 13 מוחזק בשןן, והיה הפקר, ולא היה בו דין חלוקה.
 14 **והשיריים** מתפרזין - פירש שחולקין מקום
 15 שמצויין שם תרומת הרשן, ואן
 16 נראה לרבינו יעקב, דתניא פרק כביבזי ע"פ' בחיבס
 17 קדף, רבי תנאן בן סאניטוס אומר: שני בתים היו
 18 שם, אחד במחורו של מנחם ואחר במחורו של
 19 כבש, ואותו שדה במחורו של מנחם היו נתנן
 20 שם מיראות העוף ודישון מנחם תפמיני והמגוריה,
 21 וחזו אותה של תרומת הרשן, כדמוכח בתם. וזהו
 22 שדה במחורו של כבש היו שרפין ספולי קדשי
 23 הקדשים, ומחורו של כבש שרפין קדשי
 24 קדשים היו מתפרזים שיריים דהבא, וזה מתפרזין
 25 היינו שרפין, דהא ספולו כבעליים, ואמרין בפירי
 26 "כיצד צולין" (פסחא פ"ב). לא כן בספולו ברם
 27 ובכביבזי - "שעתיר צווחו ורואה לבית השופר,
 28 וכי איה נונא תנן בסוטה (א"א) ע"ש שלא נמחק
 29 הבגילה מברא איני שחח - מילתיה נגזת
 30 ומנחתה מתפרזת בית הרשן, ועל כרחן היינו
 31 לשריפה, דקחשילי לה בתי, וזאת שנתחלתין
 32 נשרפת.

1 **זה את זה**, "זנתוין עליהם חומרי וכו'". למאי תלקתא? אמר רב פפא: למנחתם נקמטת
 2 במנחת ישראל ואינה נאכלת במנחת כהנים. הא כיצד? הקומץ קרב בעצמו והשיריים
 3 קריבין בעצמן, איקרי: כאן: כל שמעמנו לאישים תרי הוא כ"כל תקמטו!" אמר רבי יהודה
 4 בריה דרבי שמעון בן פוי: דמסיק להו לשום עציים, קרבי אלעזר. דתניא, רבי אלעזר
 5 אומר: "ירחי ניווח" אי אמה מעלה, אבל אמה מעלה לשום עציים. תניא רבי אלעזר,
 6 אלא רבנן מאי אפאי למימור? תעביד לה קרבי אלעזר קרבי שמעון, דתניא, רבי אלעזר
 7 קרבי שמעון אומר: הקומץ קרב לעצמו והשיריים במנחת חטאת של כהנים, דבת הקרבה
 8 היא, אבל הקא - אפילו רבנן מודו. **משנה** מי שלא שקהת אחר בעלה שלשה חדשים,
 9 ונשאת וילדה, ואין ידוע אם בן השנה לראשון אם בן שבועה לאחר, היו לה גנים
 10 מן הראשון ויגנים מן השני - חולצין ולא מייבמין, וכן הוא להם - חולצין ולא מייבמין.
 11 היו

12 היו

היו לו אחין מן הראשון שלא מאותה האם הוא או חולץ או מיבם - לאשת בן הראשון, אם ארזו הוא - הרי טוב, ולא אם - בכרית הוא אצל. ובגן שאין אח אלא
 הוא, דליכא לסופקי ביבמה לשוק, וכן לאשת בן האחרון. והן - אחין, אחד חולץ ואחד מיבם. או בן הראשון או בן האחרון חולץ לה, והכרי מיבם, אם יבמתו היא - הרי טוב, ואם
 לאו - בכרית היא. והמשום יבמה לשוק ליבא, שהרי חולץ לה יבמה, אין סופג - ולמט לאו כהן הוא. והוא אינו עליהם - לחומרא, שגמא דא בימי, וביים מיתנה אסור לה לאכל
 בקדשים, שגמא אבינות חלה עליה. וכן וכן אוננים עליה, וביים מותו אסורים שניהם בקדשים, ופרקי בגמרא דברי רבי דשנייה חייק? אם האמור בנדרה - אמאי הוא אין מטמא לראשון?

היו לו אחין מן הראשון ומן השני בן - פירוש: 1
 ומנו כולו, ולא נשאר כי אם הוא לבדו - 2
 חולץ וכן מיבם. אבל אם היה לו אח אחר - לא. 3
 הדריא לה יבמה לשוק. וא"ו זו שקדושה 4
 קדושי טעות - אסמכתא בעלמא היא. דפשיטא 5
 דלאו קדושי נהנה. 6

היה לו אחים מן הראשון ואחים מן השני שלא 1
 מאותה האם - הוא חולץ ומיבם, והם - אחד חולץ 2
 ואחד מיבם. היה אחד ישראל ואחד כהן - נושא 3
 אשה ראיה לכהן, ואין מטמא למתים, ואם נפמא - 4
 אינו סופג את הארבעים. אינו אוכל בתרומה, ואם 5
 אבל - אינו משלם קרן וחומש. ואינו חולץ על התורה, 6
 ומכר התרומה והדמים שלו. ואינו חולץ בקדשי הקדשים, ואין נותנין לו את הקדשים, 7
 ואין מוציאין את שלו מידו. ופגמור מן הורעו והתקיים והקפיה, וכבזרו יהא ורעה עד 8
 שפסקתא, ונותנין עליו חומרי כהנים וחומרי ישראלים. היו שניהם כהנים - הוא אונו עליהם 9
 והם אוננים עליו, הוא אינו מטמא להם והם אינן מטמאים לו, הוא אינו יורש אותן - 10
 אבל הם יורשין אותו. ופגמור על מפתו ועל קללתו של זה ושל זה. עולה במשמרו של 11
 זה ושל זה, ואינו חולק. אם היו שניהם במשמר אחד - נוטל חלק אחד. גממאל: דוקא 12
 מיתלין ויהר יבומי, אבל יבומי ברישא. אדא פגע ביבמה לשוק, אמר גממאל: עשרה 13
 כהנים עומדים, ופירש אחד מהם ובעל - התקל שהיו. מאי שהיו? אילמא שמששתין 14
 אותו מנכסי אביו - פשיטא, מי דיענין אבזה מנו? אלא - שמששתין אותו מדין כהונה. 15
 מאי מעמא? אמר קרא: "והיתה לו ולתרעו אחריה" - פענין ורעו מיהם אחריה, וליבא. 16
 מתקין לה רב פפא: אלא מעתה, גבי אברהם דכתיב: "להיות לה לאלהים ולתרעו אחריה", 17
 הים מאי קא מוהר ליה רבמא? הכי קאמר ליה: לא תנסב נכרה ושפחה דלא לזיל 18
 ורעך בתרה. מיתביב: ראשון ראי להיות כהן גדול, והא פענין ורעו מיהם אחריה, וליבא! 19
 ורעו מיהם אחריה ורבנן, וקרא אסמכתא בעלמא, וכי גזר רבנן - בגנות, בגשואין, 20
 לא גזר רבנן. ובביתו מן גזר רבנן? והתני: "מי שלא שהתה אחר בעלה שלשה חדשים 21
 ונשאת וילדה", ומאי "אחר בעלה"? אילמא אחר מית בעלה - אימא סיפא: "הוא אונו 22
 עליהם והם אוננים עליו", בשלמא הוא אונו עליהם - משפחת לה בגשואין דשני, וליקטו 23
 עצמות דקמא. אלא הם אוננים עליו הכי משפחת לה? קמא הא מית ליה! ואלא - 24
 בגרשה, ומאי "אחר בעלה" - אחר גט בעלה, אימא סיפא: "הוא אין מטמא להם והם 25
 אינו מטמאין לו", בשלמא הן אין מטמאין לו - לחומרא, דכל חד וחד דלמא לאו בריה 26
 הוא. אלא הוא אין מטמא להם - אמאי? בשלמא לשני, לא ליטמי ליה, אלא לראשון 27
 ליטמי ליה כמה נפשך: אי בריה הוא שפיר קא מטמא ליה ואי בר בתרא הוא שפיר 28
 קא מטמא ליה, דהלל הוא! אלא לאו בגנות, ומאי "אחר בעלה" - אחר בעלה. וקתני 29
 סיפא: "עולה במשמר של זה ושל זה", ויתביבא דשמואל! אמר רב שמעיא: בגמאנת. 30
 מאנת מי קא ילדה? והתני רב ביבי קמיה דרב נחמן: שלש נשים משמשות במוך: קמנה, 31
 מעופרת, ומעקה. קמנה - שגמא התעבר והמות, מעופרת - שגמא תעשה עופרה סנדל, 32
 מעקה - שגמא תגמול את בנה ומוטה. ואיזו היא קמנה? מפת אחת עשירה שנה יום 33
 אחד עד בת שתיים עשרה שנה ויום אחד. פחות מיכן או יתר על כן - משמשת כדורה 34
 וחולכת, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אחת זו ואחת זו משמשת כדורה, וחולכת, וכן 35
 השמים ורחמו, שגמאר: "שומר פתאים ה'!" משפחת לה בקדושי מעות, וכדרי הודהה 36
 אמר שמואל, דאמר רב יהודה אמר שמואל משהו רבי ימעהל: "והיא לא תנפשה" 37
 אסורה, הא נפשה מתורה. ויש לה אחרת שאף על פי שלא תנפשה מתורה, ואי זו זו 38
 זו שקדושה קדושי מעות, שאפילו בנה מורגב לה על כתפה - מאנת וחולכת לה. 39

ולעין שאין מני בת שתיים עשרה יום אחד לא מנאנת. ומקמי הכי קתני דאי מיברא מזה, פחות מבאן - אינה מתעבר כלל. ויתר על זה, אי מעברא - לא מתה בקדושי מעות 1
 על תנאי ולא נתיקם, דנפא מניה בלא גיטא. וניסת בתוך שלשה, ומשבת לה דרואה מיתת שניה, וכן כשר הוא. לפיכך אין מיטמא ליה, ועולה במשמר לעבוד. ובנות כהא 2
 גונא דחי על ידי נשוא - לא רור רבנן. איש - מיטמא הוא. ודכי קאמא "חיא" - כלומר אשה גמורה, כדי לא נאנסה ויתנה - אסורה, ויש לה אחרת, שאף על פי שנבעלה 3
 חת בעלה בראון - מותרת לבעלה, ואי זו - זו כר. והחילת לה - ופין דלא בעיא מניה גיטא - לא אשתי היא. ואי ויתנה - חת היא כפניה שויתה. ומותרת לה 4
 חייב

יבמות. נושאין על האנוסה – פרק אחד עשר דף קא עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזון)" קצצה רש"י

1 חייב – שדרי אחד מהם אביו (סבר התראת ספק שמה התראה, הואיל וממה נפשך
2 עובד, וזהו, בבת אחת – שחבטין במקל בהנאה אחת. חייב – דבהתראת ראי התרו
3 בו אל חכה שנידים, שבכמה זו אחת מתחייב. בזה אחר זה פטור – דאיכא שתי התראות,
4 וכל חדא חרדי ודאי הוה התראת ספק. ולתנא קמיה התראת ספק שמה התראה, הואיל וממה
5 נפשך עובד – מאי מנימא דמאן דפטור – בבת
6 אחת. הא ודאי התראה היא? לפמה – באביו
7 האמו. ולפיה מנעלה, וכי יקול לביתו
8 (ויקרא כד.) איתקש תראה לקללה – אלוהי
9 'זאלה המשפטים' סמכן הענין, אלא שפטוס
10 אחד פמסוק בניתי, ואיכא למנאן דאמר היקש
11 הוא. בי אלו הן הנתיקין (סנהדרין פהא.) האמר
12 בעיני דאיעביד פמה – במתיהו גרסינן לה. דאק
13 אמתא למה עלה – הא ודאי בלא חלוקה נהיא
14 ליה למיעבד בעודה, אלא בעי הכי; עלה לא
15 קתני; ודיבעי ענה גלה במשמורו אתו חולק, בעל
16 ביהו – דאף על גב דאינו חולק, כפינן ליה
17 לעבד. מישום – שתי משפחות שבישין
18 עליו, שאימרו בני אדם פסול הוא לעבדו. (ובני
19 משמרת יבולין לכפו ולומר לה הואיל ואומרים
20 עליון שאתה מנעלה משפחה שלנו – אבך במשמור
21 שלנו, אתה אימרו בני אדם שלא ארור עובד
22 במשמרת. אלא פסול הוא זה. וכן במשמורו של
23 אחר.) כל משמר חולק שלשה בתי אבות, וכל
24 אחד עבד את זימו, ונטול שרות קרשים הבאים
25 ביומו.

1 **"דיו שנייהם פהנים וכו'". תגו רבנן: הבה זה וזהו**
2 **והבה זה, קלל זה וזהו וקלל זה, קלל שנייהם בבת**
3 **אחת, הבה שנייהם בבת אחת – חייב. רבי יהודה**
4 **אמר: בבת אחת חייב, בזה אחר זה פטור. והתנאי**
5 **רבי יהודה אומר: פטור בבת אחת! תרי תנאי אליפא**
6 **דרבי יהודה. מאי טעמא דמאן דפטור? אמר רבי**
7 **הנינאי: נאמר ברכה למהו ונאמר ברכה למעלה. מה**
8 **למעלה – שאין בה שותפות, אף למטה – שאין בה**
9 **שותפות, ואיתקש הפאה לקללה. "ועולה במשמורו**
10 **וכו'". וכי מאחר דאינו חולק למהו עולה? למה**
11 **עולה? האמר: בעינא דיעביד מנייה! אלא "עלה"**
12 **לא קתני, אלא "עולה" – בעל פרוה. אמר רב אחא**
13 **בבבא ברבי אבהו אמר רבי אסי: אמר רבי יוחנן:**
14 **מיהו פטור פמה משפחה. "ואם היו שנייהם במשמור בזה"**
15 **מאי שנא שני משמרות דלא – דאילו לתא משמרה**
16 **ומדחו ליה ואילו לתא משמרה ומדחו ליה – משמר**
17 **אחד נמו, אילו לתאי בית אב ומדחו ליה? אמר רב**
18 **פפאי: הכי קאמר: אם היו שנייהם משמר אחד ובית**
19 **אב אחד – נוצל חלק אחד.**

הדרן עלך נושאין על האנוסה

26 **משנה ואפילו שלשתן הרימות – שאנן**
27 **מסנהדין עידן, ובגמרא פריך. מאי**
28 **דיינין? פנגל – של עור רך הוא, כעני שלט.**
29 **חליצה כשהי – אבל לכתחלה לא, כדפרש**
30 **לקמן. משום מנעלה הומופס שניטל, אבל**
31 **עיקר חליצה בסנדל, הואל של עור קשה**
32 **ומבוטל, ומשפחות אין לו תקנה, ואין דרך**
33 **לעולה. באבאבאבא – של בגד, "קלצין בלעז".**
34 **פסולה – דמדיד דמנן בעינן, דרתיב (דרביס**
35 **בה). "ועלה. ונעל מדיד דמנן חולק, בתיב**
36 **(יחזקאל טז.) זענעלך חושש, הוא ער. עקב –**
37 **ש"לויא בלעז. מן הארבותה ולפעלה –**
38 **שנתך רגלן מן הארבותה. חלץ מן הארבותה**
39 **ולפעלה. או בשל פסאל ביומן כשהי – אבל**
40 **חליצה של שבאל קתני בפירקין (בבבא ק"א)**
41 **פלוטא. חליצה בגדול – טנדל שלא היה למדת**
42 **רגלו, אבל הוא יכול ללכת בו. הכי גרסינן: או**
43 **כטון החופה את רוב רגלו חליצתה כשהי.**
44 **גמרא לקהות – ליבם, ל' חפתי**
45 **לקהותה (דרביס בה). "מאן יבמי לחקים" גו,**
46 **"כבה עישה לאיש", וכולן בלשון קהוש. וקטן**
47 **"ועלתה יבמותו שהשירה אל חוקים" (שם)**
48 **וקני – ויקרא לו וקני עירר (שם). אבל שנייהם**
49 **יבמותו אילו לעיני חוקים (שם) לא קא חביב**
50 **דרבין דתובין "חוקים" – אהך דלעיל קא ביי.**
51 **בית דין מנעיק מבל מום – ליה מארי קרא**
52 **"כולך יפה רעייה דאימי בסנהדין.**
בישראל

1 **הכה** זה כו קלל את זה כו או חכה שנייהם בבת אחת חייב – זו ואין צריך לומר זו קתני
2 ולא חש לעיניהו בעיני אחד כוין דרבי יהודה פליג עלה, ומתקל בין זה אחר זה לבת
3 אחת. ורובו תנאל ריסי. הבה שנייהם או קלל ענייהם, בין בה אחד זה בין בבת אחת חייב.
4 ואן לחקשות, הא דאמר ריש לקיש ב"דחשירות" (בבבא ט"א.) הפגיל ודחורר בשבילן
5 בזה – פטור. ולא אפשר לשל דריבא בזה על החורר
6 ויבטלו. ורייקי החם דהתראת ספק לא שמה
7 התראה, ומאי משא מתיקה שנייהם בבת אחת? זה
8 דמי, דבבא יודע הוא דעובר על לא ומויה,
9 דמכה אביו בבדידה, אבל החם אתו יודע אי זו מין
10 הרבה על חבירה, אם עובד דריבא בזה או משום
11 נותר. ואין להאריך פגול.
12 **עולה** בעל ברוה – תימנה קתני. היכי משמע
13 ליה דעלה בעל ברוה? דלמא בעל
14 ברוה רבני משמרה קאי.
15 **ואם** היו שנייהם בו – תימנה. אמאי לא פריך?
16 חלק אחד פשיטא ושפא משום דהוא
17 ליה לעול (ט"ב.) אמר ליה נמי דבא.

1 **הדרן עלך נושאין על האנוסה**

18 **מצות** חליצה – הא קא משמע לן דבעינן
19 שלשה שידועין לחקויה בעין דיינים.
20 אבל בשאר דברים אין צריך שידוע לבקיא בהן,
21 וכי לא עשו כבוט – ויכול לישאל לבקיאן, אבל
22 קריאת, אם לא ידע לתקויה אתו ויכול לישאל
23 לבקיאן אם תקויה יפה.
24 **ואין** בית דין שקול מוסיפין עליהם עד אחד
25 הוא נבי חליצה אתי שרי דאין בן
26 דין שקול מוסיפין עליהם עד אחד, דהא איכא
27 בבבא פלוטא במותיחין, אבל לעינן סמיכת פר
28 מענה נמי שלשה קשה ויש לומר. דהדמ נמי
29 איכא פלוטא אי בעינן בכל כהו (תענה ט"ב.)
30 ועד שתי לומר: דבכל דוחקין דבעינן ראי לבית דין
31 – אף בית דין שקול.
32 **וקני** שנים וקנים שנים – פירש
33 "ונגשה יבמותו אילו לעיני חוקים" אהך
34 דלעיל קאי. ואין נראה לרבינו יצחק, דבריש
35 סנהדרין (ב"ב.) מפיח הוא דהוה שריה ממון;
36 מדתיבין שלשה "האלהים" ולא אמרינן
37 "האלהים" בתירא אודלעיל קאי ואמר רבינו יצחק
38 ד"חוקים" דלעיליא אצטרך למכתב, דאי הוה
39 כתב ונגשה יבמותו לעיניהם – הוה אמנאי: אי יבם
40 סומא – לא לחילוק, ולרבי חביב לעיני חוקים,
41 אבעלן חליצת מן הסומא חליצתה כשהי.
42 **מיבעי** ליה לרשב"ה הרימות – ואם האמרה
43 ומתקנים אמאי לא משמע ליה וקני שחוק?
44 דבאמר בפרק בתירא דרשמי (מ"ד.) ובפרק קמא
45 דסנהדרין (א"א.) אי לא "שופקין" הוא אמנאי
46 "ויקני" אפילו וקני השוק, נבי עגלה שרופאי ויש
47 לומר, דשאני הבא דתיבין "השדעה" דמשמע
48 סנהדין.

הדרן עלך נושאין על האנוסה

1 **מצות** חליצה בשלשה דיינין, ואפילו שלשתן
2 הרימות. חליצה בסמל – חליצתה כשהי,
3 באבאבאבא – חליצתה פסולה. בסנדל שיש לו עקב
4 כשהי, ושאין לו עקב – פסול. מן הארבותה ולמעלה
5 חליצה כשהי, מן הארבותה ולמעלה – חליצה
6 פסולה. חליצה בסנדל שאין שול, או בסנדל של עין,
7 או בשל שנמאל בימין, חליצה כשהי. חליצה בגדול
8 שהוא יכול להלך בו, או פקקן שאחר חופה את
9 רוב רגלו, חליצתה כשהי. גמרא. מהאחר דאפילו
10 שלשה הרימות – דיינין למה ליה? הא קא משמע לן:
11 דבעינן בשלשה שידועים לתקויה פנין דיינים. תנינא
12 ליה דתגו רבנן: מצות חליצה בשלשה שידועין
13 לתקויה פנין דיינים. רבי יהודה אומר: בחמישה. מאי
14 טעמא דתמא קמאי? דתנינא: "וקנים" – שנים, ואין
15 בית דין שקול – מוסיפין עליהן עוד אחד, הרי פאן
16 שלשה. ורבי יהודה: "וקני" שנים, "וקנים" שנים, ואין
17 בית דין שקול, מוסיפין עליהן עוד אחד, הרי פאן חמישה. ותנא קמאי, הא
18 ליה? מיבעי ליה לרבינו אפילו שלשה הרימות. ורבי יהודה הרימות מאן ליה? נפקא ליה
19 מ"לענין", דאמר מר: "לענין" – פריט לסומים. ומדאצטרך "לענין" למעוטי סומים – שמע
20 מיהו דאפילו הרימות, דאי סלקא דעתך סנהדרין בעינן – למה לי למעוטי סומין? מדתני רב
21 יוסף נפקא, דתני רב יוסף: קשים שבות דין מנעיקים בגדק – קר בית דין מנעיקים מקל מום,
22 שצמח:

יפה

1 יפה רעיה ומסן אין כך – אבל מיתרעבטו עם ענך ברומן לך – דאן דרשנין אלא לענך
2 פסול חוסין, דרומן ליבא עבודה שיהא סבירא לפסול בעלי מומין, ב'ית' דין מנוקים
3 מכל סאן – בסתורין (ג,ו) ובפרק 'בא שמיך' (טו,ט) דקאמר: תרא לאתניי וז' הורא
4 לאתניי ממוח – ואתניין דאן קא ברעל לדרן דרני נפשוט לא מצי למימר לאתניי בעלי
5 מומין, דבפסול איתרי, ברוקניו סיפסא: אין

6 כשרים אלא כהנים לויים וישראלים המשיאים
7 לכהונה. **מונקרא** שמו נפקא – מ'בישראל'
8 דרשי, וסמכיה אצל 'זבנא שמו', ד'מונקרא'
9 שמו לחרייה לא היה משמע לענות כולם, אלא
10 דוקא איינין ולא אבל העומדים שם. וקשה
11 לרבינו יצחק, דהבא דרשנין תרי 'בישראל' למי
12 כדאית ליה ולמי כדאית ליה, ובפרק קמא
13 דרשנין (כ,ד) דרשנין: רבין שחליץ לה נעל –
14 הותרה לה לרבינו ישראל ואמר רבנו יצחק: דהתם
15 דרשנין מסמכיה 'בישראל' 'בית הלוי הנעלה',
16 הוה בית מניחם 'בישראל' יקראו שמו בית
17 הלוי הנעלה, אי לא אתא אלא לדרשא דהבא.
18 ומסמכיה 'ישראל' אצל 'הלוי הנעל' דרשנין
19 נמי בית שחליץ לה נעל – הותרה לכל ישראל.
20 **וקראו** לו ולא שלוחן – ותימנא אדילתנין
21 בפרק שני דקדושין (א,א) מקרא
22 ושלחו של אדם כמותו, אדרבה, גילף מהבא
23 דא כלוחו כמותו ויהי למי: דיש מבח דרשנין
24 בבאים אצל, דבני עגלה שרופה נמי דרשנין.
25 יציאר – דן ולא שלוחן, ובמנחות בפרק 'שתי
26 מדרה' (ג,ב) דרשנין: יספך דיר – ולא שלוחו.
27 ובגדדים (ג,ב) מנעט שלוחו מהפרת נדרים לרבי
28 איש. וכן התמנה: למה לי קראי בקדושין גילף
29 מתוך קראי מדראימערך לאשמועתי – במכלל
30 דבעלמא הוי כמותו ויש לומר: דאי קראי
31 דרומן הוי דרשנין כל בני קראי לדרשא אתרית. דבר רבנו אלעזר.

32 **הואיל** וחסן לן תנא כותיה – אבל משום
33 דחידו ריבוס הלכה ברבים אין לפסוק
34 כותיה, דמתסבר טעמא דחידו. **א'** הכי אפילו
35 מציא נמי – ואם התמנה מאי פירדן וכו' בשביל כך
36 נפסק ככל טעמא דשמועתי ויש לומר: חליצה
37 ומיאון דמו לחדדי, שתנא על ידי מעשה שלהם.
38 ומיתני נמי בתי הדין. **שבע** מניה הדין ביה
39 כתיב ירודה שמע מניה – פסק רבין על מסמכתא
40 בחתי מעיניו כשר לחליצה, בתי ולא מוטעין
41 מעליני, והני באוה, ויכול לראת דרוק מפי
42 הימנה.

43 **ואנא** גר אנא – ואם התמנה לפירוש רבנו
44 חסן דבר שמואל בר יהודה דהבא היה
45 כן רב יהודה הניחואה, דאמר בפרק קמא
46 דקדושין (כ,ב) דני שאין לו ויורשן היה נתניין
47 הוא ואביו, למה היה לו להביא ברייתא דפסל ר'
48 חליצה? ליתי ממונת נמי מיפסל לדרן לישראל.
49 כיון דאין אמו מישראל ויש לומר דאימערך
50 לפסול אפילו לחליצה גרים. אי נמי כשר הוא
51 דרני ממונת לדרן בלא כפיה, ולא יסיבא שמה
52 ודבר של שרידה, דתיב: 'שום תשים עלך מלך'
53 (דברים ז), אלא כפיה.

54 **מרענא** שריא אפומיה – פירש בקונטרס
55 ככותות בפרק 'דכותב' (ה,ה)
56 דל מקדע קרענא ליה ולא מינבא ובניא ביה.

57 ואין נראה, דאם כן היה ליה למימר בדיא הוא ליטנא, כדאמר ביאלו נערוח' (שם הל'ג) גבי היראת משום שרע ורובנו חס מפשר, וכיון רבנו תנאל בשבועות (מ,בא) דחידו שלא ויכל
58 בעל השטר לבנות בלא כוונה אפומיה אפילו הוא קורב ללוח או למלוה, ובאורי – אפילו שרי אור חייבין בני שבועה, כדתיב (כתובות פ"א) על תרא מעידה שריא שרופה – לא
59 תפרע אלא בשבועה. ולא אמר רב רבא פפא בדכותב' (ה,ה) שחידו על השטר שחור פרוש: איכא אורי ארינא בחי' מו – לומר שרוב שריא פפא היה קרובו של תובע

1 בישראל – 'הקנים לאחיו שם בישראל'. וסתם לן תנא כותיה – במנחות. חליצה
2 והמיאון בשלשה – וסתמא היא בפרק קמא דסתורין, בבית דין – בסתורין. חליצה
3 תרי כתיבי גיטו – דין מנתינין דין דין ודן דסתורין. דתני – בפרק 'ביציר' מ'מאסר את
4 האשה גנדר – הרי זה לא יטענה, ומיננה או שחלצה בפניו – יטענה, וליבא משום
5 דוסר ממך קשטות פה. שפני שחור בית דין – רבי

6 כלומר, לא חידו היה שם תרמא שבכילו נתמיון,
7 שדרי בית דין היה שם ואין בית דין פחות
8 משלשה. הואיל וכתמא במקום מחלוקת חיי –
9 שנחלק שם רבי יהודה ברבא אורי, ובבבא זה לא
10 נחלק, שמע מניה דרבי ביה, אבל מיאון – לא
11 כתמא במקום מחלוקת חיי, דהני תנא – רבי
12 יוסי רבבי יהודה רבי אלעזר רבבי יוסי – לא
13 מיתנין התם אפולנתא אתרית, דנמא: מרלא
14 אפולוג האם – שמע מניה דרבי בהו. לישבע
15 דותא – לשם כך. והשעי' – מקום ממונן לכך
16 משמע, לפיכסופי מילתא – הדלוצה איה ולא
17 ליטעבא לבקו. אי נמי, דליתו אישוי ולקפצו
18 עלה. ליריאת רבני – תבילה של קנים, והלבו
19 ליטע שם לשם חליצה. הו – תנא – גריסין, יש
20 ברייתא ביה, וקתיב בה בישראל – בית דין של
21 רישורא רב, והכי אמר רביל דרבי שמואל בר
22 יהודה קתני לה. **ואנא נמי אנא** – הוא ואביו
23 נתניהו, הלכך ספילתא לחליצה. **מרענא שריא**
24 אפומיה – איא אומר ידענא בה פירע – על
25 מידוקקטא למיבא ביה.

26 **עצה** ההוננת לו: שאם יהיה הוא ילד והיא זקנה, הוא זקן והיא ילדה, ואמרם לו: מה
27 לך אצל ילדה, מה לך אצל זקנה? פלך אצל ששכמתך ואל כהנים קצטוה לתוך ביתך.
28 אמר רבא אמר רב נתנן: הלכה, חליצה בשלשה, הואיל וסתם לן תנא כותיה, אמר
29 ליה רבא לרב נתנן: אי הכי מיאון נמי, דתנן: המיאון והחליצה והחליצה, וכי תמא
30 בבית דין וישלא בבית דין, אלו ואלו מודים שצריך שלשה. רבי יוסי רבבי יהודה ורבי
31 אלעזר רבבי יוסי מכשרין בשנים. ואמר רב יוסף פר מינויני אמר רב נתנן: הלכה
32 פאוחו! הוננו! התם הוה סתמא, והבא תרי סתמי. התם נמי תרי סתמי נענה! דתנן:
33 מיאנה או שחלצה בפניו – ישאנה, מפני שהוא בבית דין אלא: התם תרי סתמי,
34 הבא תלתא סתמי, כפדי, הא סתמא והא סתמא, מה לי דר סתם, מה לי תרי סתם,
35 מה לי תלתא? אלא אמר רב נתנן פר יצחק: הואיל וסתם במקום מחלוקת, דתנן:
36 ומיאון בשלשה, ולא קפלי רבי יהודה, ששע מניה הדר ביה רבי יהודה, ששע מניה.
37 אמר רבא: צריכי דייני למיקבע דיתבי: 'ועלתה ובמותו השערה אל הקנים'.
38 רב פפא ורב הונא פריה דרב יהושע עבדי עובדא פתמשה. כמאן, רבבי יהודה?!

39 **והא הדר ביה!** לפרסומי מילתא. רב אש איקלע לבי רב כהנא, אמר ליה: סליק מר
40 לנבן למלויי בי חמשה. אמר רב כהנא: הוה קאמינא קמיה דרב יהודה ואמר לי:
41 מא סק לזרוא דקני לאיצטרופי בי חמשה. אמרו לו: למה לי חמשה? אמר לה:
42 פי חיבי דלפרסם מילתא. רב שמואל פר יהודה הוה קאי קמיה דרב יהודה, אמר
43 ליה: סק תא לזרוא דקני לאיצטרופי בי חמשה, לפרסומי מילתא. אמר ליה: תנינא
44 יהודה: כגון רב שמואל פר יהודה מפינא מונא אפומיה. מפינא קמיה דרב יהודה?!

45 **והא על פי שנים עדים** אמר רהמנא! אלא: מרענא שריא אפומיה. אמר רבא:
46 גר

יבמות. מצות חליצה - פרק שנים עשר דף קב עמוד א - מתוך מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזילץ)"

רש"י

1 או של נתנו. ובמכותו פירש רבינו תנאל: מרעא שטרא אפומה - אפילו כחזק נאמנת
2 כשטר נשבע ונבזה. ונראה לרבינו יצחק שרודא לומר שכתב לו לזה למלוא בתוך השטר
3 ומדומן ליה כלא שבעיה כל אמת דאמר לו אהיבני. אפילו פריע בעד אחוה, ונראה
4 שלא בפניו. דהוה צריך שבעתה א"ל רבתי בלא חזק. ור' זאי ונזנא פריע הבא. ג' דן
5 את חבירו ורבי תורה - איתא מישח בנותיה: היינו

1 גר דן את חברו - דנינן נפשות. דאילו דנינן ממונות אפילו לכל ישראל. דהנן (מתהדרין
2 לבא): הכל כשרים לדון דין ממונות. ואמר: 'הכל' לאחיו מאי - לא אחיו גר. ע"כ
3 הוא דביעין פרוק - אבל על גר. אפילו חבירו אהר מקום עליו. דיון בכלל מלך.
4 דרבינו (משל כגו): 'מלך' במשפט אמר ארץ. אם דומה דין מלך, שאין צורך בלום
5 - גימין ארץ. ועוד. שימות הרבה בחיובים כאן

6 כל-משמעות שהיא משיש לא זהו אלא מקרב
7 ארץ. בישראל - משמע שהיא ישראל מכל
8 צדדי. במילתא דרבה רסנין: חולצין במנעל
9 שומעין לו, אין חולצין בסנדל או שומעין -
10 ומדקראם אם יבא אליהו בר, דכל במה דלא
11 אתי אליהו ואמר - לא חלוצין, אלמא מנעל
12 לכתלה לא. וברבר יוסף רסנין: אם יבא אליהו
13 ואמר אין חולצין במנעל שומעין לו, אין חולצין
14 בסנדל אין שומעין לו. וכל במה דלא אמר לו
15 אליהו אין חולצין במנעל - חלצין לכתלה.
16 הוה רסנין: אפר לו וכו' חולצין במנעל - ולא
17 רסנין: 'הדורות' אפילו נעלו ולא מנעלי. שאין
18 מנעל כחזק בכל הדורות אלא 'נעלי'. בנות: של
19 נעלי' (שמות ג). 'שלף' איש נעלי' (רות ד)
20 דרשמי. וכן סנדל בין מנעל. דמנעל לשון
21 דמנעם. ונעל לשון תורה. והאי דאמר מנעל
22 לכתלה אסור - לאו מקרא יליף. אלא משום
23 גזירה ברלבמן. וזאת דרבינו באוריתא (ברבי
24 לא): 'כלו' ותפשת מתעלף' - לשון טעם
25 ובריה הוא. משפוט - דרבי מאיר. פתח - על
26 המנעל. ואריקא - שרין נעלי' (דברי ר' יוחנן)
27 מותרים ואריקא דהנסאבא. ומנעלי' רצועות על
28 אוניו. ודחו ליה כשני נעלים הו על גב זה, אבל
29 סנדל אין חולצין וכו' ומנעלי' רצועות על אוניו.
30 שהר קשה הוא ואין הרצועה הוחתקת. כאן
31 בשפת פי שני כמו לקרא את פיו. אי וכו'
32 אפילו היעבד נמי - אלא מדאמרין חליצתו
33 כשרה, שמע מניה גלוי כרעא בעינא, ואפילו
34 שני מנעלים הו על גב זה כו' שולפת להרודו
35 שפר. ומי, דראמי לקמן שני מנעלים כו' מזה.
36 ועד כאן לא מביעיה ליה אלא קרעיה
37 לעילא, ושולפתה לתחתא. אבל שולפתיה
38 לתריווהו שפיר דמי. מרופם - מבוקע קרוע
39 מלמעלה לרוב דריבין, אף על גב דקרוק מיהת
40 ליה אברעיה. אבל סנדל שיהא אר -
41 יכול ליישבו על רגלו משפחת, וליבא למיעוד
42 מדי. גינצי - אחרטור' רוח לחולצו. אף על
43 גב דאית בו חמיסא - אפילו קשה על שפתיה.
44 ומעמידו שלא יבא בו הרגל. אפילו הכי, בשעה
45 חליצה קטרין ביה מונחא בו חיבי דרתיי היא
46 ותשרי דור חלוצין ותהוי חליצה מעליא.
47 כשפיתת ארוב חקב - בנות שששתת את רוב
48 העקב מן הסנדל, אף על פי שלא חלצו כולה.
49 הדורה. ותהוי רצועות מנעל - שלא חתרו
50 היא. וא' ששפם - הוא רוב הרגל היא חלצו
51 לגמרי. רחיס - נסוק. לשון דודס -
52 **רבימר בר יעקב. ע"כ. ש"ל.*** סביע ליה
53 כו' - האי דקתני ותתור רצועות. בו שפתיה -
54 השליכה גחלה על הסנדל כשהוא כרוך ברגלו.
55 ושפתיה.

1 חולצין במנעל - חלצין במנעל
2 חלצין במנעל - חלצין במנעל
3 חלצין במנעל - חלצין במנעל
4 חלצין במנעל - חלצין במנעל
5 חלצין במנעל - חלצין במנעל
6 חלצין במנעל - חלצין במנעל
7 חלצין במנעל - חלצין במנעל
8 חלצין במנעל - חלצין במנעל
9 חלצין במנעל - חלצין במנעל
10 חלצין במנעל - חלצין במנעל
11 חלצין במנעל - חלצין במנעל
12 חלצין במנעל - חלצין במנעל
13 חלצין במנעל - חלצין במנעל
14 חלצין במנעל - חלצין במנעל
15 חלצין במנעל - חלצין במנעל
16 חלצין במנעל - חלצין במנעל
17 חלצין במנעל - חלצין במנעל
18 חלצין במנעל - חלצין במנעל
19 חלצין במנעל - חלצין במנעל
20 חלצין במנעל - חלצין במנעל
21 חלצין במנעל - חלצין במנעל
22 חלצין במנעל - חלצין במנעל
23 חלצין במנעל - חלצין במנעל
24 חלצין במנעל - חלצין במנעל
25 חלצין במנעל - חלצין במנעל
26 חלצין במנעל - חלצין במנעל
27 חלצין במנעל - חלצין במנעל
28 חלצין במנעל - חלצין במנעל
29 חלצין במנעל - חלצין במנעל
30 חלצין במנעל - חלצין במנעל
31 חלצין במנעל - חלצין במנעל
32 חלצין במנעל - חלצין במנעל
33 חלצין במנעל - חלצין במנעל
34 חלצין במנעל - חלצין במנעל
35 חלצין במנעל - חלצין במנעל
36 חלצין במנעל - חלצין במנעל
37 חלצין במנעל - חלצין במנעל
38 חלצין במנעל - חלצין במנעל
39 חלצין במנעל - חלצין במנעל
40 חלצין במנעל - חלצין במנעל
41 חלצין במנעל - חלצין במנעל
42 חלצין במנעל - חלצין במנעל
43 חלצין במנעל - חלצין במנעל
44 חלצין במנעל - חלצין במנעל
45 חלצין במנעל - חלצין במנעל
46 חלצין במנעל - חלצין במנעל
47 חלצין במנעל - חלצין במנעל
48 חלצין במנעל - חלצין במנעל
49 חלצין במנעל - חלצין במנעל
50 חלצין במנעל - חלצין במנעל
51 חלצין במנעל - חלצין במנעל
52 חלצין במנעל - חלצין במנעל
53 חלצין במנעל - חלצין במנעל
54 חלצין במנעל - חלצין במנעל
55 חלצין במנעל - חלצין במנעל
56 חלצין במנעל - חלצין במנעל

1 גר דן את חברו וכו' חלצין במנעל - חלצין במנעל
2 חלצין במנעל - חלצין במנעל
3 חלצין במנעל - חלצין במנעל
4 חלצין במנעל - חלצין במנעל
5 חלצין במנעל - חלצין במנעל
6 חלצין במנעל - חלצין במנעל
7 חלצין במנעל - חלצין במנעל
8 חלצין במנעל - חלצין במנעל
9 חלצין במנעל - חלצין במנעל
10 חלצין במנעל - חלצין במנעל
11 חלצין במנעל - חלצין במנעל
12 חלצין במנעל - חלצין במנעל
13 חלצין במנעל - חלצין במנעל
14 חלצין במנעל - חלצין במנעל
15 חלצין במנעל - חלצין במנעל
16 חלצין במנעל - חלצין במנעל
17 חלצין במנעל - חלצין במנעל
18 חלצין במנעל - חלצין במנעל
19 חלצין במנעל - חלצין במנעל
20 חלצין במנעל - חלצין במנעל
21 חלצין במנעל - חלצין במנעל
22 חלצין במנעל - חלצין במנעל
23 חלצין במנעל - חלצין במנעל
24 חלצין במנעל - חלצין במנעל
25 חלצין במנעל - חלצין במנעל
26 חלצין במנעל - חלצין במנעל
27 חלצין במנעל - חלצין במנעל
28 חלצין במנעל - חלצין במנעל
29 חלצין במנעל - חלצין במנעל
30 חלצין במנעל - חלצין במנעל
31 חלצין במנעל - חלצין במנעל
32 חלצין במנעל - חלצין במנעל
33 חלצין במנעל - חלצין במנעל
34 חלצין במנעל - חלצין במנעל
35 חלצין במנעל - חלצין במנעל
36 חלצין במנעל - חלצין במנעל
37 חלצין במנעל - חלצין במנעל
38 חלצין במנעל - חלצין במנעל
39 חלצין במנעל - חלצין במנעל
40 חלצין במנעל - חלצין במנעל
41 חלצין במנעל - חלצין במנעל
42 חלצין במנעל - חלצין במנעל
43 חלצין במנעל - חלצין במנעל
44 חלצין במנעל - חלצין במנעל
45 חלצין במנעל - חלצין במנעל
46 חלצין במנעל - חלצין במנעל
47 חלצין במנעל - חלצין במנעל
48 חלצין במנעל - חלצין במנעל
49 חלצין במנעל - חלצין במנעל
50 חלצין במנעל - חלצין במנעל
51 חלצין במנעל - חלצין במנעל
52 חלצין במנעל - חלצין במנעל
53 חלצין במנעל - חלצין במנעל
54 חלצין במנעל - חלצין במנעל
55 חלצין במנעל - חלצין במנעל
56 חלצין במנעל - חלצין במנעל

1 חלצין במנעל - חלצין במנעל
2 חלצין במנעל - חלצין במנעל
3 חלצין במנעל - חלצין במנעל
4 חלצין במנעל - חלצין במנעל
5 חלצין במנעל - חלצין במנעל
6 חלצין במנעל - חלצין במנעל
7 חלצין במנעל - חלצין במנעל
8 חלצין במנעל - חלצין במנעל
9 חלצין במנעל - חלצין במנעל
10 חלצין במנעל - חלצין במנעל
11 חלצין במנעל - חלצין במנעל
12 חלצין במנעל - חלצין במנעל
13 חלצין במנעל - חלצין במנעל
14 חלצין במנעל - חלצין במנעל
15 חלצין במנעל - חלצין במנעל
16 חלצין במנעל - חלצין במנעל
17 חלצין במנעל - חלצין במנעל
18 חלצין במנעל - חלצין במנעל
19 חלצין במנעל - חלצין במנעל
20 חלצין במנעל - חלצין במנעל
21 חלצין במנעל - חלצין במנעל
22 חלצין במנעל - חלצין במנעל
23 חלצין במנעל - חלצין במנעל
24 חלצין במנעל - חלצין במנעל
25 חלצין במנעל - חלצין במנעל
26 חלצין במנעל - חלצין במנעל
27 חלצין במנעל - חלצין במנעל
28 חלצין במנעל - חלצין במנעל
29 חלצין במנעל - חלצין במנעל
30 חלצין במנעל - חלצין במנעל
31 חלצין במנעל - חלצין במנעל
32 חלצין במנעל - חלצין במנעל
33 חלצין במנעל - חלצין במנעל
34 חלצין במנעל - חלצין במנעל
35 חלצין במנעל - חלצין במנעל
36 חלצין במנעל - חלצין במנעל
37 חלצין במנעל - חלצין במנעל
38 חלצין במנעל - חלצין במנעל
39 חלצין במנעל - חלצין במנעל
40 חלצין במנעל - חלצין במנעל
41 חלצין במנעל - חלצין במנעל
42 חלצין במנעל - חלצין במנעל
43 חלצין במנעל - חלצין במנעל
44 חלצין במנעל - חלצין במנעל
45 חלצין במנעל - חלצין במנעל
46 חלצין במנעל - חלצין במנעל
47 חלצין במנעל - חלצין במנעל
48 חלצין במנעל - חלצין במנעל
49 חלצין במנעל - חלצין במנעל
50 חלצין במנעל - חלצין במנעל
51 חלצין במנעל - חלצין במנעל
52 חלצין במנעל - חלצין במנעל
53 חלצין במנעל - חלצין במנעל
54 חלצין במנעל - חלצין במנעל
55 חלצין במנעל - חלצין במנעל
56 חלצין במנעל - חלצין במנעל

1 חלצין במנעל - חלצין במנעל
2 חלצין במנעל - חלצין במנעל
3 חלצין במנעל - חלצין במנעל
4 חלצין במנעל - חלצין במנעל
5 חלצין במנעל - חלצין במנעל
6 חלצין במנעל - חלצין במנעל
7 חלצין במנעל - חלצין במנעל
8 חלצין במנעל - חלצין במנעל
9 חלצין במנעל - חלצין במנעל
10 חלצין במנעל - חלצין במנעל
11 חלצין במנעל - חלצין במנעל
12 חלצין במנעל - חלצין במנעל
13 חלצין במנעל - חלצין במנעל
14 חלצין במנעל - חלצין במנעל
15 חלצין במנעל - חלצין במנעל
16 חלצין במנעל - חלצין במנעל
17 חלצין במנעל - חלצין במנעל
18 חלצין במנעל - חלצין במנעל
19 חלצין במנעל - חלצין במנעל
20 חלצין במנעל - חלצין במנעל
21 חלצין במנעל - חלצין במנעל
22 חלצין במנעל - חלצין במנעל
23 חלצין במנעל - חלצין במנעל
24 חלצין במנעל - חלצין במנעל
25 חלצין במנעל - חלצין במנעל
26 חלצין במנעל - חלצין במנעל
27 חלצין במנעל - חלצין במנעל
28 חלצין במנעל - חלצין במנעל
29 חלצין במנעל - חלצין במנעל
30 חלצין במנעל - חלצין במנעל
31 חלצין במנעל - חלצין במנעל
32 חלצין במנעל - חלצין במנעל
33 חלצין במנעל - חלצין במנעל
34 חלצין במנעל - חלצין במנעל
35 חלצין במנעל - חלצין במנעל
36 חלצין במנעל - חלצין במנעל
37 חלצין במנעל - חלצין במנעל
38 חלצין במנעל - חלצין במנעל
39 חלצין במנעל - חלצין במנעל
40 חלצין במנעל - חלצין במנעל
41 חלצין במנעל - חלצין במנעל
42 חלצין במנעל - חלצין במנעל
43 חלצין במנעל - חלצין במנעל
44 חלצין במנעל - חלצין במנעל
45 חלצין במנעל - חלצין במנעל
46 חלצין במנעל - חלצין במנעל
47 חלצין במנעל - חלצין במנעל
48 חלצין במנעל - חלצין במנעל
49 חלצין במנעל - חלצין במנעל
50 חלצין במנעל - חלצין במנעל
51 חלצין במנעל - חלצין במנעל
52 חלצין במנעל - חלצין במנעל
53 חלצין במנעל - חלצין במנעל
54 חלצין במנעל - חלצין במנעל
55 חלצין במנעל - חלצין במנעל
56 חלצין במנעל - חלצין במנעל

מקו

1 חלצין במנעל - חלצין במנעל
2 חלצין במנעל - חלצין במנעל
3 חלצין במנעל - חלצין במנעל
4 חלצין במנעל - חלצין במנעל
5 חלצין במנעל - חלצין במנעל
6 חלצין במנעל - חלצין במנעל
7 חלצין במנעל - חלצין במנעל
8 חלצין במנעל - חלצין במנעל
9 חלצין במנעל - חלצין במנעל
10 חלצין במנעל - חלצין במנעל
11 חלצין במנעל - חלצין במנעל
12 חלצין במנעל - חלצין במנעל
13 חלצין במנעל - חלצין במנעל
14 חלצין במנעל - חלצין במנעל
15 חלצין במנעל - חלצין במנעל
16 חלצין במנעל - חלצין במנעל
17 חלצין במנעל - חלצין במנעל
18 חלצין במנעל - חלצין במנעל
19 חלצין במנעל - חלצין במנעל
20 חלצין במנעל - חלצין במנעל
21 חלצין במנעל - חלצין במנעל
22 חלצין במנעל - חלצין במנעל
23 חלצין במנעל - חלצין במנעל
24 חלצין במנעל - חלצין במנעל
25 חלצין במנעל - חלצין במנעל
26 חלצין במנעל - חלצין במנעל
27 חלצין במנעל - חלצין במנעל
28 חלצין במנעל - חלצין במנעל
29 חלצין במנעל - חלצין במנעל
30 חלצין במנעל - חלצין במנעל
31 חלצין במנעל - חלצין במנעל
32 חלצין במנעל - חלצין במנעל
33 חלצין במנעל - חלצין במנעל
34 חלצין במנעל - חלצין במנעל
35 חלצין במנעל - חלצין במנעל
36 חלצין במנעל - חלצין במנעל
37 חלצין במנעל - חלצין במנעל
38 חלצין במנעל - חלצין במנעל
39 חלצין במנעל - חלצין במנעל
40 חלצין במנעל - חלצין במנעל
41 חלצין במנעל - חלצין במנעל
42 חלצין במנעל - חלצין במנעל
43 חלצין במנעל - חלצין במנעל
44 חלצין במנעל - חלצין במנעל
45 חלצין במנעל - חלצין במנעל
46 חלצין במנעל - חלצין במנעל
47 חלצין במנעל - חלצין במנעל
48 חלצין במנעל - חלצין במנעל
49 חלצין במנעל - חלצין במנעל
50 חלצין במנעל - חלצין במנעל
51 חלצין במנעל - חלצין במנעל
52 חלצין במנעל - חלצין במנעל
53 חלצין במנעל - חלצין במנעל
54 חלצין במנעל - חלצין במנעל
55 חלצין במנעל - חלצין במנעל
56 חלצין במנעל - חלצין במנעל

1 **ומי** איכא בי האי גונא - ואם האמה דברכה 'בהמה המקשה' (חולין נ"א) שאל
 2 התלמוד: בלעתו חלצה בתב ארת, וכו' והובקע שני רימיהו הו' ביה. ואם כן מאי קאמר
 3 הבא? ומי איכא בי האי גונא? ואמר רבנא ר' יוחנן: הודאי פשיטא ליה שכולא ליה, אלא
 4 מביעה ליה. ומי איכא חליצה בי האי גונא, הלא אין דרך בני אדם לבעול בלא תופר ודרך
 5 הוא. והויא רוחא רובא לרב תורה בו.

6 **ורקתני** תנא בעי כותנה בו - ומדקתני עד
 7 שיחבונו שניהם כאחד - משמע
 8 דבעינן שנודע כמתוכוין לחליצה.
 9 **סנדל** התפר בפשתן - רב סבירא ליה כרבנן
 10 דרפילי ארבי מאיר, דפליגי אבק הקטוע.
 11 ותשיעיהו משום דבעינן תוחא, אלא רבי מאיר לא
 12 מצריך אלא מדי ומנין.
 13 **ואנעלך** תנא שיהא אבן כותנה בו - ומי
 14 שערך שפדן געל מעור במור במה
 15 טהורה, דתחש כתיב, ואין נראה, כי אין להקפיד
 16 אם הלך במגעל במה טעמא. **מאי** מעל רגלו
 17 שמע מינה שלופי הוא - ואם האמה: הוא
 18 איצטרך מ'על' להבשר שוק לחליצה,
 19 כדארבינן לקמן (א"ק,א) שם לומר: דאם כן היה
 20 מצי למכתב (בעל) מרגלו, מ'על' - משמע מינה
 21 ותרתי **אלא** - שמע מינה כאן באנפיליא של עור
 22 - הוה מצי לפלוגי ברידה ולמינה: לא ישייל אדם
 23 באנפיליא של עור, אלא נקט גבא ר' יוחנן.
 24 דרעיתא הוא לטילי בקורדוקסין, **בבב** הקטוע
 25 - תימה: כיון דבשר לחליצה, אם כן עבדי
 26 לחליצה, ואם כן אמאי לא טעא מדרס בלא
 27 בתתיין? דר' לומר: דאין עשוי כל כך לחליצה
 28 שהיא טעא מדרס, ומכל מקום ראי' לחלוץ, ולא
 29 גרע מסנדל ועברה ודא ומטל רבי זינא, כדאמר
 30 לקמן (ק"ב, ודק,א).

1 מוקי - קלשוני' ששים קים, וכו' בלשון ערבי קרוין למגעל אלמור, אף חזין דחליצה
 2 חישינן - דלמא חליצה היא לפסלה עליה, ואף על גב דלא נחמונו לחליצה מצוה,
 3 ואיכא דאמר - אין, ודאי טעמא דלא חזינו דחליצה, את חזינו דחליצה - חישנן דלמא
 4 נחמונו, ומיפסלא עליה. **התפר** בפשתן - שיהא בתוכו בגד פשתן, כעין שתופרין
 5 בתוכו לברבן פלטר'א, לשון אחר התפר

6 **ורקתני** תנא שיהא במשהו, כעין שלמו. אין
 7 חולצין בו - דבעינן כוליה דעור, דכתיב:
 8 **ואנעלך תחש**, אלמא: לא תהי קרי ליה געל עד
 9 שיהא כולו של עור. מדיי אחריתא - עור בהמה
 10 אחרת, או סנדל, תריסותיו - רעושותיו, לו
 11 שער - מנעוה של עורם, קורקא, וזווי היא -
 12 ששטלתו מעל גבי קרקע ומנעולתו ברגלו,
 13 והכתיב חלצו עני כעני - כלומר, חרונו ותלו לו
 14 כת, ומעניי הכא נמי שלופי הוא, ודכי קאמר
 15 שבשר עורו שלופי עליו בחזיו חלוצו ורעולט
 16 מדינה של יודים, והיכלם - קא סלקא דערך
 17 ורוזי רוא, שחילופי כת, אפילו בשוקי - אם
 18 נחרך רגלו, הכי גרסינן: אמר אבן גבתיב במעל
 19 רגלו, מאי פועל רגליו? שמע מינה שלופי הוא,
 20 הכי גרסינן: שמהו פי כתיב חלצו לם חלצו מהם
 21 כתיב - והא קיבל חליצה מהם, ואילו יבמה
 22 דחלצי מינה אדון, שהיבם קיבל דמנה, מדי
 23 מנשא את ביה? אין אחרת - את השלכה
 24 בשבט לתרומם, לא בפריטת מהם, חלוק שיש בו
 25 אימרא, שלא יחדשוהו לומר: בתוך האימרא
 26 חייבא ספיס, ותרבי נסבכת ומנא ומנא? שלא
 27 תיבאי ידו מתחת חפת חלוק, וכו' **באנפיליא** -
 28 נמי משום חשד, ואין צריך לומר געל ומגול -
 29 דבלאו חשד נמי אסור, דכתיב (שפיטעא א): ימי
 30 כשק ואת מירבם רמוס חצירי, ומדקתני אין
 31 צריך לומר בו - מכלל דאנפיליא לא בכלל
 32 נגעל, לא ישייל בון - ביים הכפורים, דהייא
 33 נעילת סנדל, כתיבין - חיתוכה דקול של מוכין
 34 ועור רך, ומשום תענוג, ולא משום תהירה
 35 נעילה, הכי גרסינן, אלא אמר רבא לא קשיא בו
 36 לתני' דתרומת הלשכה - באנפיליא של
 37 בגד, דלאו נמוך הוא, ולא היה חולץ ולבני עודה
 38 נמי ליכא בוין, דאין דרך להנביטה ביטי, והא
 39 דיום הכפורים - בשל עור, בקורדוקסין -
 40 מנעלים דקים שנועלין חתם מנעלים עבים
 41 לחזין מן הים, וקראים *באנפיליא* כלשון
 42 אשכנזי הנפים - לשון לאל תפרומן ויקרא א',
 43 ושיך פרימה במגעל, ומפחה וקובל שייך
 44 במגול, שמע גפי - ששה הוא, ומגן הוא, כבב
 45 הקיפע - שנקטעה רגלו, עשה כמין דרפס רגל,
 46 ויש בה בית קיבול קטן, ומכיון שם ראש שוק,
 47 ואין נסמך עליו, והוא קטן כב, ולמשעת
 48 חליצה יל אשקינא קטורה בשוקי, ומשעת
 49 ידיו שוקוין קורקא, בסוף - *6* קלצ'על של
 50 לבד, עור ומנין, כבסתיב תרתיים - מן
 51 שמהלך בידו וגורר את רגליו, עשה להם
 52 סמיכה של עץ או של עור, ומנכס לתוכו,
 53 כסמיכות דיים - שששה לידי בתם של עור
 54 מפני שמינכסם ביטי וסומרן עליהן, וגורר את
 55 רגלו.

1 **ומי איכא בי האי גונא?** אין, דהוייה רבנן לרב
 2 הנהך דרנפך בחמישא וזוי מוכין לשוקא. אמר רב
 3 הנהך אמר רב: **רבמה** שהנהיגה בין האחין - מותרת
 4 לישא לאחד מן האחין, ואין חוששין שפא חליצה
 5 סנדל לאחד מהן. מעמא - דלא חזינו, הא חזינו -
 6 חישינן? והא תניא: בין שנתפגמו הוא ולא נתפגמה
 7 היא, בין שנתפגמה היא ולא נתפגמו הוא - חליצתה
 8 פסולה, עד שיתפגמו שניהם כאחד! הכי קאמר:
 9 אף על גב דחזינו - אין חוששין שפא מוננו. ואיכא
 10 דאמרי: מעמא - דלא חזינו, הא חזינו חוששין. ודקא
 11 תנא בעי פוגנה, הני מייל' לאישרתו? לעילמא, אבל
 12 לאחין - מפסלא. אמר רב יהודה אמר רב: סנדל
 13 התפר בפשתן אין חולצין בו, שאנמור' **ואנעלך**
 14 תחש, ואיכא: תחש אין, מדיי אחריתא! לא! **מעל**
 15 **מעל** ריבה, אי **מעל** - **מעל** ריבה - אפילו כל מייל'
 16 נמי! אם כן **תחש** מאי אהני ליה? בעא מיניה רבי
 17 אלעזר מרבי: הוא של עור ותרסיסותיו של שער מהו?
 18 אמר ליה: מי לא קרינן ביה: **ואנעלך תחש**, אי
 19 הכי בולו? של שער נמי! תהוה קרקא מקרי. אמר ליה
 20 רב כהנא לשמואל: מופאי דהאי **חליצה** געלו? מעל
 21 רגלו? מישךף הוא? דכתיב: **וחלצו את האנשים**

בין

22 אשר בהן הנגע. ואיכא ורוזי הוא - דכתיב: **וחלצו** מאחכם אנשים לעבא! **התם** נמי:
 23 שלופי מביחא לקרבא, והכתיב: **וחלצו עני כעני**! **בבשר עניו** ו**חלצו** מדינה של יתהם. אלא
 24 הא דכתיב: **הנה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם!** **בבשר יראיו** ו**יחלצם** מדינה של יתהם.
 25 אלא הא דכתיב: **ועצמתיו יחליץ**! ואמר רבי אלעזר: זו מעולה שפרכות, ואמר רבא: ורוזי
 26 גרמי! אין, מישמע הכי ומישמע הכי. דהקא, אי סלקא דעתך ורוזי הוא, אם כן לכתוב רחמנא
 27 **וחלצו געלו ברגלו**, אי פתח רחמנא **ברגלו**! תהא אמרינא: **ברגלו** אין, בשוקי לא, פתח
 28 רחמנא **מעל רגלו**! דאפילו בשוקי! אם כן לכתוב רחמנא **במעל רגלו**, מאי **מעל רגלו**?
 29 שמע מינה מושךף הוא. אמר ליה תהוא מינא רבן גמליא? עמא דחלצו ליה מריה מדינה,
 30 דכתיב: **בצאנם** ובבקרם. לכו לבקש את ה' ולא ימצאו חלצו מהם. אמר ליה: שטתו! מי
 31 כתיב **חלצו להם**? **חלצו מהם**? פתחי! ואילו רבמה דחלצו לה אחין - מדיי מיששא את
 32 ביה? **באנפיליא חליצתה** פסולה כו'. למימרא דאנפיליא לאו מנעל הוא? ותנן נמי: אין
 33 התורם נכנס לא בפגודת הפות ולא באנפיליא, ואין צריך לומר במגעל וסנדל. לפי שאין
 34 נכנסין במגעל וסנדל לעזרה, ורמינהו: אחד מנעל וסנדל ואנפיליא לא ישייל בהן לא מכות
 35 לביה, ולא מנפשה למטה! אמר אביי: דאית ביה פתחיה, ומישום תענוג. אמר ליה רבא: ומישום
 36 תענוג, בלא מנעל כיום? הכפורים מי אסירי? והא רבה רב בר הונא בריך סודרא אפרעיה
 37 ונפיק! אלא אמר רבא: לא קשיא: פאן - באנפיליא של עור, פאן - באנפיליא של בגד. הכי
 38 נמי מסתברא, דאי לא תימא הכי - קשיא ויה הכפורים אחי? הכפורים אית; **ותניא**: לא ישייל
 39 אדם בקורדוקסין בתוך ביתו, אבל מטיל הוא באנפיליא בתוך ביתו! אלא לאו שמע מינה:
 40 פאן באנפיליא של עור, פאן באנפיליא של בגד, שמע מינה. תניא פותחיה דרבא: חליצה
 41 במגעל תנפסם שחופה את רוב הרגל, בסנדל תנפסח שמקבל את רוב הרגל. בסנדל של
 42 שעם ושל סיב, בבב הקשיען, במוקי, כסמיכת הרגלים, באנפיליא של עור, והחולצת מן הגדול,

יבמות. מצות חליצה – פרק שנים עשר דף קג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"

תוספת

1 קב הקטע – החשיב ליה מעל, מני – רב מאיר היא. יוצא – בשבת אפיליא של בני
 2 – דקתי סיפא: חליצה פסולה, אתאן לרבנן דפלגי עליה דרבי מאיר ביק הקטע,
 3 אלמא לאו דרי מעל, דא רבי מאיר, דין דקב הקטע דהוה געל – אלמא 'אנעלך תוש'
 4 לא דיק, אפיליא מני דתינו נעל, מרפסא רבנן – רישא דקב הקטע מני רבנן, ודייק
 5 'אנעלך תוש', דקתי קב הקטע כשר –

1 ב'ין עמוד דף יושב – ואם אמרו: ומדיבא סלקא דיעך לפיטול יושבין ויש לומר: משום
 2 דאמר לקמן (קדא) דהויא בגמרא דין, ואמרינן בפרק 'שביעת העדות' (שבועות לב),
 3 בשעת גמור דין דרבי הכל יודעים בשיבא ובעלי עדין בעמידה. ומאי עמידין בעינין לקמן
 4 (קא) עמידה לכתחלה. דאמר לה רבי אבהו, בתי, עמודי, לתישנא אתרואי עשרת בקונטרס
 5 ועוד, דרביבין 'עמוד ואמר'. ויהוה, עוביבא ליבא,
 6 מרלא תניב 'עמודו יואמר'. אבל 'עמוד יואמר'
 7 אינו אלא סיפור דברים בעלמא. חבין בני ממש
 8 במסכת מועל קטן (באבא) גבי בני לוקיה
 9 מעשה. אבל 'עמודו שני אנשיש' אף על גב דלא
 10 תניב 'עמודו' – היינו על שאן תניב סע מעשה
 11 אתר קב, אבל הכא, אתר 'עמוד' תניב המעשה,
 12 ואין אלא אלא סיפור דברים בעלמא, כמו עמוד
 13 וקדשי, ומעשה ונשאת. הוא אגרידיש בספרי
 14 'עמוד', אין דברים הללו אלא מדרש – אמר
 15 רבינו יהודה דשמא לכתחלה בעי הכי,
 16 דכרפישית. והחולצת – כן תוספת חליצה
 17 כשרה – ואם תאמר, מדבא סלקא דיעך
 18 למעטי חסומא: ויש לומר: מרוביבין לעיני
 19 הקטיס', וזה אמינא דהוא חזק לפני יבם. אי
 20 נמי, משום דרביבין 'ידיק' בפני דרבי כמו לעיני,
 21 אף כן משום על דלא. 'אוקיב' עמי מרי מאיר
 22 דא – דחשיב מעל במה שאן גרמיל לעשות.
 23 **באפיליא** של בני גמור אתאן לרבנן – דלא
 24 חשיב מעל מנבג, בין דאן גרמיל לעשות כן
 25 והוא חזין אפיליא. הקשה רבינו תב: דבא
 26 קטע דרבי יוסי לא חשיב קב הקטע מעל
 27 ממוקם ברייתא דבמשכא ליה לחליצה כרבי
 28 מאיר דוקא, וכן משמע בפרק 'גמח אשה' (שב
 29 הלה), ואילו בפרק בורא דרימא (אמרין
 30 דקב הקטע בין לרבי מאיר בין לרבי יוסי מעל
 31 הוא, ועם דרבי יוסי גבי נשאל לטמא משכא ואתי
 32 לאיתוי ארבע אמות ברשות דרביבין ועד שקא:
 33 דבא שרינן על שם הלזין, ובפרק בורא
 34 דרימא אמרינן: אלא ראיתו את חושע בן לוי
 35 שדמי במגדל של שם ביה דהפירוס, ובשמתחן
 36 שדמי יום הפירוס לחליצה. **מאן** דמיני על
 37 לחיאת ארבעה לא חליץ – כן בקונטרס:
 38 שאן זו קדו רגל, כיון שדופכר כל שוק ידידה נמי
 39 לא מקרי 'מעל רגל'. אבל הכא עשקשה רגלו
 40 – שוק היינו 'מעל רגל', כיון דקדמין קטישה
 41 היה שוק מל רגלו, אתר קטישה נמי קרינא מעל
 42 רגלו. ובענין זה פירש גאון אתר, ורבינו תנאל
 43 פירש טעמא דלא חליץ מאן טעמא ליה לחיאת
 44 דכרעה – דלא מני שפיר למוסחי לילול
 45 כרעה ארעא. לפי זה נמי אתר שפיר את דרביע
 46 מקטע, דקטע דרביע שפיר כולה שוקה אארע.
 47 מתוך פירושטע ששמע דפשטיא דלוקט וליץ,
 48 אבל אין ראה לרבינו יתחק, דאא בירושלמי
 49 מפרש את דקתינו במתניחין כן הארכובה למטה
 50 חליצה כשרה – היינו בקושר רעועת הסגול
 51 מארכובה ולמטה, אבל בקטע את איירי מיד.
 52 הוא דקתינו ברייתא קב הקטע – איבא לפרשי
 53 נמי דרביד אתר לחזין, כדאמר אסמכות אמרין.

6 בחופה ער. אהני סיפא אפיליא של בני –
 7 פסולה, היא ותיא דואי רלאו נעל הוא, דהא על
 8 מנין, לישמענין חילוק ביק הקטע, דא על גב
 9 דמנין – לאו נעל, ולא שכן האי, סיפא נמי רבי
 10 מאיר – ולא דייק תחש. ואפילו דבי של בני
 11 לא, משום דלא מניין, אבל קב הקטע מנין,
 12 הלך אפילו אין מחופה ער – כשר. למדסיח
 13 – לחיאת רגלו בקרקע, מופה – לאו אחרית
 14 למדסיח. קב לחיאת דכרעה – שרגל פוק
 15 הורס בעליוט של רגל. לחיאת – לשוק לחוסם
 16 (שבת מא) = 'פלטקא, כלומר שאינו הורס
 17 במקום מדרס רגלו, ואף על גב דתנן (לעיל
 18 קא)א, ותיא מארכובה ולמטה כשרה, דתב תתי
 19 דבי נתת רגלו סן ליה שוק, ורומנא אמר
 20 'מעל רגלו', דהיינו שוק, אבל האי לא רגל
 21 הוא. ורומנא ארכובה חליצה – כשרה. **אש**
 22 לא חליץ בתין איתו – הגרר את רגלו ודם
 23 עקמיס. לאחר – שרגל ישרה, כן אובא ובי
 24 קיפת – בפרק 'אלו מנולין' (שומעין קטן שבת)
 25 דאחלש לדעתה דרב אשי, ואיתתוך
 26 בריעה. ריב – 'שלו רגלים תהיין' (שמות
 27 כג), שרפ לבעי קב – ממוקם כן שוק
 28 אלמא, שוק לא רגל הוא. פקל תלו – משמע
 29 מרבר שהוא על רגלו, אבל תניב 'חליצה'
 30 נעלו מרגלו, שפע סינא – ממתניחא דק
 31 מניש כן הארכובה ולמטה. **האי אסמכותיא** –
 32 **קבליא, ומסתפק כן שוק לרגל. עד איעא
 33 נתיי – את שוק פדא איה למטה הימנה בעקב
 34 לרתיא – כיעא – שדחיה ועמד למול כל רגל
 35 לאו 'מעל' הוא, וכברטא דמי. ובשליחה
 36 היצאת פנין קיה – אלמא יריס מני מקד
 37 רגל, טעמא עקבה בריכות – והלוי יוצא
 38 מנין רגליה ממש, והיינו דכתיב 'מנין רגליה'
 39 לא קשה רגלי – לא הוסיף שר וכן החתונ.
 40 לחכא את רגלי – מן רגלים, אלמא, יריס רגל
 41 מקד. אש סך חיה את רגלי – בעגול מלך
 42 מואב תניב. בין רגלי – בין דריתיה, שבא
 43 עליה סכא. ותבונה כוון ליינעו, רבי נעל
 44 – שבעה תניב בקרא.

33 **לא עשה רגלו ולא עשה שפמו!** לישנא מעליא. **הא שמע:** 'ויבא שאול להסך את
 34 רגלו!' לישנא מעליא. **הא שמע:** 'אד מסוך הוא רגלו בחדר המקרה!' לישנא מעליא.
 35 **בין רגליה כו'** לישנא מעליא. אמר רבי יוחנן: **שבע בעילות בעל אותו רשע פאותו היום,**
 36 **שנאמר:** 'בין רגליה פרע נפל שכם בין רגליה פרע נפל באשר פרע שם נפל שדו'. והא
 37 **קא מתתניא מעבדו!** אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון: **כל מותקן של רשעים**
 38 **רעה**

וזהו מצי למימר: וליתעמך קב הקטע מן חליץ. אלא דייבך לאחי. וכן דבר בבמה מקומות דיכול לומר וליתעמך ואין אומר. ועוד: מעיקרא דסבר וברגל הופיה שייבא חליצה – הוא חזין
 קטע את לפי הספקא לא. והא דפרץ 'רגלים' פירש לבעלי קבין – ובי פרץ: דיון דשוק לא מיקר רגל, אלא כן למטה מהארכובה אמאי שפיהה הוא לא ריהא קשידה במינס
 רגל ורבינו סיס נמי פירש בגמלת סתרים דקטע לא חליץ, מכל שכן דרגלו פוכה. וכן הארכובה ולמטה דנכשר במתניחין לאו באיפסא לכרעה, אלא בקשידת רצועת איירי, כדאמר
 בירושלמי. **פירש** לבעלי קבין – ואף על פי דעיקר ורישא נפקא לן מרמשיים בפרק קמא דחגיגה (א) מלכ מקום פרץ שפיר, כדאמטיבא תנא אריליס. **והא** כן מתניא מעבדו
 – ליבא למיטר דפרץ: אמאי לא מסרה עמנא? דהייך קרקע עולם את. כדאמר גבי אסתר. ועוד, כי הוא לא היה נאספה, ואורכההוה ויהוה שדלתו דברבים לחריבו להביא מילי בה דרתיש
 כח דרתיש ישראל. אלא פרץ: אמאי משבחה הכתוב כל כך, דכתיב: 'תבורך מנשים וגו' ואמרין בניור (בגב) ובחוריות (יב), גדולה עבירה לשמה מנצה ליה לשמה, פירוש: מאמדות
 פשוט שהיו נתונות ומל, ועל לא היה נתינת מן הביאה ומשני דרתיא לא היה נתינת, משום שדלתו של רשעים. ר. ואחיהו מילתא קיימא דין פירכא בניור (בגב) ובחוריות (ב).
 תלמוד

1 לומר נעל מכל מקום - אף על גב דרדישין ליה לעיל לא נגמא תוש אף.
 2 מדיי אחרינא, לא שקילתו הו רבואו שניהם. ואם תאמר: והכי דרדישין תך
 3 דרשות מ'נעל, לא איבעריך לנושה, שרין לקרוא 'חלוץ תעלי' ויש לומר: דרדישין
 4 שפיר נגמא של חליצה, דהכי נהו דרדישין במתניתין (במנות ק"ג) מ'כרבה עיבובא, אף
 5 על גב דהו עשיר עיקר קריא.

6 **שאין** חופת את רוב הרגל - אבל הכא לא
 7 סמי בשמיטת רוב עקב, דאין קרין מנעל
 8 אלא בשמיטת רוב הרגל. אבל לענין חליצה -
 9 סמי בשמיטת רוב העקב, כדאמר לעיל (ב'קא).
 10 דחשיב שפיר גיולי כרעה בחבי.

11 **המסוללים** שפיר גיולי כרעה בחבי.
 12 בירושלמי: רבי הושיען בן לוי
 13 נפק בסוליא לבילי עינא רבה. ואמרינן מי
 14 (מרש שר' שמואל) מהו ששנתה חכמה
 15 עטרה לראשה עשתה ענה עקב גולה לסוליא.
 16 דכתיב: 'ראשת חכמה יראת ה'...' ותוכי: 'עקב'
 17 ענה יראת ה' גבה'. והא דאמר בערשה יראת, אמר
 18 דרבי שקילתו זה היה חכמה. יראת, אמר
 19 רבינו יעקב 'שקילתו היינו' - דהא בלא את הא
 20 סמי, אבל ענה גדולה מכל.

21 **מטמא** מיתרונין לו, פירוש: אם בנגע
 22 מתארוזי של בית ומיהו, מספקא
 23 לרבינו יעקב, בבית מטמא אף גנע בנגע שמתוכו
 24 בלא בית, ואי חשיב מתארוזי דהוחלט, מטמא
 25 בנגיעה, או שמא גרע. ומתוכו דמוסר היינו
 26 שנגנע בלא בית, כדפי' ב'קמסא - ב'תרוס
 27 כ'רע' דרשי: 'מהו טרפה לו בבית' - מתרוס
 28 מטמא, ואין מטמא מתארוזי, והאי קרא במוסר
 29 כתיב, מטמא שורשו דנגע הנהל בתוך הבית
 30 מטמא, ולא הנהל מתארוזי.

31 **כיון** שנכנס רובו לבית טהור מטמאו - אמר
 32 רבינו יעקב: אף על פי שלא ישב שם
 33 אלא שהביטה החגיגה - טמא, ואף על גב
 34 דהנין, ומיתרונין לה בפרק קמא ד'קדושין (ל'גב).
 35 טמא כשר החת האילו' ותרוזי יושב - טהור, היינו
 36 דקא בן אילו, שאין שם מדיחיה, בעינן שיא
 37 יושב, כדכתיב: 'חדו יושב' - אבל בבית, איכא
 38 מדיחיה - כאלו יושב תחיוו הטמא ומטמא
 39 הבית, ואם תאמר: דהכא מדיחיה דמוסר מטמא
 40 באדול, ויריש סמכת ב'ה' (פרק א' מטמא) - אמר:
 41 למעלה מהן שם מטמא באדול מה שאין כולן
 42 ממטמאן, והרם לעיל חשיב שוררע בהדיהו ואמר
 43 רבינו יודיה: דמכל מקום מה תהוה, דאילו עוב'
 44 תחת האילו' מיתרונין באדול כל מה שפיתו האילו',
 45 ועוד: דמת תהוה, שמטמא אפילו מה שבבית אחר
 46 אם יש בו חלוץ פוחט שנים, מה שאין בן במוסר
 47 דאין מטמא אלא בבית שנגנע בו, דכתיב: 'והבא'
 48 אל הבית'.

49 **סנדל** של עבודה וזה לא תחלוץ - פירש
 50 בקמסא ד'מדיחיה עבודה וזה של
 51 נבר, וקדם ביטול דכיון דהוי למטל -
 52 אל מנתה שיעוריה, אף על פי שלא
 53 נחטבל.

39 **בשלא** מוחלסת, היינו ד'איחשק' למה, אלא אי אמרת מוחסרת - אמאי איחשק' למה? אמרת
 40 **הם, דאמר קרא: "ושרף את הנגד" - אפילו בשעת שריפה קרוי נגד, וליגמר מצינה! איסור**
 41 **מזוממא לא נגמרין, אמר רבא: הלכתא: אחד מנדל המוסר ואחד מנדל שמוחלט, ואחד**
 42 **סנדל של עבודה וזה - לא תחלוץ, ואם חליצה - חליצתה כשרה, של תקיפות עבודה וזה,**
 43 **ועל**

יבמות של תקיפות עבודה וזה - אמר רבא: (עבודה וזה נא): תקיפות עבודה וזה אין לה ביטול שלמים, דאיחשק למה, דאיכלה וכו'
 44 מ'תש, הלכך לית ליה תקנתא, וכתווי מכתת שיעורא.

1 דעה היא - ששנאים דרשינן, וקעה נפש צדיק בהתאן, הלכך לא נהא דהא, שפא
 2 דעבודה ויה - 'למה נגבת את אלהי' (בראשית לא). נעל מכל מקום - 'חלוץ תעלי',
 3 פרש ל'כנרל המסוללים' - הנפחת שאין לו עקב - שרש'א, לישנא אחרינא: על שם מקומו
 4 נקרא מסוללים, לשון מוריה. ה'כ לית מנדל' - ליכנס, ותחלוץ בו, הידי לית שפאאל -
 5 במתוכו עמד, דלא סביא ליה לאביי וסנדל

6 שאין שלק מותר להתלחף אפרי ליה - רב יוסף
 7 אימר דאמר רבנן במתניתין בשל שמאל בימין
 8 חליצתה כשרה, דיעבר, בתלחף מי אומר? ה'
 9 לית ואקרי ליה - שיהא שלו במתנה, מנדל של
 10 קין - דקתינו מתניתין חליצתה כשרה, מני? רבי

11 מאיר היא - דאמר: קב הקטע על ה'א, לצאת
 12 בו בשבת, מנדל המוסר - שפירח בו ה'ערערת
 13 וזה תחלוץ בו בימי הסוטר, לית ליה ליתו לעבר
 14 מוחלט. אמר חליצה חליצתה כשרה - דלאו רב
 15 שריפה הוא, ושיעוריה קאי. מוחלט חליצתה
 16 מפולה - דלשריפה קאי, ואין שיעוריה בעינן
 17 דחפה את רוב הרגל, ואם תהוה מכתת
 18 שיעוריה, מטמא מתוכו - במונע, ואף על גב
 19 דלא נכנס גופו לתוכו, דלחיו טמא משום 'ב'
 20 אל הבית', אמר אנע בביתא - מטמא, והוחלט
 21 א מטמא אף מתארוזי, מטמאן בביתא - אם
 22 נכנס דרך ביאה, כיון שנכנס רובו לתוכו - טמא
 23 משום 'הבא אל הבית'. ומקריא נפקא כל
 24 בתרוס כתיב דמוסר מתארוזי מכל מה שלא מן
 25 אחוריו, ובמוחלט כתיב 'טמא הוא' - הוסיף לו
 26 טומאה אחרת, לומר 'לך שנגמטא מתארוזי.'
 27 פשילת - בגד המונע, שלש על שלש - דהו

28 בגד רחוי לעינים, שאין בה כית - שדחשה דק.
 29 כיון שנכנס רובו לבית טהור מטמאו -
 30 טמא הוא לכל כלי העבודה, דמוסרע מטמא
 31 בביתא, וכן בגד ואבן תנועה - כולן מטמאים
 32 באדול, והא, כיון דעל רובה, ככלה דמיא, שאי
 33 לאו מוחלסת - ואפילו הכי אמר שדי מיעשא
 34 בתר רובא, והוא ליה כמטל שפאאל, וזהו
 35 נאמן דמכתתה דמיא - זל בתה מה דיעיל,
 36 ואין בבית שלש על שלש, חיו בה כשה יתיב
 37 ואין על אלא שלש על שלש, אלא שדחשה
 38 עבה, כיון שנכנס הימנה כותל לבית - טימאהו,
 39 ואף על פי שאין כאן בגד, דהא אל על רובה, א'
 40 אמרת בשלמא מוחלסת - דהינו דמטמא בבית
 41 אפילו אין כאן בגד שלש על שלש, משום
 42 מוחלטת איחשק למה, ומת מטמא בבית
 43 והכי איחשק - דכתיב: 'אל נא תהו כמות'
 44 שערות מוסרתה היא, וקמא ליה אחרן למשת
 45 אל נא תחלט, שלא תהא כמת, דכי רסיקין, אלא
 46 שאני הירם כו' - דלעולם מוחלטת ומשום הכי
 47 שרין שיעשא בתר רובא לענין מטמא, ואל
 48 אמרינן מנאן דמכתת גמרי דכתיב: 'ושרף'
 49 ליעבר מצינה - לענין חליצה, לחיות חשבו
 50 שלם, אכרוא שפוטא לא נגמרין - שחלבת
 51 טומאה חרוש הוא, של עבודה וזה - שניעלים
 52 לחוץ למלס רבגלי, ששמיעין ארוזי מסקמ
 53 מ'קוס, חליצתה כשרה - מוחלט כדאמרן,
 54 שאפילו בשעת שריפה קרוי בגד, ולא מילף
 55 והוא, אלא גילוי מילתא בעלמא הוא, שלמת
 56 עבודה וזה נמי, דואל לחיובא עביד, ומשמש
 57 עבודה וזה לאו לשריפה קרימ, דאית ליה
 58 תקנתא בביטול, ואי משום איסור תהא -
 59 חליצה לא תהא היא, דמנות אלא הייתה

1 **רעה היא אצל צדיקים, שפאמר: "השומר לך פן**
 2 **תדבר עם יעקב מפוזב עד רע". בשלמא רע - לחי,**
 3 **אלא טוב - אמאי לא? אלא שמעו מיה: מו'תן של**
 4 **רעים רעה היא אצל צדיקים, בשלמא ה'תם, דלמא**
 5 **מ'כר ליה שפא דעבודה וזה, אלא הכא, מאי רעה**
 6 **איכא? דקא שרי בה וזהמא. דאמר רבי יוחנן: בשעה**
 7 **שפא נחש על חיה הטיל בה וזהמא. ישראל, שעמדו**
 8 **על הר סיני, פסקה וזהמ'תן, נ'כרם, שלא קמדו בה**
 9 **סיני, לא פסקה וזהמ'תן. "חליצה במנעל שאינו שלו**
 10 **וכו'". הגו רבנן: "נעלו", אין לי אלא נעלו, נעל**
 11 **של ב' אדם מנין? תלמוד לומר: "נעל" - נעלו**
 12 **מכל מקום. אם פן, מה תלמוד לומר "נעלו" - נעלו**
 13 **הריאיו לו, פ'ת לגרול שאין יכול לחלוץ בו, ופרש**
 14 **ל'קוין שאינו חופה רוב רגלו, ופרש ל'מנדל המסוללים**
 15 **שאין לו עקב. אמר ר' יהוה קאי קמיה דרב יוסף,**
 16 **אמאי יבנה לחלוץ. אמר ליה: תב ליה מ'נדל, ותיב**
 17 **ליה מ'נדלא דשפאאל. אמר ליה: אימר דאמור רבנן**
 18 **ד'יעבר, ל'כתתה מי אמור? אמר ליה: אי הכי, סנדל**
 19 **שאין שלו נמי, אימר דאמור רבנן ד'יעבר, ל'כתתה**
 20 **ליה. אמר ר' אמר ליה הכי קאמרינן: תב ליה ואני**
 21 **מי. "סנדל של עין", מאן אמרינן? אמר שפאאל: רבי**
 22 **מאיר היא. ר' חנן: חשיע ויצא פ'ק שלו, דברי רבי**
 23 **מאיר. רבי יוסי אוסר. אבוא דשמואל אומר: במחופה**
 24 **עור, ודברי הכל אמר רב פפי משמיה דרבא: סנדל**
 25 **המוסר לא תחלוץ בו, ואם חליצה - חליצתה כשרה.**
 26 **סנדל המוחלט לא תחלוץ בו, ואם חליצה - חליצתה**
 27 **כשרה, רב פפא מ'שמיה דרבא אמר: אחד סנדל**
 28 **המוסר ואחד סנדל המוחלט לא תחלוץ בו, ואם**
 29 **חליצה - חליצתה כשרה. מ'תיבי: בית המוסר -**
 30 **מ'מא מתוכו, מוחלט - מתוכו ומ'אחריו, וזה וזה**
 31 **מ'מאין בביתא. ואי סלקא ד'עתך ד'מכתת דמי -**
 32 **והא בעינן "הבא אל הבית" וליקא! שאני ה'תם,**
 33 **דאמר קרא: "נתת את הבית", אפילו בשעת נתיצה**
 34 **קרוי בית. הא שמעו: ממלית שיש בו שלש על שלש,**
 35 **אף על פי שאין בו פ'ת, פ'ון שנגנע רובה לבית**
 36 **טהור מ'מאתהו, מאי לאו - מוחלסת? לא, מוסרת.**
 37 **אי, הכי, אית ספא: ד'יו בה פ'ת ותיב, פ'ון**
 38 **שנגנע מ'מא פ'ת לבית טהור - מ'מאתהו. אי אמרת**

יבמות של תקיפות עבודה וזה - אמר רבא: (עבודה וזה נא): תקיפות עבודה וזה אין לה ביטול שלמים, דאיחשק למה, דאיכלה וכו'
 44 מ'תש, הלכך לית ליה תקנתא, וכתווי מכתת שיעורא.

ופלוני את פלונית. אי זהו כלל לריש לקיש? אומר אנו פלוני ופלוני מגרשין נשינו ממוקום פלוני. אומר רבי זירא, מודה רבי יוחנן שאם הזכיר גירושין כל אחת ואחת, שצריך ליתן טפוס ועדים לכל אחד ואחד.

[דף כ"ז ע"ב]

הייליה דרבי יוחנן מהדא, שאיני נהנה לזה קרבן לזה קרבן, צריכין פתח לכל אחד ואחד. אומר רבי יוסי מתניתא מסייעה לרבי יוחנן. היה פותב טפוס לכל אחד ואחד ועדים למטה, את שהעדים ניקרין עמו פשר. שמואל אומר, פרט רבי מאיר כלל לרבי יהודה, פרט רבי יהודה כלל לרבי מאיר. רבי שמואל בשם רבי זירא מיליהון דרבנן אמרין, שאין פרטו של רבי מאיר כללו של רבי יהודה דמר רבי יוחנן בשם רבי יצאי ושואל אני בשלום פלוני, חזקה לכל התם. שואל אני בשלום פלוני, לא התם אלא בשאלת שלום. אם אומר את פרט רבי מאיר כלל לרבי יהודה אומר שואל אני בשלום פלוני חזקה לכל התם! אומר רבי יוסי, מתניתא אמרה שאין פרטו של רבי יהודה, כללו של רבי מאיר. דתנינן, רבי מאיר אומר אפילו אמר היטה ושעורה וכוספות חייב בכל אחת ואחת! ולית אינש אמר אפילו, אלא מכלל דמודה בקדמיתה. אומר רבי חיינא על דעתיה דרבי מאיר בין שאמר היטין ושעורין וכוסמין, בין שאמר היטה ושעורה וכוספות, כלל ופרט הוא. על דעתיה דרבי יהודה, אם אומר היטין ושעורין וכוסמין כלל ופרט הוא אם אומר היטין ושעורין כוסמין כלל שאין עמו פרט.

הלכה ה' מתני' אנסתה ופיתיתה את בתי והוא אומר לא אנסתי ולא פיתיתי משביעך אני, ואמר אמן חייב ורבי שמעון פוטר, שאינו משלם קנס על פי עצמו, אמרו לו אף על פי שאינו משלם קנס על פי עצמו,

[דף כ"ז ע"א]

משלם בושת ופגם על פי עצמו.

גמרא רבי זירא רבי יסא בשם רבי יוחנן, דברי רבי שמעון עיקר תביעה קנס לדברי חכמים לאו. אומר רבי אילא, דברי רבי שמעון בתובעו קנס בושת ופגם דברי חכמים בתובעו בושת ופגם, וקנס. רבנן אמרין דברי רבי שמעון בתבעו דבר אחד, דברי חכמים בתבעו שלשה דברים. רבי זירא בעא קומי רבי יסא בפירוש שמעון מרבי יוחנן או ממילתיה. אומר רבי יוסי, דסבר רבנן. אומר רבי מנא ואפילו דו סבר רבי אילא. דברי רבי שמעון בתבעו דבר אחד פרס הקא בתובעו שלשה דברים. אין לי אלא דברים שאינו משלם עליהן את הקרן, מניין תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה האונם והמפתה

והמוציא שם רע? תלמוד לומר מפל אשר ישבע עליו לשקר למוציא שם רע. לאו קנס הוא? אומר רבי ירמיה רבי שמעון היא דאמר במנבה הדבר תלוי.

הלכה ו' מתני' גנבת את שורי, והוא אומר לא גנבתני. משביעך אני, ואמר אמן חייב. גנבתני אכל לא טבחתני ולא מכרתני משביעך אני, ואמר אמן, פטור. המית שורך את שורי, והוא אומר לא המית, משביעך אני, ואמר אמן, חייב.

[דף כ"ז ע"ב]

המית שורך את עבדי והוא אומר לא המית, משביעך אני ואמר אמן, פטור אומר לו חברו, חבלתה בי ועשית בי חבורה, והוא אומר לא חבלתני ולא עשיתני, משביעך אני ואמר אמן, חייב. אומר לו עבדו הפלת את שני וסימיתך את עיני, והוא אומר לא הפלתני ולא סימיתני משביעך אני, ואמר אמן, פטור. זה הכלל, כל המשלם על פי עצמו חייב ושאינו משלם על פי עצמו פטור.

גמרא רבי יצחק שאל מהו שישלם דמי העבד מפיו? ומה צריכה ליה? כל שלשים קנסו או יותר בדמיו קנסו. אין תימר כל שלשים קנסו אין משלם. אין תימר יותר בדמיו קנסו משלם. תמן תנינן, המית שורך עבדי והוא אומר לא המית משביעך אני ואמר אמן פטור. אומר רבי חגי קומי רבי יוסי, תיפתר שהמית עבד מוכה שהיון. אומר ליה ומור דבתריה המית שורך בני והוא אומר לא המית משביעך אני ואמר אמן חייב. ופתרה, במוכה שהיון ויהא פטור! לית יכיל דתנינן, המית בן חורין נתן שוויי! אומר רבי עזרה קומי רבי מנא, תיפתר כמאן דמר ונתן פדיו נפשו של מויק. אומר ליה אין כמאן דמר ונתן פדיון נפשו של מויק כולו קנסו? מהו שיאמר לו צא ידי שמוס? נישמעיינה מן הדא מעשה ברבן גמליאל שהפיל שן טבי עבדו אתא גבי רבי יהושע, אומר ליה טבי עבדי מצאתי עילה לשחררו. אומר לית ביך, ואין קנסות אלא בעדים ובבית דין. הדא אמרה שאין אומרים לו צא ידי שמוס. רבי גמליאל בי רבי אילעאי. בעא קומי רבי מנא, רבן גמליאל כמאן דאמר מותר לשחרר? אומר ליה גרמה אמרה שאסור לשחרר, דלא בן תיה לו לשחררו משעה ראשונה.

הדרן עלה פרק שבועת הפיקדון

פרק ו

הלכה א' מתני' שבועת הדיינין, הפענה שתי כסף, וההודיה בשוה פרוטה. ואם אין ההודיה מן הפענה פטור, כיצד? שתי כסף לי בידך, אין לך בדי אלא פרוטה פטור. שתי כסף ופרוטה לי בידך

אין לך בְּיָדֵי אֱלֹא פְרוּטָה, חַיִּיב. מָנָה לִי בְּיָדֵי אֵין לְךָ בְּיָדֵי פְטוּר. מָנָה לִי בְּיָדֵי אֵין לְךָ בְּיָדֵי אֱלֹא חֲמִשִּׁים
 דִּינָר, חַיִּיב מָנָה לְאֶבָּא בְּיָדֵי, אֵין לְךָ בְּיָדֵי אֱלֹא חֲמִשִּׁים פְטוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמִשְׁכֵּב אֲבִידָה.

גמרא הטענה, בית שמאי אומרים מעה כסף. ובית הלל אומרים שתי מעין.

[דף כ"ח ע"א]

מחלפה שיטתין דבית שמאי תמוז, אמר כסף דינר, והכא אמר כסף מעה. מחלפין שיטתין דבית הלל
 תמוז אמר כסף פרוטה, והכא אמר כסף תרין מעין. רבי יעקב בר אהא בשם רבי הנינה, בית שמאי
 אומרים מתחילת מכירת העבריה, מה תחילת מכירתה בדינר אף קידושיה בדינר ובית הלל למידין
 מסוף גירועיה מה סוף גירועיה בפרוטה, אף קידושיה בפרוטה. ומה טעמא דבית שמאי ויצאה הנם
 אין כסף. וכי אין אנו יודעין שאין כסף! מה תלמוד לומר כסף? מיכן שנמכרת יותר מכסף וכמה היא
 יותר מכסף? דינר. או כסף, פרוטה. יותר מכסף, שתי פרוטות? סוף מטבע כסף, מעה. ותהא מעה?

רבי אבין בשם רבי יודה בר פזי שאם ביקשה למיגרע, מגרעת מעה ככל שנה ויצאה. ותגרע
 בפרוטה! אמר רבי אבין הנע עצמוך שאם ביקשה ליגרע מתחילת השנה הששית. מה תחילת השנה
 הששית גירועיה בפרוטה וסוף גירועיה בפרוטה! אלא, וסוף גירועיה, בפרוטה. ומה טעמא דבית
 הלל כמה שסוף גירועיה בפרוטה, אתי יודע שקידושיה בפרוטה. הנע עצמוך, שאם נשתתיר שם שנה
 פרוטה שמוא אינה מוגרעת ויצא? בשם שסוף גירועיה בפרוטה כד קידושיה בפרוטה. מחלפה
 שיטתהון דבית הלל? (שמות כב) כי יתן איש אל רעהו וגו' אם ללמד שאין בית דין נזקקין לפחות
 משנה פרוטה, כבר כתיב לאשמה בה פרט לפחות מפרוטה. מיכן שיש כאן יותר מכסף, וכמה הוא?
 שתי מעין. או כסף פרוטה, יתר מכסף כ' פרוטות? סוף מטבע כסף מעה. ותהא מעה? או בלים מה
 בלים שנים, אף כסף שנים. ומה מקוין דבית שמאי, או בלים? בהדא דתני רבי נתן. או בלים, להביא
 כלי חרס. שמואל אמר, טענו שני מחסין והודה לו באחת מהן, חייב. אמר רבי הוננא, והן שיהו יפות
 שתי פרוטות שיהא הטענה פרוטה וההודייה פרוטה אתיא בבית שמאי דלא ילפי כסף מבלים. ברם
 בבית הלל דילפי כסף מבלים, מה בלים שנים אף כסף שנים. ודכוותה מה כסף שתי מעין, אף בלים
 שתי מעין. רבי בא רב יהודה בשם שמואל, כל ששנים מחייבין אותו כמוזן, עד אהד וזקקו לשבועה.
 והרי שנים

[דף כ"ח ע"ב]

מהיבין אותו קרקע? שנייא היא שאין נשבעין בקרקעות. והרי שנים מהיבין אותו קנס? שנייא היא שאין נשבעין בקנס. והרי שנים מהיבין אותו פרוטה, וכן היא דתנינן שבועת הדיינין הפענה שתי כסף וההודייה שוה פרוטה! מתני' בשנשבע מפיו. מה דמר רבי שמואל, בנשבע מפוי אחרים. רב הסדא והבורתיה פליגי שבועת הדיינין כל שבועת הדיינין, לא שנייה בין מפוי בין מפוי אחרים, לעולם אינו חייב עד שתהא הפענה וההודייה שוה פרוטה. רבי יוחנן אמר, הטעון לחבירו טענת גנב, אינו חייב עד שיודה מקצת, וכל חברוי פליגי עלוי. מה מקיימין כל חברוי (שמות כב) כי הוא זה? בטוענו כמזון. אם טוענו כמזון, בדא ישלם שנים לרעהו? ועירובי פרוטות יש כאן. אמר רבי זירא, אינו חייב עד שיהא בכפירה שתי כסף הויז מההודייה. אתיא פחברוי דרבי יוחנן. מנה לי בידך, אין לך בדי פטור. אפילו במה לי בידך אין לך בדי, פטור? אלא כיני מנה לי בידך אין לך בדי אלא פרוטה, חייב! רב ורבי יוחנן, תרויהון אמרו, והוא שהלווהו בעדים אבל אם הלווהו שלא בעדים יכיל מימר ליה הלוינני ונתתי לך מהצת. אמר רבי יודן,

[דף כ"ט ע"א]

אין אומר בכמזון מאחר. מאחר דכיל למימר ליה לא הלוינני ויכיל מימר ליה הלוינני ונתתי לך חציים? מתני' פליגא ברבי יוחנן. מנה לי בידך. אמר לו הין. למחר אמר לו תניהו לי נתתיו לך, פטור אין לך בדי חייב מנה לי בידך אין לך בדי אסי אמר, הפלוה לחבירו, לא יפרענו אלא בעדים. אמר רבי אבין, מילתיה דאסי הפלוה לחבירו בעדים לא יחזיר לו אלא בעדים. מתניתא פליגא עלוי מנה לי בידך, אמר לו הין. למחר אמר לו תניהו לי נתתיו לך פטור. אין לך בדי חייב.

הלכה ב' מתני' מנה לי בידך אמר לו הן למחר אמר תניהו לי נתתיו לך פטור. אין לך בדי חייב. מנה לי בידך, אמר לו הין אל תתניהו אלא בפני עדים. למחר אמר לו תניהו לי, אמר לו נתתיו לך, חייב מפני שהוא צריך לו ליתנם בפני עדים.

גמרא אמר רבי בון דרדך בני אדם להלוות לחביריהן שלא בעדים ולתובעו בעדים. מנה לי בידך. אמר לו הין. אל תתניהו לי אלא בפני פלוני ופלוני. למחר אמר לו תניהו לי נתתיו לך, חייב שצריך להחזיר לו בעדים. הבע עצמך, דאמר ליה נתתיו לך בעדים? תני בר קפרא במעמד פלוני ופלוני. הבע עצמך דאמר ליה במעמד פלוני ופלוני? רבי בא רב המוניא רב אדא בר אחבה בשם רב, מעשה בא לפני רבי ואמר יבואו פלוני ופלוני. הרי שבא בשטר ובהזקה. רבי אומר, ידון בשטר. רשב"ג אומר, ידון

בחזקה. רבי זעירא בשם רב ירמיה מעשה בא לפני רבי יהודה, ברבן שמעון בן גמליאל. ר' זעירא בעי קמי רבי ירמיה מה מחלפה שיטתיה דרבי? תמן אמר ידון בשטר, וכא אמר ידון בחזקה! נימר עד דלא יחזור ביה. ואפילו נימר

[דף כ"ט ע"ב]

מחזור ביה, לא ביקש רבי אלא לעמוד על אמיתן של דברים. המחזיק מחמת אונס ונמצאת פסולה אינה חזקה. רבי ירמיה אמר במחלוקת. רבי שמואל אמר רבי זעירא רבי יעקב בר אהא בשם רבי אבינא, דברי הכל היא. אמר רבי יוסי, תמן, בקא בשטר ובחזקה, הכא בקא בשטר. אמר רבי יודן, תמן בקא בשתי בתי גדיים. הכא, בכופר בראיותיו. רבי מרינוס הוה ערב לכלתיה, והוה דינין קמי רבי חמא אבי בר קפרא ורבי הושעיה. מדהודה אמר לה ונהבית. שאלון לרבי הייה רובה, שאל רבי הייה לרבי. המתחייב בבית דין לא כל הימינו. מאי לא כל הימינו? רבי אבהו בשם רבי יוחנן אם מעצמו משלם נאמן לומר נתתי, ואם מפי אחרים לא כל הימינו. רבי בון בר כהנא אמר, אף בשבעות בן. מהו אף בשבעות בן? רבי אבהו בשם רב יוחנן אם מעצמו נשבע, נאמן לומר נשבעתי. אם מפי אחרים לא כל הימינו.

הלכה ג' מתני' ליטרא. זהב לי בידך אין לך בדי אלא ליטרא כסף, פטור. דינר זהב לי בידך אין לך בדי אלא דינר כסף וטריסין ופונדיון ופרוטה, חייב. שחבל מין מטבע אחד.

גמרא שמונה של זהב יש לי בפנים ונמצאו שמונה דינרי זהב. או חמשים סלע ונמצאו מאתים דינר או מאתים דינר ונמצאו חמשים סלע הרי אילו חולין. שמונה דינרי זהב יש לי בפנים ונמצאו חמשים סלע. או מאתים דינר ונמצאו חמשים סלע, הרי אלו שני.

[דף ל' ע"א]

ליטרא זהב לי בידך. אין לך בדי אלא ליטרא כסף פטור. דינר זהב יש לי בידך אין לך בדי אלא דינר כסף אמר רבי יעקב בר אבינא, בקדמיתא הוינן אמרין דינר זהב פרוטרוט. דינרי זהב, אינן פרוטרוט. אילו מר דינרי זהב זהוב יאות. אשפח תני דינר זהוב זהב פטור.

הלכה ד' מתני' בור תבואה לי בידך אין לך בדי אלא לתך קטנית, פטור בור פירות לי בידך, אין לך בדי אלא קטנית, חייב שהקטנית בכלל הפירות. טענו הפנים והודה לו בשעורים, פטור, ורבן גמליאל מחייב. הטוען לחבירו בכדי שמן והודה לו בקנקנים אדמון אומר, הואיל והודה מין הטענת,

ישבע והכמים אומרים אין הודייה מיון הטענה. אמר רבן גמליאל, רוצה אני את דברי אדמון. טענו כלים וקרקעות, הודה בכלים וכפר בקרקעות, בקרקעות וכפר בכלים, פטור. הודה במקצת הקרקעות פטור. במקצת הכלים חייב שהנכסים שאין להן אחריות זוקמין את הנכסים שיש להן אחריות לישבע עליהן.

גמרא רבי אמי בשם רבי יוחנן, מתניי בטענו חופים והודה לו בשעורים אבל טענו שני מינין והודה לו באחד מהן, דברי הכל חייב. אמר רבי אבהו בהדא דרבי אמי מאי דא דתנינן רבן גמליאל מחייב! בא להודיעך כח רבן גמליאל עד היכן מחייב. רבי חיה בשם רבי יוחנן, לא סוף דבר בטענו חופים והודה לו בשעורים, אם טענו שני מינין והודה לו באחד מהן, דברי חכמים פטור. ריש לקיש אמר, לא יהא דבר בשטענו שני מינין והודה לו באחד מהן. אלא מתניתא, בשטענו חופים והודה לו בשעורים דברי הכל חייב. בהדא דריש לקיש חד בר נש אול בעי מידון קמי רב דהוה מטען להכרייה חפיון שעורין וכוסמין אמר ליה רב, המתן עד דינגלגל עלך כל דבעי וכסופא תישתבע על כולן. אמר רבי אבהו, כך משיב ריש לקיש לרבי יוחנן. על דעתך דאת מר טענו שני מינין והודה לו באחד מהן דברי חכמים פטור, והתנינן, בקרקעות וכפר בכלים. כלים וכלים, חייב! כלים וקרקעות לא כל שפני!

[דף ל' ע"ב]

אמר ליה לזוקמו לשובעה דו מתניתא, שהנכסים שאין להן אחריות זוקמין הנכסים שיש להן אחריות לישבע עליהן. ואפילו על דריש לקיש לית היא פליגא, דתנינן, הווען להכירו פדי שמן והודה לו בקננים, מה נן קימינן? אם בשטענו קננים ושמן, כל עמא מודיי שיש הודייה מהטענה! אם בשטענו קננים ולא הודה בשמן כל עמא מודו שאין הודייה מהטענה. רבי זירא ורבי אבהו בשם שמואל, בשטענו קננים ושמן. אהן מילין. ואהן ריקנין. קננים בלא שמן ושמן בלא קננים? רבי לעזר בשם רבי אבין, מפיק לישנא מהצין דמשח. וישאלניהו? בהוא דאישתתק? ביני מתניתא כפר במקצת קרקעות חייב. במקצת כלים פטור.

[דף ל"א ע"א]

הלכה ה' מתני' אין נשבעין על טענת חרש שומה וקטן. ואין משביעין את הקטן אבל נשבעין לקטן. ולהקדש.

גמרא כתיב (שמות כב) כי יתן איש אל רעהו פרט לקטן. עד כדון, בשנתן לו קטן, ויתבעו קטן נתן לו קטן ויתבעו גדול? תלמוד לומר רעהו, עד שיהא נתינתו ויתביעתו שוין. אמר רבי בא בר ממל, לית

הדא פשיטא על, דרבי יוחנן דאמר הטעון להכירו טענת גנב באבידה חייב. איכן אבידתיה? אמר לו נגנבה! אמר רבי בא תיפטר שאמר לו עד שאת קטן תבעתני ונפטרתי משבועתך. שבועת ה' תהיה בין שניהם להוציא חירוש. רבי אילא בשם רבי יבא בירושין היא מתני. בין שניהם אינה זזה מבין שניהם לעולם. אם המשביע משביע לשקר סוף לצאת עליו. אם הנשבע נשבע, לשקר סוף לצאת עליו. מאי טעמא? הוצאתיה נאם ה' צבאות ובהא אל בית הגנב ואל בית הנשבע בשמי לשקר וגו'. אמר רבי שמואל בר נחמן, מלאכי חבלה אין להן קפיצין, ומה טעמא? (איוב א) משובט בארץ ומהתהלך בה פרס חקא, וכלתו את עציו ואת אבניו. בא וראה דברים שאין האש שורפן שבועת שוא מכלתו. רבי יונה אמר על שקר רבי יוסי אומר אף על האמת. הנני דריש בהדא דרבי יוסי, וכדא הנה בהדא איתא דאזלת מיערוך גב חבירתה ותנה קטיר בשיטתה דקולמיתתה תרין דינרין נפלו לה ואיערכו גו עיגולא.

[דף ל"א ע"ב]

הפכת בעייתא להו גו ביתא ולא אשפתתון חזרת לגבה אמרה לה, חכי לי ב' דינרין דנפיל לי גו ביתך אמרה לה לא ידענא, אי ידעה בהו תיקבור ברה. קברתיה. מי עלון מיקבריא שמעת קלא אמרה אילולא דהות ידעה בהון לא קברתיה. אמרה, אין ידעה בהון היא איתא תקבור ברא הורגה, קברתיה. עלון מנחמתא וקצון חד עיגול ואשפתון תרין דינרייא עריכין גו עיגולא הדא מילתא אמרה בין זכיי בין חייב לשבועה לא תיעול.

הלכה ו' מתני אילו דברים שאין נשבעין עליהן העבדים והשטרות והתקיעות וההקדשות. אין בהן לא תשלומי כפל ולא תשלומי ארבעה וחמשה. שומר חנם אינו נשבע נושא שכר אינו משלם. רבי שמעון אומר, דברים שהיא חייב באחריותו. נשבעין עליהן. ושאינו חייב באחריותו, אין נשבעין עליהן. רבי מאיר אומר, יש דברים שהן פקדע ואינן פקדע ואין חכמים מודין לו. ביצד? אמר עשר גפנים טעונות מסרתי לה, והלה אומר אינן אלא חמש, רבי מאיר מחייב וחכמים אומרים, כל המהובר לקרקע תרי הוא פקדע.

גמרא עבר ונשבע רבי יוחנן אמר מביא קרבן על השבועה רבי לעזר אומר אינו מביא. אמר רבי אבין בר חייה, בן משיב רבי יוחנן לרבי לעזר, לא אם אמרת בשבועת העדות, שנוהגת בעבדים ובשטרות ובתקיעות. תאמר בשבועת הפקדון שאינה נוהגת בעבדים ובשטרות ובתקיעות. ושבועת העדות לאו בבית דין, ובית דין מוסרין שבועה לחשוד? אלא בשעבר ונשבע, ותימר מביא קרבן על השבועה וכו', עבר ונשבע מביא קרבן על השבועה. ואית דבעי נישמעניה מהדא (שמות

כב) חמור או שור. או שה, מה אילו מייחדין שיש בהן שֶׁכָּר וּשְׁבוּיָהּ וּמְתָהּ, יצאו קרקעות שאין בה שֶׁכָּר וּשְׁבוּיָהּ וּמְתָהּ. אוציא קרקע ולא אוציא עבדים?

[דף ל"ב ע"א]

מה אילו מייחדין שיש להן קנם יצאו עבדים שאין להן קנם. אוציא עבדים ולא אוציא שטרות שיש להן קנם? מה אילו מייחדין שיש להן אונאה, יצאו שטרות שאין להן אונאה. מיכן אמרו, המוכר שטרות לבסם, יש לו אונאה. רבי ישמעאל דרש. (ויקרא ה) על כל דבר פשע, כלל. על שור על חמור וגו' פרט. וכשהוא אומר על כל אבדה אשר יאמר חזר וכלל. כלל ופרט וכלל אין אתה דן אלא בעין הפרט. מה הפרט בתביעת מוזן, ולעצמו, ומוציא בדין, ויש לו דמים, ודמיו קצובין, ובמטלטלין, ופטור על העונש ועל הקנס. בתביעת מוזן פרט לאומר לחבירו תן לי מאתים וזוים שאמרתי ליתן לי ולא נתתה. לעצמו, פרט לאומר לחבירו קילתני וביישתני שפטור. ומוציא בדין פרט לאומר לחבירו אנסתה ופיתיתה בת פלוני. ויש לו דמים, פרט לשטרות. ודמיו קצובין פרט לעבדים. ובמטלטלין, פרט לקרקעות. ופטור על העונש פרט לאומר לחבירו הדלקת גדישי בשבת שפטור. ופטור על הקנס פרט לתשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמישה שהן קנם. המקרע שטרות חבירו חוץ מדעתו רבי הנגיה ורבי מנא חד אמר תייב וחד אמר פטור. מאן דאמר תייב משום קנם ומאן דאמר פטור כסותם פי עידי חבירו, ודא ארמלתא דתפשה שטרייא. באינש דצייר פומהון דשהדייא דלא ישהדון. אמר רבי אמי, אילין דכתבין על מנת שיש לי רשות לגבות ממטלטלין, לא גבי. אמר רבי מנא, אין כתב וקר אף על גב דלית בי דינא יהיב גבי. רבי שמעון אומר אחד קדשי קדשים ואחד קדשים קליון שתייב באחריותו. קורא אני בהן וכחש בעמיתו. ושאין תייב באחריותו אין קורא אני בהן ובה' וכחש. רב הונא אמר, אחד קדשיו לשירין ואחד קדשי פסולין, שתייב באחריותו, אף על פי שהן לה' קורא אני בהן וכחש בעמיתו בפיקדון. ושאין תייב באחריותו, קורא אני בהן ובה' וכחש ולא בעמיתו כחש.

הלכה ז' מתני' אין נשבעין אלא על דבר שהוא במידה ובמשקל ובמיניין ביצד? אמר לו בית מלא סכרתי לך, פים מלא סכרתי לך, והלה אומר איני יודע אלא מה שהינחת אתה נוטל, פטור. זה אומר עד היזו וזה אומר עד החלון, תייב.

גמרא אמר רבי חנינה זה אומר מגורה גדולה וזה אומר מגורה קטנה תייב דתנן, אין נשבעין אלא על דבר שבמידה ובמשקל ובמיניין? אמר רבי בא בר ממל תיפתר במגורה של חוליות

[דף ל"ב ע"ב]

זה אומר אזור גדול וזה אומר קטון. תני רבי חייה ולא ידעין מה תני. אין תימר תיב מתני' פליגא דתנן, אין נשבעין אלא על דבר שבפנייה ושכפושקל ושכפוניין? אין תימר פטור מתני' פליגא דתנן זה אומר גדול וזה אומר קטון יישבע המוכר שהקטן מכו! זה אומר איני יודע וזה אומר איני יודע, וקלוקו.

הלכה ח' מתני' המלוה את חבירו על המשכון ואבד המשכון. אמר לו סלע הלוייתך עליו ושקל היה שונה, והלה אומר, סלע הלוייתני עליו וסלע היה שונה, פטור. סלע הלוייתך עליו ושקל היה שונה והלה אומר לא כי, אלא סלע הלוייתני עליו ושלשה דינרין היה שונה, תיב. סלע הלוייתני עליו ושתיים היה שונה והלה אומר סלע הלוייתך עליו וסלע היה שונה פטור. סלע הלוייתני עליו ושתיים היה שונה, הלה אומר לא כי אלא סלע הלוייתך עליו והמשה דינר היה שונה תיב. מי הוא הנשבע? מי שהפקדון אצלו שפא יישבע זה ויציא הלה את הפקדון.

גמרא אמר רבי יוחנן, נאמן המלוה לומר עד כדי המשכון הלוייתך. מתניתא אמרה אף הלוה נאמן, דתנינן סלע הלוייתך עליו ושקל היה שונה, והלה אומר לא כי אלא סלע הלוייתני עליו וסלע היה שונה, פטור. חד בר נש קם עם חבריה בשוקא אמר ליה, תרין דינרין לי בידך ומושבונך שוי תרין דינרין אמר ליה חד דינר נא בעי למיתן לך, ומשבונך טוב תרין דינרין. אתא עובדא קומי דיני נהרדעא אמרי, כיון דכל עמא מודו דמשבונך טוב תרין דינרין אחרנא, ייתי עלוי שהדי. ולא שמע דמר רבי יוחנן, נאמן המלוה עד כדי משבונך! חד בר נש קם עם חבריה בשוקא וארים סבינתיה אמר, לית הדין כדינך נפיק מן ידי עד דתתן לי מה דאית לי בידך. אתא לקמיה שמואל אמר ליה חב ליה סבינתיה וזיל דון עימיה. מה, שמואל כדיני נהרדעא אמר! תמן, הוחזק המשכון בידו! הכא לא הוחזק המשכון בידו.

[דף ל"ג ע"א]

שמואל אמר שאין השבועה וזה מביניהון. אם ישבע המלוה, הרי זה נשבע ונאמן! ואם ישבע הלוה מוציא הלה את הפקדון? מי הוא הנשבע? מי שהפקדון אצלו. רב וריש לקיש אמרי על רישא. סלע הלוייתני עליו ושתיים היה שונה, והלה אומר לא כי אלא סלע הלוייתך וסלע היה שונה, פטור. סלע הלוייתני עליו כו' והלה אומר לא כי אלא סלע הלוייתך וסלע היה שונה, פטור. סלע הלוייתני עליו כו'. והלה אומר איני יודע? רבי בא רב הונא בשם רב אמר אנת לית ידע, אהן ידע. רבי יהושע דיוקא

בעא קומי רבי יונה, תמן את אמר לית את ידע אהן ידע, וכא את מר הכין. תמן, יש חילול שבועה. הכא לית חילול שבועה.

הדרן עלה פירק שביעות הדינין

פירק שביעי

הלכה א' מתני' כל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין. אילו נשבעין ונזמלין השכיר, הנגזל, והתחבול, ושכנגדו השוד על השבועה, והתנווני על פינקסו.

[דף ל"ג ע"ב]

השכיר ביצד? אמר לו תן לי שכרי שיש לי בידך הוא אמר נתתי, והלה אמר לא נמלתי הרי זה נשבע ונזמל. רבי יהודה אמר עד שיהא שם מקצת הודייה? אמר לו תן לי שכרי חמשים דינר שיש לי בידך, והוא אמר התקבלתה מהם דינר זהב.

גמרא ממשמע שנאמר שבעת ה' תהיה בין שניהם, אין אנו יודעין שאם לא ישבע ושלם? מה תלמוד לומר ולקח בעליו ולא ושלם? אלא מבין שקיבלו בעלים שבועה, הוא פטור משלם. רבי חגי בעא קומי רבי יוסי, ולמה לי כרבי מאיר, אפילו כרבנן. לא אמר רבי אסי בשם רבי יוחנן, דברי רבי מאיר ממשמע לאו אתה שומע הן ולקח בעליו ולא ושלם, הא אם לא ישבע ושלם. תני רבי חייה, מתנה שומר הנם ושומר שכן להיות בשואל!

אמר רבי חנינה, הכל מודין בלשון תורה ממשמע לאו אתה שומע הין! מה פליגינן? בלשון בני אדם. אמר רבי אבין על ידי שבעל הבית עסקיו מרובין תיקנו בשכיר לישבע ולישול. ודכוותה תיקנו בבעל הבית שאם עבר זמנו, שלא ישבע וישול. תני רבי חייה,

[דף ל"ד ע"א]

אם יש עדים שתבעו בזמנו, אפילו לאחר שנה, נשבע ונזמל. אמר רבי יוסי, אין לו אלא אותו היום בלבד. רבי יונה אמר אתפלגון רבי יוסי בי רבי חנינה וריש לקיש. חד אמר תבעו ביום אין לו אלא יום, לילה, אין לו אלא לילה. והרבה אמר, בשתבעו ואמר נתתי אבל אם אמר לו אתן לך, חזקה נתן. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. ממה דמר רבי חמא בר עוקבה בשם ריש לקיש תבעו ביום, אין לו אלא יום. לילה, אין לו אלא לילה הני רבי יוסי בר חנינה דאמר בשתבעו ואמר נתתי, אבל

מסכת נגעים פרק תשיעי

א. אשם מצורע שנשחט שלא לשמו, או שלא נתן מדמו על גבי בהונות - הרי זה עולה לגבי מזבח וטעון נסכיו, אלא שלא עולה לבעלים לשם חובה, וצריך להביא אשם אחר להכשירו:

ב. שחטו חוץ לזמנו וחוץ למקומו - תעבר צורתו ויצא לבית השרפה. היו שני כהנים מקבלין את דמו, אחד בכלי ואחד ביד, זה שקבל בכלי - מקבל תחלה, וזה שקבל ביד - מקבל אחריו. ואם שנה - כשר. זה שקבל בכלי - מקבל בימין, וזהו שקבל ביד - מקבל. ואם שנה - פסול: זה שקבל בכלי - בא וזורקו על גבי המזבח, וזה שקבל ביד - בא לו אצל מצורע. אם שנה - פסול. נשפך של יד - לא יתן משל כלי. נשפך של כלי - לא יתן משל יד. אם יש דם נפש - יחזור ויקבל. עד מתי מועלין בשמן? עד שיזרוק את הדם. רבי שמעון אומר: עד שיזה הזאותיו. ושוין, שאסור באכילה עד שיתן מתן שבע ומתן בהונותיו. הקדים מתן שמן למתן דם - ימלאנו שמן, ויתן מתן שמן אחר מתן דם. הקדים מתן בהונות למתן שבע - ימלאנו שמן, ויתן מתן בהונות אחר מתן שבע. הקדים מתן בהונות זו לזו - יחזור ויתן על גבי בהונות כסדרן:

ג. שירי השמן שבלג, היה נאכל לזכרי כהונה, ושביד - נותנו על ראש המטהר וכפר. חסר הלוג עד שלא יצוק - ימלאנו. משיצק - יביא אחר בתחלה; דברי רבי טרפון. רבי שמעון אומר: אף על פי שיצק - ימלאנו. ואם משהזה חזר הלוג - הכל מודים שיקביא אחר בתחלה. נתן מקצת המתנות בפנים ונשפך הלוג - יביא לוג אחר ויתחיל בתחלה בפנים. רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים: יתחיל ממקום שפסק:

ד. גמר המתנות שבפנים, ונשפך הלוג - יביא לג אחר ויתן על הבהונות. נתן מקצת שבבהונות ונשפך הלוג - יביא לוג אחר ויתחיל תחלה על הבהונות. רבי אלעזר ורבי

שמעון אומרים: יתחיל ממקום שפסק. גמר המתנות של הבהונות - דברי הכל מתנות הראש אינן מעכבין. כלן אינן נאכלין חוץ מן האחרון שהוא נאכל. ורבי אלעזר ברבי שמעון אומר: כלן נאכלין:

ה. מצורע שהביא עני והעשיר או עשיר והעני - הכל הולך אחר חטאת; דברי רבי שמעון. רבי יהודה אומר: הכל הולך אחר האשם. רבי אליעזר בן יעקב אומר: הכל הולך אחר צפרים.

ו. שני מצרעים שנתערבו עולותיהן - זה נותן שלו לזה, וזה נותן שלו לזה. נתערבו פרוותיהן - זה נותן שלו לזה, וזה נותן שלו לזה. נתערבו לוגיהן - זה נותן שלו לזה, וזה נותן שלו לזה. ואם היה משניהן על אחד מהן - יצא. נתערבו אשמותיהן, זה ישחט לשם מטהר וזה ישחט לשם מטהר. מזה משניהן על שניהן. נתערבו חטאתיהם - זה תשחט לשם מי שהוא, וזה תשחט לשם מי שהוא. מזה אחת מן החטאות - יביאו חטאת בשתפות, ויתנה עליה ותאכל:

ז. נזרק דם של אחד מהן, ומת אחד מן המצרעין - חטאת השניה מטה. ואם שחוטתה היא - הדם ישפך ותעובר צורתה ותצא לבית השרפה. מה עושין לתקן מצורע הנשפך? זו השאלה שאלו אנשי אלכסנדריא את רבי יהושע, ואמר להן: להביא חטאת בהמה אינו יכול, שאין חטאת בהמה באה על הספק, וחטאת העוף אינו יכול, שעשיר שהביא קרבן עני לא יצא. הא כיצד? יכתב נכסיו לאחרים, ונמצא עני, ומביא חטאת העוף. אמר להן רבי יהושע: עכשיו שאלתם דבר חכמה:

מסכת פרה פרק ראשון

א. פר בן עשרים וארבעה חדש ויום אחד - הרי זה פר שלם. ורבי אליעזר אומר: נותנים לו שלשים יום אחר עשרים וארבעה חדש, שכל פרים שבתורה "בן בקר" - בן שתי שנים. "פר" - בן שלש שנים. רבי יוסי הגלילי אומר: "פרים" - בני שתיים, שנאמר

(במדבר ח, ח): "ופר שני בן בקר תקח לחטאת". רבי שמעון אומר: מה תלמוד לומר "ופר שני"? אלא שני לראשון, מה הראשון לא נאכל - אף שני לא נאכל. אמר רבי שמעון: חטאת למה הוא דומה? לפרקליט שנכנס לרצות, רצה פרקליט ונכנס הדורון.

ב. רבי אומר: מה תלמוד לומר: "ופר שני בן בקר תקח לחטאת"? אם ללמד שהם שנים, הרי כבר נאמר: "ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה", מפני שכול, תקדים חטאת לעולה בכל מעשה, תלמוד לומר: "ופר שני בן בקר תקח לחטאת". אי "פר שני בן בקר תקח לחטאת" יכול תקדים עולה לחטאת בכל מעשה? תלמוד לומר (במדבר ח, ח): "ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה". הא כיצד? דם חטאת קדם לדם עולה, מפני שהוא מרצה. אברי עולה קודמין לאמורי חטאת, מפני שהן כליל לאשים. אמר רבי שמעון: חטאת למה היא דומה? לפרקליט שנכנס לרצות, רצה הפרקליט ונכנס דורון אחריו. רבי יוסי אומר: מה תלמוד לומר: "ופר שני בן בקר תקח לחטאת", אם ללמד שהן שנים, הרי כבר נאמר: "ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה". אם כן למה נאמר: "ופר שני בן בקר תקח לחטאת", יכול תהא חטאת הלויים נאכלת? תלמוד לומר "שני" - שני לעולה. מה עולה לא נאכלת - אף חטאת לא נאכלת. כיוצא בו אמר רבי יוסי: - "הבאים מהשבי בני הגולה הקריבו עלות לאלהי ישראל, פרים שנים עשר על כל ישראל, אילים תשעים, וששה כבשים, שבעים ושבעה צפירי חטאת, שנים עשר - הכל עולה לה" (עזרא ח, לה). אפשר שחטאת עולה? אלא מה עולה לא נאכלת, אף חטאת אינה נאכלת, שהיה רבי יוסי אומר: על עבודה זרה הביאום.

ג. רבי מאיר אומר: כל מקום שנאמר בתורה "עגל" סתם - בן שנה, שנאמר (ויקרא ט, ג): "ועגל וכבש בני שנה. בן בקר - בן שתי

שנים, שנאמר (שם ט, ב): "קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעולה תמימים"; ותמימים - לשנים. ותמימים - מכל מום. רבי יוסי אומר: נאמר (בראשית טו, ט): "עגלה משלשת ועז משלשת ואיל משלש" - שלשה מן הפרים ושלשה מן האילים, ושלשה מן שעירים. שלשה מן פרים - פר הבא על כל המצות, ופר יום הכפורים, ועגלה ערופה. שלש מן אילים - אשם ודאי, ואשם תלוי, וכבשה של יחיד. שלש מן שעירים - שעירי הרגלים, שעיר של יום הכפורים, ושעיר של נשיא.

ד. "כבשים בני שנה" האמור בתורה - שלש מאות וששים וחמשה כנגד ימות החמה; דברי רבי. וחכמים אומרים: מאחד בניסן לאחד בניסן, מחמשה עשר באב לחמשה עשר באב, אם נתעברה שנה - נתעברה לו.

ה. שנה האמורה בבתי ערי חומה ושתיים שבשדה אחוזה, ושש שבעבד עברי, ושאר כל השנים של בן ושל בת - בלן מיום ליום. ועולת חובה ליחיד - כשרות מיום שלשים והלאה, ואף ביום שלשים. ואם הקריבן ביום השמיני - כשרות. רבי אליעזר אומר: הפסח אינו כשר אלא מיום שלשים והלאה. זה הכלל שאמרו משום רבי אליעזר: כל שנאמר בו "בן שנה" - כשר מיום שלושים והלאה. ואם הקריבן מיום השמיני - כשר. בכור שנולד בו מום - שוחטין ואוכלין אותו, ואפלו בן יומו.

מסכת פרה פרק שני

א. רבי אליעזר אומר: אינה נקחת מן העובדי כוכבים. אמרו לו: מעשה ולקחיה מבין העובדי כוכבים בצידן ידומא' שמו. רבי יהודה אומר: משמרין אותה שלא לעבד בה כל עבודה. אמרו לו: אם כן, אין לדבר סוף! אלא הרי היא בחזקת כשרה. רבי מאיר אומר: פרה שגלגלי עיניה שחורין, אם אין פרה אחרת כיוצא בה - כשרה. נטלו קרנים וטלפים והזכר עמהן - כשרה יוצא דפן. רבי שמעון מכשיר אתנן,

ומחיר - פסולה. ורבי אליעזר מכשיר, שנאמר (דברים כג, יט): "לא תביא אתן זונה ומחיר כלב בית ה' אלהיך" - אין זו באה לבית.

מסכת פרה פרק שלישי

א. מה בין כהן השורף את הפרה לכהן של יום הכפורים? אלא כהן של יום הכפורים - הפרשתו לקדשה ואחיו הכהנים נוגעין בו. כהן השורף את הפרה - הפרשתו לטהרה ואין אחיו הכהנים נוגעין בו, חוץ מן המסייעין אותו ואותן שהן מזין עליו.

ב. חצרות היו בירושלים בנויות על גבי הסלע, ותחתיהן חלל, מפני קבר התהום. ומביאין נשים מעברות ויולדות שם, ומגדלות שם את בניהן עד שיהיו כבני שבע כבני שמונה שנה, ומביאין שורים ועל גביהן דלתות, ותינוקות יושבין עליהן. רבי יהודה אומר: לא היו מביאין דלתות כל עקר, מפני שדעתו של תינוק גסה עליו, שמא יוציא ראשו או אחד מאבריו ויטמא בקבר התהום, אלא מביאין שורים המצרים שפריסן רחבות, והתינוקות יושבין על גביהן, וכוסות של אבן בידם. הגיעו לשילוח, ירדו ומלאו וישבו להן על גביהן, והכל שוין שהתינוקות צריכין טבילה. אמר לפניו רבי יעקב: כוסות היו תלוין בקרני שורים, כיון ששהו שורים לשתות - נתמלאו הכוסות. אמר להם: אל תתנו מקום לצדוקים לרדות אחריהם.

ג. באו לשער היוצא מעזרת נשים לחיל, וקלל של אבן היו קבועין בכתל של עזרת נשים, וכסויהן של אבן. נראין בחיל, ובתוכן אפר מכל פרה ופרה שהיו שורפים, שנאמר (במדבר יט, ט): "והיתה לעדת בני ישראל למשמרת". מכה את הזכר ונרתע לאחוריו, ואפרו נשפך, נוטל ומקדש מזה שמשפך. מעשים אלו עשו כשעלו מן הגולה; דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: אפרן ירדה עמהן לכבל ועלה. אמרו לו: והלא נטמא בארץ העמים! אמרו להם: לא גזרו טמאה על ארץ העמים אלא לאחר שעלו מן הגולה.

ב. כל עבודות שחייבין עליהן במקדשין - פסולה בפרה. נכנסה לרבקה ורשה עם אמה - כשרה. בשביל שתינק ותידוש - פסולה. זה הכלל, כל שלצרכה - כשרה. לצרך אחרת - פסולה. והעל פוסל לעבודה ושלא לעבודה. נפדית על כל פסול שבה מתה - תפדה. מצא אחרת נאה הימנה - תפדה. שחטה על גבי מערכתה - אין לה פדיון. אם מתרומת הלשכה היתה באה - דמיה נופלין לתרומת הלשכה.

ג. חמר בפרה מה שאין במקדשין, ובמקדשין מה שאין בפרה, שהפרה אינה כשרה אלא אדמה, ועבודה פוסלת בה, מה שאין כן במקדשין.

ד. חמר במקדשין, שהמקדשין אינן נפדין אלא על מום קבוע, ואין יוצאין לחלין לגזו ולעבד. והגזו והעובד בהן - סופג את הארבעים, מה שאין כן בפרה. חמר בעגלה מה שאין במקדשין, חמר במקדשין מה שאין בעגלה, שהעגלה - שנים פוסלת בה, והעבודה פוסלת בה, מה שאין כן במקדשין. חמר במקדשין, שהמקדשין אינן נפדין אלא על מום קבוע, ואין יוצאין לחלין לגזו ולעבד, והגזו והעובד בהן - לוקה את הארבעים, מה שאין כן בעגלה. חמר בפרה מה שאין בעגלה וחמר בעגלה מה שאין בפרה, שהפרה אינה כשרה אלא אדמה, ומומין פוסלים בה, ושעשה עמה מלאכה - פסולה, מה שאין כן בעגלה. חמר בעגלה, שהעגלה שנים פוסלת [בה] - מה שאין כן בפרה.

ה. היו בה שתי שערות שחורות או לבנות. בתוך גומא אחת - פסולה. בתוך שתי גומות - כשרה. רבי יהודה אומר: אפלו שתי גומות והן מוכיחות זה את זה - פסולה. היו בה שתי שערות עקן מאדים וראשן

למערכב. כיצד היה עושה? שוחט בימינו ומקבלו בשמאלו, ומזה באצבעו הימנית. ואם שנה - פסול. רבי יהודה אומר: בימינו היה שוחט, ונותן הספין לפניו, או לזה שעומד בצדו, ומקבל בימינו, ונותן בשמאלו, ומזה באצבעו הימנית, ואם שנה - פסול. נתז בידו, כשהוא מזה, בין חוץ לגתה ובין חוץ למערכתה - פסול. רבי אליעזר בן יעקב אומר: חוץ לגתה - פסול. חוץ למערכתה - יחזיר. ואם לא החזיר - כשר. ואם הוציא הדם שבידו והחזירו - כשר.

ז. פקע מעורה ומשערה ומבשרה חוץ לגתה - יחזיר. ואם לא החזיר - פסול. חוץ ממערכתה - הרי זה מרבה עליו עצים, ושורפו במקומו. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: כזית - מעכבת. פחות מכזית - אין מעכבת. פקע מקרנה ומטלפה ומפרשה - אינו צריך להחזיר, שכל דבר שאין מעכב בחיזה - אין מעכב בשרפתה. רבי אליעזר בר צדוק מוסיף: "אשליף? אשליף? אשליף?" והם אמרו לו: "הן! הן! הן!" שלש פעמים על כל דבר ודבר. בין שקרעה ביד בין שקרעה בספין, ובין שנקרעה מאליה ובין שהשליף לתוך גופה, בין שהשליף לתוך שרפתה, בין שהשליף שלשתן כאחת, בין שהשליף שלשתן זה אחר זה - כשרה.

ח. נתנן עד שלא הצת האור ברבה, או משנעשית אפר - פסולה. נטל עצם או שחור וקדש בו - הרי זה לא עשה בו כלום. אם יש בו אבק כל שהוא, או עצם מגופו - כותשו ומקדש בו וכשר. וחולקין אותו לשלשה חלקים: אחד נתן בחיל, ואחד נתן בהר המשחה, ואחד מתחלק לכל המשמרות. זה שמתחלק לכל המשמרות - היו ישראל מזין הימנו. זה שנתן בהר המשחה - היו כהנים מקדשין בו. זה שנתן בחיל - היו משמירין אותה, שנאמר (במדבר יט, ט): "והיתה לעדת בני ישראל למשמרת".

ד. ישמעאל בן פאבי שרף שתיים, אחת בטבול יום ואחת שנעשית במערכי השמש היו דנים עליה. אמרו לו: מעשר נאכל בטבול יום ותרומה נאכלת למערכי שמש. מעשר שנאכל למערכי שמש - כל שכן שהוסיפו לו קדשה. קדשי קדשים נאכלין לפניו מן הקלעים וקדשים קלים חוץ מן הקלעים. קדשים קלים נאכלין לפניו מן הקלעים - כל שכן שהוסיפו להן קדשה. קדשי קדשים נאכלים ליום אחד וקדשים קלים נאכלים לשני ימים. קדשים קלים הנאכלים ליום אחד - כל שכן שהוסיפו להן קדשה. אמר להם: אם מקימין אנו אותה מוציאין אנו שם רע על הראשונות, שהיו אומרים טמאות היו, גזרו עליה ושפכה ועשה אחרת בטבול יום.

ה. וכבש היו עושים מהר הבית להר המשחה, כפין על גבי כפין, וכפה כנגד האטם, מפני קבר התהום. רבי יהודה אומר: לא היה שם כבש אלא עמודים של שיש היו קבועין בארץ, וכלונסאות של ארז על גביהן, והפרה לא היתה צריכה לצאת בכבש. ומטמאין היו הכהן השורף את הפרה מפני הצדוקין, שלא יהו אומרים: 'במערכי שמש היתה נעשית'. ומעשה בצדוקי אחד שהעריב שמשו, ובא לשרף את הפרה. וידע בו רבן יוחנן בן זכאי, ובא וסמך שתי ידיו עליו. ואמר לו: 'אישי כהן גדול! מה אתה נאה להיות כהן גדול! רד וטבול אחד! ירד וטבל, ועלה. לאחר טבילה צרם לו באזנו. אמר לו: 'בן זכאי! לכשאפנה לך. אמר לו: 'כשתפנה'. לא שקה שלשה ימים עד שנתגווהו בקבר. בא אביו אצל רבן יוחנן בן זכאי. אמר לו: לא נפנה בני שהעריב שמשו. מקום גתה ומערכתה היו תחתיהן חללין מפני קבר התהום.

ו. כפתוה בחבל של מגג, ונתגווה על גבי המערכתה. ויש אומרים במוכני היתה עולה. רבי אליעזר בן יעקב אומר: כבש היו עושין לה שהיתה עולה בו, ראשה לדרום ופניה

מסכת פרה פרק רביעי

א. פרה אינה נפסלת בלינה, ואפילו שחטה היום ושרפה למחר - כשרה. הנה בלינה - הזאתו פסולה. ואפלו בלן ביום, ואחת בלינה - הזאתו פסולה. הנה בכלי - הזאתו פסולה. ואפלו בלן ביד ואחת בכלי - הזאתו פסולה. הנה בשמאל - הזאתו פסולה. ואפלו כלו בימין ואחת בשמאל - הזאתו פסולה. הנה שבעה כהנים כאחת - הזאתו פסולה. זה אחר זה - הזאתו כשרה. הזאות שבפרה שהזו שלא לשמן, או שאינה מכוונת, או שחסר אחת מהן, או שטבל אחת והזה שתיים, שתיים והזה אחת - הרי אלו פסולות.

ב. שמנה מתוך שבעה, אם הוא ככהן אחד - פסולה, שעשה עמה מלאכה. ואם כהן אחר - כשרה. שרפה אוגן ומחסר כפורים - כשרה. איסי הבבלי אומר: מחסר כפורים - פסולה. שרפה שלא רחוצ' ידים ורגלים - פסולה. ורבי אליעזר מכשיר, שנאמר (שמות ל, כ): "בבאם אל אהל מועד ירחצו מים" - אין קדוש ידים ורגלים אלא לפנים.

ג. רבי יוסי הגלילי אומר: עולות שהקריבו אבותינו על הר סיני לא היה בהם הפשט ונתוח אלא ממתן תורה ואילך. שרפת פרה והזאותיה - ככהן גדול. כל מעשיה - ככהן הדיוט, שנאמר (במדבר יט, ג): "ונתתם אתה אל אלעזר הכהן"; אותה באלעזר - שהוא סגן. ושאר כל הפרות - ככהן גדול; דברי רבי מאיר. רבי יוסי ורבי שמעון ורבי אליעזר בן יעקב אומרים: אותה באלעזר שהוא סגן. ושאר כל הפרות אפלו ככהן הדיוט.

ד. מצותה בארבעה בגדי לבן של כהן הדיוט. עשאה בבגדי זהב ובבגדי חול - פסולה. שאלו תלמידיו את רבי יוחנן בן זכאי: פרה במה נעשית? אמר להם: בבגדי זהב. אמרו לו: למדתנו רבנו בבגדי לבן! אמר להם: יפה אמרתם, אם מעשה שעשו ידי, וראו עיני - שכחתי, ששמעו אָזני - על

אחת כמה וכמה! ולא שלא היה יודע, אלא שהיה מבקש לזרו את התלמידים. ויש אומרים: את הלל הזקן שאָלו, לא שלא היה יודע, אלא שהיה מבקש לזרו את התלמידים. שהיה רבי יהושע אומר: השונה ואינו עמל - דומה לזורע ואינו קוצר. הלומד תורה ומשפחה, דומה לאשה שילדת וקוברת. רבי עקיבא אומר: זמר בה תדירא זמר.

ה. אין שורפין שתי פרות בבת אחת. משנעשית אפר - מביא אחרת, ושורף על גבה ואינו חושש. שרפה בשני חצאין, זו אחר זו; רבי אומר: אומר אני בזו, שהיא כשרה. ארע בה פסול בשחיטתה, בין קדם פסולה בין לאחר פסולה - אינה מטמאה בגדים. בהזאתה, קדם פסולה - אינה מטמאה בגדים. רבי שמעון אומר: בין לפני פסולה בין לאחר פסולה - אין מטמאה בגדים, מפני שהיא נדונת על שם סופה. אמר רבי שמעון: מצאתי חנינא בן גמלא בצידון, ואמר: פרה שארע בה פסול, מהו? אמרתי לו: לפני פסולה - מטמא בגדים. אחר פסולה - אינו מטמא בגדים. אמר לי: והלא משמך אמר לי רבי אליעזר: 'בין לפני פסולה, בין לאחר פסולה - אינה מטמאה בגדים, מפני שהיא נדונת על שם סופה'? אמרתי לו: לא אמרתי! אבל בין אמרתי בין לא אמרתי - נראין דברי!

ו. לעולם מרבין לה עצים עד שנעשית אפר. אמר רבי יהודה: אף כשהיו מרבים - לא היו מרבים, אלא חבילי אזוב, שאפרן מרבה ויפה. כל מעשה פרה ביום, חוץ מאסיפת האפר והמלוי והקדוש. כל מעשיה ככהנים, חוץ מאסיפת האפר והמלוי והקדוש. לעולם אין ממלאין ואין מקדשין ואין מזין ממנה עד שתעשה אפר. כל מעשיה - מלאכה פוסלת, חוץ מאסיפת אפרה והזאת ממיה.

ז. שש מעלות לחטאת: ממלאין ומקדשין מי חטאת בכל מקום. מזין מי חטאת ואפר חטאת בכל מקום. עם הארץ שאמר:

ב. מקום ששם משקעין את הנאות בטיט הלכן, וחבר עומד אף על שקועו. ועם הארץ עומד על העמוד שעומד עליו - אינו טמא אלא אותו עמוד בלבד. החבר עומד למעלה, ועם הארץ למטה - שולה ונותן לו. נאמן עם הארץ לומר: 'לא טמאתי'; מפני שהוא בחזקת המשתמר.

ג. מלא דלי לשתות וחשב עליו, עד שלא הגיע למים - יצרה וצריך לנגב. אם משהגיע למים חשב עליו - יצרה ואינו צריך לנגב. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף אינו צריך לערות. שלשל דלי למלאות, ונפסק החבל מידו, אם עד שלא הגיע למים חשב עליו - יצרה וצריך לנגב. עודה במים וחשב עליו - מערה ואין צריך לנגב. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף אינו צריך לערות.

ד. שפופרת שחתכה לחטאת, רבי אליעזר אומר: מטביל, ואין צריך לטמא. רבי יהושע אומר: יטמא ויטביל. פנס לתוכה מי חטאת ואפר חטאת, אם עד שלא יטבילנה - טמא. ורבי שמעון מטהר. ומעשה באחד שחתך שפופרת בבית שערים, והיה רבי שמעון מטהר וחכמים מטמאין.

ה. הכל כשרין לקדש, חוץ מן החרש שוטה וקטן. רבי יהודה מכשיר בקטן. רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר: חרש שוטה וקטן שקדשו, ואחרים רואין אותן קדושין - כשר. טומטום - קדושו פסול, מפני שהוא ספק ערל, והערל פסול לקדש. אנדרווגינוס - קדושו כשר. ורבי יהודה פוסל, מפני שהוא ספק אשה. אשה פסולה לקדש.

ו. שולי כלי עץ, כלי עצם, וכלי זכוכית - אין מקדשין בהן. מגופה שהתקינה לכלי - כשרה לקדש בה. החוקק אמת המים ועשה בה בית קבול, אף על פי שתלשוה המים וחברוהו - אין ממלאין בה, ואין מקדשין בה, ואין מזין ממנה, ואינה צריכה צמיד פתיל, ואין פוסלת את המקוה. תלשה

'טהרת לחטאת' - מקבלין אותו. 'כלים הללו טהורין לחטאת' - מקבלין הימנו. טבל להזות ולא הזה - אוכל בתרומתו לערב. ראו בידו מי חטאת ואפר חטאת - עושין על גביו טהרות, ועל גבי בגדיי ועל גבי סנדליו.

ח. עם הארץ שהביא כלים לחטאתו - חבר לוקח ממנו לחטאתו ולתרומתו. אבל הביא לתרומתו - אין חבר לוקח ממנו לחטאתו ולתרומתו. הביא לחטאתו ולתרומתו, של חטאת - חבר לוקח ממנו לחטאתו ולתרומתו; של תרומה - אין חבר לוקח ממנו לחטאתו ולתרומתו. חבר שאמר לעם הארץ: 'הביא כלים לחטאתו' - חבר לוקח ממנו לחטאתו ולתרומתו. 'הביא לתרומתו' - אין חבר לוקח ממנו לחטאתו ולתרומתו, של חטאת - חבר לוקח ממנו בין לו ובין לאחר לחטאתו ולתרומתו, ובלבד שלא יערים. ואם הערים - הרי אלו טמאין. ושל תרומה - אין חבר לוקח ממנו לחטאתו ולתרומתו. עם הארץ שאמר: 'כלים הללו לחטאתי הבאתי, ונמלכתי עליהן לתרומתי', הואיל ונתיחדו ברשות עם הארץ שעה אחת - הרי אלו טמאין.

מסכת פרה פרק חמישי

א. המביא כלי חרס לחטאת - טובל ולן על הכבשן. לן עד שלא טבל; רבי מטמא. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: לן ואחר כך טבל, אם לא היה בחזקת המשתמר - טמא. לתרומה - פותח כבשן ונוטל. מצאו פתוח, או שנפתח אחד מהן - טמא. רבי שמעון אומר: מן הסדר השני. רבי יוסי אומר: מן הסדר השלישי. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: בית שמאי אומרים - מסדר השלישי. ובית הלל אומרים - מן הסדר השני. וזו משנה הראשונה. רבותינו אמרו: פותח ונוטל, ואינו נמנע. והחבר בא, אפלו לאחר שלשה ימים ונוטל. גלה חפאים ומצא אבק על גבי כלים - הרי זה נטל אחד מהן, כלן ברשות עם הארץ.

וְחִבְרָה, וְחָשַׁב עָלֶיהָ אַחַר תְּלִישְׁתָּהּ -
מְמַלְאִין בָּהּ, וּמְקַדְשִׁין בָּהּ, וּמוֹזִין הֵימְנָה,
וְצָרִיכָה צְמִיד פְּתִיל, וּפּוֹסְלַת אֶת הַמִּקְוָה.

ז. מַעֲיֵן הַיּוֹרֵד לַמִּכְתָּשֶׁת וּמִבְּקֵשׁ לְקַדֵּשׁ בָּהּ
- מִפְּסִיק וּמִגִּבַּב, וְחוֹזֵר וּמִמְשִׁיךְ אֶת הַמַּיִם
וּמְקַדֵּשׁ. שְׁקֵת שְׁנִמְמִיּוֹת סוֹבְבוֹת אוֹתָהּ, אִם
הָיוּ מְעוֹרְבוֹת כְּשׁוֹפְרַת הַנּוֹד - קְדוּשׁ אֶחָד
לְכָלֵן. וְאִם לֹא - צָרִיכָה קְדוּשׁ לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
עֲשֵׂה לָהּ עֲטָרָה שֶׁל טִיט, כְּדֵי שֶׁיִּלְכוּ מֵיִם
לְשֵׁם, בֵּין שְׁנִטְלַת עֲמָה וּבֵין שְׁאִין נִטְלַת
עֲמָה - כְּשֶׁרָה. הַשְּׁקֵת שֶׁל טִיט, אִם נִטְלַת
עֲמָה - כְּשֶׁרָה. וְאִם לֹא - פְּסוּלָה.

ח. שְׁתֵּי אֲבָנִים שֶׁהַקִּיפֵן זו לְזוֹ וְעֲשָׂאן שְׁקֵת,
וְכֵן שְׁתֵּי עֲרֹבוֹת, וְכֵן הַשְּׁקֵת שְׁנִחְלַקָּה
לְשָׁנִים; אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּזוֹ הִלְכָה קִפְצָתִי
לְפָנַי רַבִּי עֲקִיבָא, וְאָמַרְתִּי לְפָנָיו: שְׁתִּיחֶן
אֵינָן מְקַדְּשוֹת! שֶׁהַמַּיִם שֶׁבִּפְסֶדֶק אֵינָן אֲגוּרִין
כְּכָלֵי. וְאִם נִגַע בְּסִפּוֹג שֶׁהַמַּיִם חוֹצְצָה לוֹ -
פְּסוּלָה. וְאִם לֹא נָפַל אֲלָא לְתוֹךְ מְקַדְּשִׁין -
נוֹטֵל וְסוֹחֲטוֹ, וְהַמַּיִם כְּשֶׁרִין.

מִסְכַּת פְּרָה פָּרָק שִׁישִׁי

א. הַהוֹלֵךְ לְקַדֵּשׁ - הָרִי זֶה נוֹטֵל מִפְּתַח
וּפּוֹתַח, וְקַרְדֵּם וְחוּפֵר, וְסֵלֶם וּמוֹלִיךְ מִמְּקוֹם
לְמְקוֹם - כְּשֶׁר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹסֵק עִם
הַקְּדוּשׁ. וְאִם מִשְׁהוֹצִיא אֶת הָאֶפֶר, הִגִּיף אֶת
הַדֶּלֶת אַחֲרָיו - פְּסוּל, מִפְּנֵי שְׁעוֹשֶׂה עֲמָה
מְלֹאכָה. קָרַס עָלֵי זֵית, אִם בִּשְׁבִיל שִׁיכְנִיס
בְּשׁוֹפְרַת - כְּשֶׁר. אִם בִּשְׁבִיל שְׁלֵא תַחְזִיק
אֶפֶר הַרְבֵּה - פְּסוּל. זָקֵפָה בְּאַרְץ אוֹ שְׁנַתְנָה
לְעוֹמְדִין בְּצִדוֹ, אִם יֵשׁ שָׁם שׁוֹמְרִים - כְּשֶׁר.
אִם אֵין שָׁם שׁוֹמְרִים - פְּסוּל. נָטַל אֶת הָאֶפֶר
וְרָאָהוּ שֶׁהוּא מְרַבֵּה, וְהַחְזִירוֹ - כְּשֶׁר. נִתֵּן אֶת
הָאֶפֶר, וְרָאָהוּ שֶׁהוּא מְרַבֵּה - נוֹטֵל הֵימְנוּ
וְהוֹלֵךְ וּמְקַדֵּשׁ לְמְקוֹם אַחֵר. נִשְׁבַּח הַרוּחַ אֶת
הָאֶפֶר וּנְתַנּוּ עַל גְּבֵי הַמַּיִם, מִגִּבַּב וּמְקַדֵּשׁ בוֹ
- כְּשֶׁר. נִתְּנָה לְקַדֵּשׁ; רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמְרִים: מִגִּבַּב וּמְקַדֵּשׁ. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים:
כֹּל שֶׁנִּגַע בְּמַיִם - אֵין מְקַדְּשִׁין בוֹ.

ב. זֶלֶף בִּידוֹ וּבִרְגְלוֹ וּבְחֻרְסִין שֶׁל שְׁקֵת -
פְּסוּל, מִפְּנֵי שְׁלֵא נִתְּמַלֵּא בְּכָלֵי. אֲבָל חֲבִית
שְׁנִשְׁבְּרָה וּזְלֶפָה בִּידוֹ וּבִרְגְלוֹ, וּבְחֻרְסִין שֶׁל
שְׁקֵת - כְּשֶׁר, מִפְּנֵי שְׁנִתְּמַלֵּא בְּכָלֵי. נִתֵּן אֶת
הָאֶפֶר וְאַחַר כֶּךָ נִתֵּן אֶת הַמַּיִם - פְּסוּל וְרַבִּי
שְׁמַעוֹן מְכַשֵּׁר. וּמוֹדָה רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׂאֵם
נִתֵּן אֶת הַמַּיִם וְאַחַר כֶּךָ נִתֵּן אֶת הָאֶפֶר, וְרָאָה
שֶׁהוּא מְרַבֵּה, וְהוֹסִיף עָלָיו מַיִם אַחֲרָיִם -
צָרִיךְ קְדוּשׁ שְׁנֵי, שְׂאִין מִי חֲטָאת עוֹשִׂין מִי
חֲטָאת אֲלָא עִם מִתֵּן אֶפֶר.

ג. הִיּה עוֹמֵד וּמְקַדֵּשׁ וְהִרְתִּיחַ, אוֹ שְׁעָף, אוֹ
שְׁדַחְאוֹ חֲבֵרוֹ, אוֹ שְׁדַחְתּוֹ הַרוּחַ, וּבֵא אַחַר
וּקְדֵשׁ - הָרִי זֶה פְּסוּל, שְׁנֵאמַר (בְּמִדְבָר יֵט,
יז): "וְלִקְחוּ לְטָמֵא" - עַד שֶׁיֵּהָא מִתְּכַוֵּן
לְמַלּוּי לְקַדֵּשׁ וְלִהְיֵאָה. מֵלֵא לְעַצְמוֹ בְּאַחַת
יְדוֹ, וְעֲשֵׂה מְלֹאכָה בְּאַחַת יְדוֹ; קְדֵשׁ לְעַצְמוֹ
בְּאַחַת יְדוֹ וְעֲשֵׂה מְלֹאכָה בְּאַחַת יְדוֹ - פְּסוּל.
מֵלֵא לְאַחַר בְּאַחַת יְדוֹ, וְעֲשֵׂה מְלֹאכָה בְּאַחַת
יְדוֹ - פְּסוּל. קְדֵשׁ לְאַחַר בְּאַחַת יְדוֹ וְעֲשֵׂה
מְלֹאכָה בְּאַחַת יְדוֹ - כְּשֶׁר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן:
אֵימְתִי? בְּזִמְן שִׁישׁ שָׁם שׁוֹמְרִים! אֵין שָׁם
שׁוֹמְרִים - קְדוּשׁ לְאַחֲרָיִם כְּקְדוּשׁ לְעַצְמוֹ.
מֵלֵא לְעַצְמוֹ בְּשְׁתֵּי יָדָיו כְּאַחַת, בְּקְדוּשׁ אֶחָד
- כְּשֶׁר. בְּשְׁנֵי קְדוּשִׁין - פְּסוּל. קְדֵשׁ לְעַצְמוֹ
בְּשְׁתֵּי יָדָיו כְּאַחַת, בְּקְדוּשׁ אֶחָד - כְּשֶׁר.
וּבְשְׁנֵי קְדוּשִׁין - פְּסוּל. מֵלֵא וּקְדֵשׁ, קְדֵשׁ
וּמֵלֵא בְּשְׁתֵּי יָדָיו כְּאַחַת - שְׁנִיחֶן פְּסוּלִין.
מֵלֵא לְאַחַר בְּשְׁתֵּי יָדָיו כְּאַחַת, בְּקְדוּשׁ אֶחָד
- כְּשֶׁר. בְּשְׁנֵי קְדוּשִׁין - פְּסוּל. קְדֵשׁ לְאַחַר
בְּשְׁתֵּי יָדָיו כְּאַחַת, בֵּין בְּקְדוּשׁ אֶחָד בֵּין בְּשְׁנֵי
קְדוּשִׁין - כְּשֶׁר. מֵלֵא וּקְדֵשׁ, קְדֵשׁ וּמֵלֵא
בְּשְׁתֵּי יָדָיו כְּאַחַת - הַקְּדוּשׁ כְּשֶׁר וְהַמְּלּוּי
פְּסוּל. זֶה הַכֶּלֶל: כֹּל מְלֹאכָה שִׁישׁ עֲמָה
מְלּוּי, בֵּין לוֹ וּבֵין לְאַחַר - פְּסוּל. וְכֹל
מְלֹאכָה שְׁאִין עֲמָה מְלּוּי - שְׁלוֹ פְּסוּל וְשֶׁל
אַחַר כְּשֶׁר.

ד. כֹּל דְּבַר שֶׁבִּידוֹ וְעֲשֵׂה מְלֹאכָה, בֵּין שִׁישׁ
שָׁם שׁוֹמְרִין וּבֵין שְׂאִין שָׁם שׁוֹמְרִין - פְּסוּל.
כֹּל דְּבַר שֶׁבִּידוֹ וְלֹא עֲשֵׂה מְלֹאכָה, אִם יֵשׁ
שָׁם שׁוֹמְרִין - כְּשֶׁר. אֵין שָׁם שׁוֹמְרִין - פְּסוּל.
מֵלֵא לוֹ וּלְאַחַר בְּשְׁתֵּי יָדָיו כְּאַחַת - כֶּלֶן

פְּסוּלִין. קֹדֵשׁ לוֹ וְלֵאחֵר בְּשֵׁתֵי יָדָיו כְּאַחַת, שְׁלוֹ - פְּסוּל. וְשֵׁל חִבְרוֹ - כְּשֵׁר. קֹדֵשׁ לוֹ וּמֵלֵא לְאַחֵר בְּשֵׁתֵי יָדָיו כְּאַחַת - שְׁנֵיֵהֶם פְּסוּלִין. מֵלֵא לוֹ וְקֹדֵשׁ לְאַחֵר בְּשֵׁתֵי יָדָיו כְּאַחַת - שְׁלוֹ פְּסוּל וְשֵׁל אַחֵר - כְּשֵׁר. מֵלֵא לְעֶצְמוֹ בְּשֵׁתֵי יָדָיו זֶה אַחֵר זֶה, הִרְאִשׁוֹן - פְּסוּל. וְהַשְּׁנִי - כְּשֵׁר. קֹדֵשׁ לְעֶצְמוֹ בְּשֵׁתֵי יָדָיו זֶה אַחֵר זֶה, הִרְאִשׁוֹן - כְּשֵׁר. וְהַשְּׁנִי - פְּסוּל. קֹדֵשׁ וּמֵלֵא לְעֶצְמוֹ בְּשֵׁתֵי יָדָיו, זֶה אַחֵר זֶה - שְׁנֵיֵהֶם כְּשֵׁרִין. מֵלֵא וְקֹדֵשׁ לְעֶצְמוֹ בְּשֵׁתֵי יָדָיו, זֶה אַחֵר זֶה - שְׁנֵיֵהֶם פְּסוּלִין. מֵלֵא לְאַחֵר בְּשֵׁתֵי יָדָיו, זֶה אַחֵר זֶה, קֹדֵשׁ לְאַחֵר בְּשֵׁתֵי יָדָיו זֶה אַחֵר זֶה, מֵלֵא וְקֹדֵשׁ, קֹדֵשׁ וּמֵלֵא לְאַחֵר בְּשֵׁתֵי יָדָיו זֶה אַחֵר זֶה - כָּלֵן כְּשֵׁרִים. מֵלֵא לוֹ וְלֵאחֵר בְּשֵׁתֵי יָדָיו זֶה אַחֵר זֶה, שְׁלוֹ - פְּסוּל. וְשֵׁל חִבְרוֹ - כְּשֵׁר. וְשֵׁל אַחֵר, קֹדֵשׁ לוֹ וְלֵאחֵר בְּשֵׁתֵי יָדָיו זֶה אַחֵר זֶה - שְׁנֵיֵהֶן כְּשֵׁרִין. מֵלֵא לוֹ וְקֹדֵשׁ לְאַחֵר בְּשֵׁתֵי יָדָיו, זֶה אַחֵר זֶה, שְׁלוֹ - פְּסוּל. וְשֵׁל חִבְרוֹ - כְּשֵׁר. קֹדֵשׁ לוֹ וּמֵלֵא לְאַחֵר בְּשֵׁתֵי יָדָיו, זֶה אַחֵר זֶה - שְׁנֵיֵהֶן כְּשֵׁרִין.

ה. מֵלֵא לִי וְאַמְלֵא לָךְ - הָאֶחָדוֹן כְּשֵׁר. קֹדֵשׁ לִי וְאַקְדֵּשׁ לָךְ - הִרְאִשׁוֹן כְּשֵׁר. מֵלֵא לִי וְאַקְדֵּשׁ לָךְ - שְׁנֵיֵהֶם פְּסוּלִין. קֹדֵשׁ לִי וְאַמְלֵא לָךְ - שְׁנֵיֵהֶם כְּשֵׁרִים. מֵלֵא לִי וְאַמְלֵא לָךְ. קֹדֵשׁ לִי וְאַקְדֵּשׁ לָךְ - כָּלֵן פְּסוּלִין. מֵלֵא לִי וְאַמְלֵא לָךְ. אֶקְדֵּשׁ לָךְ וְקֹדֵשׁ לִי - הִרְאִשׁוֹן וְהָאֶחָדוֹן פְּסוּלִין, וְהָאֶמְצָעִים - כְּשֵׁרִין. קֹדֵשׁ לִי וְאַקְדֵּשׁ לָךְ, מֵלֵא לִי וְאַמְלֵא לָךְ, הִרְאִשׁוֹן וְהָאֶחָדוֹן - כְּשֵׁר. וְהָאֶמְצָעִים - פְּסוּלִים. קֹדֵשׁ לִי וְאַקְדֵּשׁ לָךְ, אֶמְלֵא לָךְ וּמֵלֵא לִי. הִרְאִשׁוֹן וְהָאֶחָדוֹן - כְּשֵׁר. וְהָאֶמְצָעִים - פְּסוּלִין. מֵלֵא לִי וְאַקְדֵּשׁ לָךְ. קֹדֵשׁ לִי וְאַמְלֵא לָךְ - אֵינּוּ כְּשֵׁר אֶלֶּא הָאֶחָדוֹן. מֵלֵא לִי וְאַקְדֵּשׁ לָךְ. אֶמְלֵא לָךְ וְקֹדֵשׁ לִי - כָּלֵן פְּסוּלִין. קֹדֵשׁ לִי וְאַמְלֵא לָךְ. מֵלֵא לִי וְאַקְדֵּשׁ לָךְ - אֵין כְּשֵׁר אֶלֶּא רִאשׁוֹן. קֹדֵשׁ לִי וְאַמְלֵא לָךְ. אֶקְדֵּשׁ לָךְ וּמֵלֵא לִי - כָּלֵם כְּשֵׁרִים. וְאַם יֵשׁ שֵׁם שׁוֹמְרִין - כָּלֵן כְּשֵׁרִים.

<p>12</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>יג 13</p>	<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:27 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:40 בבלי: יבמות צד • ירושלמי: שבועות כז • תוספתא: נגיעים ט נ"ך: קהלת ז-ח • רמב"ם: כלים יח</p>
<p>13</p>	<p>שני Monday</p>	<p>יד 14</p>	<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:28 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:41 בבלי: יבמות צח • ירושלמי: שבועות כח • תוספתא: פרה א נ"ך: קהלת ט-י • רמב"ם: כלים יט</p>
<p>14</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>טו 15</p>	<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:28 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:41 בבלי: יבמות צט • ירושלמי: שבועות כט • תוספתא: פרה ב נ"ך: קהלת יא-יב • רמב"ם: כלים כ</p>
<p>15</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>טז 16</p>	<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:28 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:41 בבלי: יבמות ק • ירושלמי: שבועות ל • תוספתא: פרה ג נ"ך: אסתר א-ב • רמב"ם: כלים כא</p>
<p>16</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>יז 17</p>	<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 שקיעה _____ 8:29 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:42 בבלי: יבמות קא • ירושלמי: שבועות לא • תוספתא: פרה ד נ"ך: אסתר ג-ד • רמב"ם: כלים כב</p>
<p>17</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>יח 18</p>	<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 שקיעה _____ 8:29 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:42 בבלי: יבמות קב • ירושלמי: שבועות לב • תוספתא: פרה ה נ"ך: אסתר ה-ו • רמב"ם: כלים כג</p>
<p>18</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>יט 19</p>	<p>בהעלותך, פרק ב עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 שקיעה _____ 8:29 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:42 בבלי: יבמות קג • ירושלמי: שבועות לג • תוספתא: פרה ו נ"ך: אסתר ז-ח • רמב"ם: כלים כד</p>

וְעַר עֵס אִיז אַ וְתָרָן, קַענְעֵן זײַנע עבירות נישט איבערזען זײַנע מצות.
 (ספר המדות אות וְתָרָן תִּקָּב ב' סיון א')